27 Martie 1918, Ziua Unirii Basarabiei

LA ÎNCEPUT A FOST BASARABIA

Mihai DORIN

Ţara dintre râuri, Mesopotamia noastră, a făcut parte din trupul Moldovei încă dela voievozii descălecători. Aflată la cumpăna dintre imensitatea stepelor ruseşti şi pământul ferm al Europei, Basarabia a păstrat, graţie ţărănismului său cu deosebire, chiar şi în vremurile cele mai tulburi, românitatea şi ideea românească. Vremurile nu au fost îngăduitoare cu locuitorii acestui ţinut aflat la porţile Orientului veşnic tulburat.

Cu intuiţia lui exactă şi înţelegerea adâncă a lucrurilor, Eminescu s'a ataşat de provincia noastră orientală cu o pasiune de nimeni egalată. Ne-a lăsat pagini dense în idei şi simţăminte despre ţara şi oamenii Basarabiei, dela care ar trebui să începă orice istorie a ţinutului.

Ruptă din trupul Moldovei la 1812, în baza unui act samavolnic, parafat cu Stambulul care, de altfel, nu avea nici un drept de a ceda un teritoriu ce nu-i aparţinea de jure, Basarabia va fi curând supusă unei politici dure de deznaţionalizare. Între ţară şi noua gubernie imperială Ruşii au ridicat o veritabilă cortină de fier, ce o anticipează, tragic, pe cea bolşevică. Populaţia a fost izolată de restul românităţii, Biserica i-a fost rusificată, tradiţiile călcate în picioare, limba pocită şi ţinută sub obroc. O pojghiţă subţire de amploiaţi de origine străină a constituit noua administraţie, menită să ţină în ignoranţă poporul de ţărani. Ca şi în Bucovina, intrată la 1775 pe mâini austriece, boierimea a abdicat în cea mai mare parte dela rostuirile ei naţionale, atât de imperative în noile împrejurări, preferând titluri de nobleţe ruseşti şi funcţii în administraţia imperială.

Cu Biserica Ortodoxă lucrarea a urmat acelaşi traseu al rusificării, aproprierea de Biserica pravoslavnică facilitând operaţiunea. Poporul s'a închis în el, boicotând istoria, spre a rămâne în istorie, cum ar zice Lucian Blaga. Puţinii reprezentaţi ai intelighenţiei, reduşi practic la învăţătorii şi preoţii de ţară, s'au străduit să salveze dela dezastru *"limba vechilor Cazanii"*.

Peste tot eşafodajul instituţional trona Ohrana ţaristă, adică poliţia politică a împeriului. Opozanţii au fost izolaţi, lichidaţi ori expulzaţi în Siberii de gheaţă. Puţinii Români ce au făcut carieră intelectuală ori militară s'au pierdut în vastitatea imperiului, la Sankt Petersburg, Moscova, Kazan etc. Lipsit de elite, poporul părea că se metamorfozase într'o gloată lesne de manipulat. Dar tocmai în el era misterul supravieţuirii. Imperiul amploiaţilor de tip Hlestakov nu avea ştiinţă despre cum se poate anihila un neam de ţărani, căzut, aparent, în adormire. În mod miraculos, starea de veghe a conservat energia lăuntrică, ce va fi să irumpă atunci când împrejurările o vor permite.

Din tăcerile cu tâlc şi crezul adânc al acestor oameni de care s'a lovit cizma muscalului, se va nutri şi mişcarea intelectuală, care va reuşi să răzbată la suprafaţă în perioada crepusculului imperial; crepuscul ce a coincis cu tentativele sale de liberalizare.

Continuare în pag. 4

ISSN 0705-8365

Preţul unui abonament anual: 40 $ / 50 EURO

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 30 Nr. 323 - MARTIE 2004 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZELANDĂ

ROMÂNIA ŞI UNIUNEA EUROPEANĂ

Eugen BÂRSAN

În 1992 au început formalităţile procesului de aderare a României la Uniunea Europenă. Acest proces a întâmpinat dela început (şi încă mai întâmpină şi astăzi) negocieri dificile. De ce dificile? Pentrucă, dacă vrea să se încadreze în Uniunea Europeană, România trebue să se elibereze de toată cultura şi incultura însămânţată în ea de comunism. Şi în măsura în care este în stare să se elibereze de acestea, ea trebue să înceapă să se ridice la standardurile vieţii de tot felul din Europa de Vest, care vrea să accepte ca parteneri de Uniune doar pe aceia care vin şi ei cu standarduri mai mult sau mai puţin potrivite. Nu numai în chip teoretic, ci mai cu seamă efectiv.

În chip teoretic, guvernul PSD a acceptat condiţiile puse de UE, însă în ceea ce priveşte efectivitatea aplicării lor, el se complace într'o politică şmecherească de: fac ce pot. Şi ce se poate este numai ce vrea or nu vrea Dl. Năstase şi PSD. Aici este racila din tratativele de aderare la UE, care au devenit dificile pentrucă totul e aproximativ sau dat peste cap.

Condiţiile de acceptare a României sunt în număr de 30. Ele privesc lipsa de stabilitate a regimului PSD în domeniile legislativ, juridic, administrativ şi economic. Lipsuri care sunt principala cauză a rezervelor Uniunii Europene faţă de România. Şi buba rezervelor nu poate fi vindecată decât de împlinirea reformelor mult aşteptate. Împlinirea acestor aşteptări poate fi numită *"foaia de parcurs"*.

Tăcerea guvernului, cu privire la neîmplinirea *"foii de parcurs"*, nu este *"de aur"*. UE vrea transformări profunde. O condiţie pusă stă în cererea UE ca guvernul român să termine reformele în 2004. Numai înfăptuirea acestui lucru poate pregăti deschiderea căii României în vederea aderării la Uniunea Europeană în 2007. Dacă România ratează această şansă, ea *"rămâne de căruţa"* UE 2007. Mai departe nu-i mai rămân decât şansele viitoarelor *"căruţe"* UE din 2010 or 2012.

O posibilă ratare este proba că guvernul PSD negociază jalnic. El trebue să abandoneze stilul predecesorilor FSN - FDSN - PDSR. Fără această abandonare creşte pesimismul că România nu va primi în

Continuare în pagina 3

MAI ESTE NEVOIE DE UN PROCES AL COMUNISMULUI ?

Ionel NECULA

Pusă la atâţia ani după ce într'o serie de ţări estice s'a trecut la căderea lui din condiţia de ideologie de stat şi de putere politică discreţionară, întrebarea pare filistină, provocatoare, aluvionară şi chiar vetustă. Cui mai foloseşte un proces intentat unui fenomen devenit anacronic şi deja sancţionat de istorie? Mai este comunismul o problemă care să împiedice instaurarea democraţiei şi a normalităţii? Mă tem că da, mai este, pentrucă nu toată lumea îl priveşte cu aceiaşi ochi şi din aceeaşi direcţie.

Pe unde mai hoinăreşte stafia lui Marx? Bineînţeles că prin lume. Stafia comunismului n'a intrat în dizoluţie, ci într'un recul relativ. Mare parte din Occidentul european şi din lumea afro-asiatică încă este încredinţată că ţările de-comunizate au compromis o experienţă politică înainte de a se vlăgui şi de a convinge prin rezultatele mult aşteptate. Soluţia comunismului - dirijist, supercentralizat şi totalitar - este (încă) bine aşezată în topul opţiunilor politice şi nu doar în ţările neîncercate de malignităţile ei, dar şi în lumea pe care a victimizat-o.

Apărut ca o acţiune de gaşcă, subterană şi tenebroasă, şi-a păstrat intacte toate aceste caracteristici, chiar şi acolo unde a fost debarcat din rosturile puterii. Asistăm oare la o convertire, cum încearcă să ne convingă Georges Mink şi Jean-Charles Szurek într'o excelentă lucrare (*"La grande conversion - Le destin des communistes en Europe de l'Est"*) apărută în 1999 la Editura du Seuil? Nu cred c'a fost nevoie de convertire. *"Foştii"* n'au descoperit fariseismul după căderea regimurilor comuniste. L-au avut din totdeauna. Nu se erijau, tot ei, măscăricii de ieri, în corifei ai libertăţii şi ai bunăstării depline într'o vreme când cenzura era copleşitoare, iar felia de pâine se procura pe cartelă? Prea obişnuiţi cu minciuna, cu oportunismul şi demagogia, n'a fost o problemă pentru ciocoii vechi să se înfăţişeze ca noi. Masca este aceeaşi, poate ceva mai lustruită. De ce să se convertească?

Pe cine mai ispiteşte azi stafia comunismului? Din păcate pe mulţi, pe toţi cei atinşi de miopie politică. Neoperată la timp, cataracta nu se vindecă singură. Ea se dilată, contaminează şi adjudecă multe categorii de nemulţumiţi. Cu cameleonismul său deşănţat, comunismul se poate plia uşor pe orice formă de program, de revendicare, de insatisfacţie - economică sau ideologică, estică sau vestică, europeană sau asiatică, socială sau etnică. Pentru multă lume, eliberarea individului de povara deciziei şi a responsabilităţii personale, transferul acestor atribute către un partid care le ştie şi le face pe toate la modul superlativ, contează mai mult decât presupusa egalitate între oameni şi presupusul progres necontenit. Or, toate acestea nu sunt definitiv compromise.

Revoluţiile din ţările estice? Nişte nesăbuinţe, nişte sminteli din partea celor sătui de bine, cred mulţi dintre cei ce nu i-au cunoscut *"binefacerile"* direct. Ajuns în Occident cu te miri ce probleme, intelectualul venit din fostele ţări comuniste rămâne buimăcit de atenţia cu care încă mai este înconjurată stafia lui Marx. E posibil, se întreabă uimit, ca lumea să opereze cu mai multe scări de valori? E posibil ca principiile de bine şi rău să fie supuse unei asemenea schilodiri şi trecute prin grile aşa de contradictorii? Dacă-i aşa, atunci cărturarii din Est, ca şi intelectualii democraţi de oriunde, ar trebui să iniţieze un proces polifonic şi pe larg desfăşurat de demascare a ororilor înfăptuite de comunişti, peste tot pe unde au ajuns la putere şi de salubrizare a conştiinţelor ademenite de staniolul propagandistic în care este ambalat virusul. Doar ştim bine care este miza comunismului: atunci când ţipla va fi îndepărtată şi *"stafia"* se va'nfăţişa în toată hidoşenia sa, va fi deja prea târziu. Între timp *"stafia"* a dobândit nu doar substanţă, carne şi viscere, dar şi-a întemeiat şi autorităţile care s'o apere. De aici încolo lucrurile sunt clare. Scenariul lui George Orwell se poate desfăşura nestingherit.

Cine face plângerea? Ca orice proces cu procedură completă, şi cel ce-ar urma să fie intentat comunismului ar trebui să conţină întreaga recuzită procedurală: reclamantul care să întocmească plângerea, fapte, mărturii, acuzaţi, apărare şi complet de judecată. Ideal ar fi ca fiecare ţară, mai cu seamă dintre cele ce l-au experimentat, să-şi facă lumină în propria sa ogradă, urmând ca un tribunal internaţional, asemeni celui dela Nürnberg, să preia şi să dea un sens profilactic ansamblului de mărturii şi concluzii cumulate. Ca şi terorismul, comunismul nu este o realitate consumată, ci una activă, patologică şi o ameninţare alarmantă pentru valorile civilizaţiei moderne. Înainte de a fi eradicat, omenirea are nevoie de o dovadă că i s'a înţeles bine esenţa demonică şi c'a fost bine aşezat în cadrele sistemului axiologic universal.

Continuare în pag. 3

pag. 2
FALSE ALTERNATIVE, ALIANŢA PD-PNL-PRM
Andrei BĂDIN

BBC ÎNTRE A.GILLIGAN ŞI T.UNGUREANU
Roxana IORDACHE
Pag. 3

BARONEASA TRECE, BARONII RĂMÂN
Mihai DORIN
Pag 6.

pag.8
IMPERATIVUL ASANĂRII POLITICE
Radu DUNĂREANU

CRONICI LITERARE
pag. 12 &13

pag. 16
DE VORBA CU PAN HALIPPA
Sergiu GROSSU

editorial

IMPASURILE GUVERNĂRII PSD-ULUI

Cu toată campania electorală, dusă în stilul confuz, impregnat în subconştientul lui Cozmâncă, ce se crede un arhitect politic al unei noi guvernări pesediste, Guvernul de azi se găseşte într'un mare impas, pe care şi l-a autocreat prin acumulari multiple de acţiuni aberante.

În primul rând nu şi-a dat seama că, în relaţiile cu Uniunea Europeană, se cere corectitudine şi legalitate, în orice domeniu atât faţă de propriul tău popor, cât şi în relaţiile cu organismele internaţionale. Mai ales cu Uniunea Europeană, la uşile căreia aşteptăm şi aspirăm cu intensitate şi nerăbdare să aderăm. Guvernul pesedist uită însă că aderarea e acceptată conform unor principii bine stabilite de acest edificiu politic european, cu respect pentru viitorul naţiunilor participante.

Uniunea Europeană tinde să fie o expresie a unei adevărate democraţii, fără rezerve şi fără impurităţi. Ori, în România, guvernată de PSD, aşa ceva nu există şi nici nu se poate concepe cu indivizi dubioşi politic ca Năstase, Cozmâncă şi Mitrea, căci ei nu pricep noţiunea de democraţie. Nici Statul de drept nu este o noţiune cunoscută sau aplicată în actele guvernării PSD.

Toate eforturile făcute de membrii executivului Năstase de a convinge pe Baroneasa Nicholson, cu ocazia vizitei sale în România, de valabilitatea poziţiilor luate de ei, nu au reuşit. De aceea, în calitate de reprezentantă a Parlamentului European, D-na Nicholson a recomandat ca negocierile cu Bucureştiul să fie înghetate până când măsurile preconizate şi cerute de Uniunea Europeană vor fi total implementate.

Este un nefericit moment că, în aceste timpuri istorice de mari decizii pentru viitorul naţional al României, la cârma ţării se află un grup de oameni care nu au nimic de-a face cu aceasta Ţară şi care nu sunt la înălţimea momentelor de răspundere. Este un grup care nu are nici un fel de persoane pregătite, cu educaţie naţională şi morală. Acest grup nu are nici un respect faţă de istoria ţării, a poporului român şi a cimitirelor unde se găsesc acei care au căzut în lupte pentru apărarea ţării.

Datorită corupţiei care face ravagii peste tot în ţară, nu numai Baroneasa Nicholson, dar şi deputatul olandez Oostlander, a cerut încetarea negocierilor cu România, menţionând lipsa de libertate totală a presei. Deputatul Oostlander face parte din Partidul Popular European, care este cel mai mare partid din Europa. Acest partid a adoptat recent o rezoluţie prin care condamnă regimurile comuniste, care au comis genociduri naţionale şi cere eliminarea celor ce au participat la aceste crime, din orice poziţie politică în instituţiile Uniunii Europene.

Prin această rezoluţie România va intra în atenţia Uniunii Europene, implicând o extindere a punctului 8 din Proclamaţia dela Timişoara, referitoare tocmai la eliminarea foştilor comunişti care au făcut crime contra naţiunii române.

În legătură cu această chestiune, se poate afirma că cel mai mare rău care s'a făcut României, a fost perpetuarea influenţei şi acapărării politice, în toate compartimentele de Stat de către rămăşiţele nomenclaturiste, de coloratură comunistă care, şi astăzi, din nefericire sunt infiltrate, peste tot, în viaţa publică şi în serviciile secrete ale Statului. Aceşti nomenclaturişti sunt o piedică extrem de puternică în acţiunea de limpezire şi progres, spre refacerea naţională. Deci, este nevoie de un nou efort pentru eliminarea urgentă a tuturor influenţelor nocive din moştenirea hidoasă şi tragică a ideologiei şi ocupaţiei comuniste.

Fireşte că se va ajunge şi la un *"Proces al Comunismului"* din România, oricât ar dori Cozmâncă şi Năstase să-l amâne sau să-l elimine complet. Căci este o datorie morală faţă de acei care s'au jertfit pentru salvarea naţională din ghearele comunismului.

Aceste puncte enumerate mai sus constituie doar câteva din elementele care dovedesc elocvent impasurile de care se izbeşte Năstase, cu ceata lui de neo-nomenclaturşti. Oricâte eforturi va face PSD-ul de a câştiga Alegerile din 2004 - fără fraude, manipulaţii şi minciunile obişnuite politicianiste, nu va avea nici o şansă. De aceea electoratul român va trebui să iasă din moleşeala cinică şi pesimismul care l-a cuprins după atâtea experienţe negative pe care le-a avut până acum şi să spulbere iluziile arogante ale PSD-ului.

Partidelor de opoziţie de azi le revine obligaţia morală, de a aranja toate modalităţile de unire între ele, cu obiectivul de interes naţional, de a *"SALVA ŢARA"*, acum, când se iveşte una dintre cele mai propice ocazii: impasurile grele pe care le are guvernul PSD, din cauza incapacităţii sale de guvernare.

Momentul istoric este prielnic căci au ajuns, atât Uniunea Europeană cât şi NATO, să vadă adevărata faţă a unei guvernări care nu respectă principiile democratice ale libertăţilor cetăţeneşti, ale unei justiţii legale, ale dreptului de proprietate, ale unei adevărate economii libere funcţionale, nefiind în stare să asigure buna stare a poporului.

După atâtea avertismente asupra nemulţumirilor pe care le-au dat observatorii Uniunii Europene, Guvernul neocomunist de azi nu va putea neglija presiunile, din ce în ce mai persistente. Şi, până la urmă, curăţenia generală de comunism şi moştenirile sale vitriolate, nu poate fi amânată la infinit.

De undeva, sperăm că va veni limpezirea politicii naţionale, căci credem în Dumnezeu, după legea de veacuri a neamului românesc.

George BĂLAŞU

ŢARA ARDE, BUNICUŢA SE PIAPTĂNĂ

——Mihai CREANGĂ——

Ce s'ar fi făcut Cehii dacă preşedintele lor ar fi spus, des şi apăsat, atâtea enormităţi ca preşedintele nostru? Ce s'ar fi făcut Polonezii dacă actualul lor Preşedinte, venit şi el din conducerea tineretului comunist, ar fi emis atâtea cugetări bolşevico-tiermondiste ca inepuizabila noastră Bunicuţă? Dacă n'ar fi murit de râs, ar fi rămas şi ei încă la porţile Europei, ar fi primit amendamente Oostlander, pe scurt - ar fi venit, vreme de 10 spre 14 ani, o mulţime de înalţi funcţionari occidentali care să-i *"toace mărunt"* - vorba lui Ilici al nostru - pe alde Havel, pe alde Kwasniewski. N'au avut ei bafta noastră, nici noi norocul lor.

De curând, după ce Iliescu a trecut prin India şi Indonezia (acolo au urmat imediat două cutremure, de 6,9 şi 7,1 grade pe scara Richter - trecute sub tăcere de televiziunile noastre specializate în *"vizite de pace şi progres"*), Ghinion, Iliescu ne-a pricopsit cu o nouă mostră de abisală tezâ politică pentru mase. On găvărit pa rumanskii: *"În toată literatura noastră se întâlnesc pagini de ironie, de satiră la adresa domnişorilor care mergeau cu banii ţării să-şi petreacă vremea în huzur pe la Paris, pe la Viena, prin alte capitale europene. Faliţi din ăştia avem şi astăzi printre noi şi nu trebue să admitem ca asemenea mentalităţi să se cuibărească în starea de spirit şi în modul de gândire al unora dintre demnitarii noştri sau oameni cu funcţii publice cu răspunderi în societatea românească."* Vi stota panimali?!

Oricum, cu maximă atenţie, trebue să-i împrospătăm memoria Bunicuţei: *"domnişorii care mergeau* ***cu banii ţării*** (subl. ns.) *să-şi petreacă vremea în huzur pe la Paris, pe la Viena"* nu puteau fi alţii decât copiii nomenclaturiştilor, pe vremea comunismului - gen Petre Roman. Cei la care (probabil) se referă meandrele exprimării concrete a Preşedintelui, bonjouriştii, cheltuiau banii Babacăi, nu ai ţării.

Iar când abia te-ai întors dintr'o super-costisitoare călătorie făcută cu banii ţării, ale cărei rezultate sunt doar două cutremure de rang înalt în Indonezia şi vreo douăzeci de albume cu fotografii prezidenţiale din Bombay până'n Bali, s'ar fi cuvenit, măcar în această chestiune, o tăcere de bunicuţă înţeleaptă. Dar - după cum unii dintre noi o ştiu - *"la Palatul Cotroceni cântă cucuveaua"*. Numai că, de prea mult timp, noi plătim beleaua.

FALSE ALTERNATIVE, ALIANŢA PD-PNL ŞI PRM

——Andrei BĂDIN——

La 14 ani dela evenimentele din Decembrie 1989, Românii sunt sătuli de actuala clasă politică. Dezinteresul este evidenţiat de toate sondajele de opinie. Dar situaţia este chiar mai gravă deoarece este vorba şi de un dispreţ profund faţă de toate partidele şi politicienii care folosesc votul cetăţenilor pentru a-şi spori averile. Se poate spune că România se află în cea mai gravă criză de identitate politică după anii 30. De aceea cu siguranţă este nevoie de o voce credibilă. Aceasta însă este greu de auzit datorită monopolizării organelor de informare în masă de vechea-nouă nomenclatură.

DA cu PSD ?

După ce au dinamizat coaliţia dintre 1996-2000, punând bete în roate la toate acţiunile de reformă a societăţii româneşti, acum ca şi cum nici usturoi nu au mâncat Partidul Democrat şi cel Naţional Liberal vor să păcălească, din nou, opinia publică prezentându-se ca singura alternativă la PSD.

Băsescu, un Vadim cu altă faţă

Să ne reamintim. PD este o aripă a fostului FSN al lui Ion Ilici Iliescu, iniţial condusă de fostul său locotenent, Petre Roman. PD-ul a intrat la guvernare în 1997 alături de partidele din CDR, PNŢCD, UFD şi PER. Imediat, prin vocea numărului 2 în partid, Traian Băsescu, a început campania de compromitere a coaliţiei, în special a PNŢCD. La aceea vreme PD şi-a dat mâna cu PNL şi-a reuşit în final să arunce în cârca ţărăniştilor toate relele guvernării cu toate că cota lor parte era destul de importantă, mai ales că PNŢCD nu a avut în administrare ministere economice şi nici sociale. Dar ce mai conteză. Printr'o abilă campanie de manipulare a opiniei publice atât democraţii cât şi ţărăniştii s'au spălat pe mâini ca Pilat din Pont. Iar ţărăniştii au fost cei care au plătit integral nota de plată a guvernării. Dar mai este un lucru foarte important. Cât a fost la guvernare, PD s'a opus cu vehemenţă reformei. S'a opus să nu uităm restituirile proprietăţilor confiscate de regimul comunist. Acum se prezintă drept campion al reformelor şi retrocedărilor. O falsă imagine.

Liderul democraţilor este unul din personajele cele mai guralive de pe piaţa politică românească. Traian Băsescu, comandant de navă pe timpul comuniştilor trimis apoi şef peste transportul maritim românesc pentru nordul Europei cu centrul la Anvers, în Belgia, este un fel de Vadim. La fel de guraliv, neprecupeţind nici un termen injurios pentru a-şi intimida adversarii. Şi mai ales un om cu două feţe. S'a înjurat ca la uşa cortului cu fostul pesedist Cosmin Guşă, ca apoi să îl ia secund. S'a înjurat la fel de mult şi chiar l-a ameninţat cu trimiterea în închisoare pe fostul ţărănist, Cătălin Chiriţă. Acum îl propulsează pe cel pe care l-a acuzat de furtul banilor dela FNI în lupta pentru una din Primăriile Capitalei. Mai trebue să se împace şi să devină aliat cu vecinul său, premierul Adrian Năstase, cu care, de fapt, a fost coleg în FSN, partid care l-a şi pus în fruntea Ministerului Transporturilor.

PNL, un fals partid liberal

Aliatul PD în aşa numita DA, Alianţa Dreptate şi Adevăr, este Partidul Naţional Liberal. Cu tradiţii istorice în formarea statului român modern, PNL de astăzi nu are nici o legătură cu ceea ce a reprezentat partidul Brătienilor. Intrat pe mâna altor doi locotenenţi ai lui Iliescu, Teodor Meleşcanu şi Theodor Stolojan, PNL-ul în ciuda declaraţiilor sale belicoase nu este decât o rezervă pentru situaţia în care PSD nu ar obţine majoritatea şi ar trebui să aibă un aliat la guvernare. De altfel, să ne amintim că şi după 2000, PNL a semnat un protocol de susţinere a guvernului PSD, iar dacă ne folosim memoria mai departe ne mai amintim şi că în 1992 acelaşi partid a intrat la guvernare cu FSN. De fapt, în cei 14 ani post comunişti, PNL-ul nu a reuşit să se identifice ca un autentic partid liberal. Condus acum de nişte funcţionari de nădejde comunişti, Partidul Liberal este o figură jalnică a scenei politice româneşti.

Clovnul Vadim

A doua alternativă propusă Românilor este Partidul Romania Mare condus de fostul poet de curte al Elenei Ceauşescu, Corneliu Vadim Tudor. Slujbaş al Securităţii şi porta voce a acesteia prin revista *"Săptămâna"* unde la ordin înjura disidenţii şi Europa Liberă, Vadim este un demagog şi un farseor. Să ne amintim de tonele de maculatură *"România Mare"*, unde de falsul tribun i-a făcut pe Evrei şi Americani cu ou şi cu oţet iar acum cică vrea să îşi schimbe imaginea prezentându-se ca mare iubitor de Evrei şi fan al Occidentului. Nu poate însă să păcălească pe nimeni. Vadim este doar o unealtă a fostei Securităţi, o sperietoare folosită de PSD pentru a se păstra la Putere. Căci e limpede că occidentalii trebue să fie făcuţi să creadă că e mai bine să se bucure că PSD rămâne la Putere atunci când sunt ameninţaţi cu un succes al PRM.

AVIZ IMPORTANT

Persoanele care doresc să plătească abonamentul la ziarul "Cuvântul Românesc" în lei, pot depune banii în valută naţională la contul Fundaţiei Culturale "Cuvântul Românesc": 2511.1 - 10297.1/ Rol B.C.R., Fil. Sect. 6, Bucureşti, anunţând în acelaşi timp şi secretariatul fundaţiei la adresa: Oficiul Poştal Nr.23. C.P. Nr.9, Sect. 6, Bucureşti

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:
PESTE $ 100 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 50 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 40 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

2004 - AN ELECTORAL - III -

Mihaela MOISIN

După cum se vede, în fiecare lună apar alte surprize. După reapariţia pe scena politică a lui Emil Constantinecu cu a sa Acţiune Populară, apoi a lui Gigi Becali, urmată de cea a Liei Roberts, iată că se arată în orizont un vechi cunoscut... Petre Roman.

Pe data de 12 Februarie, Petre Roman şi-a lansat oficial noul partid politic - *Forţa Democrată*. Având ca siglă o casă, Forţa Democrată se vrea *"radical democrată"* şi îşi aşteaptă înregistrarea. Cu tupeu-i bine cunoscut, Petre Roman este convins că partidul său va intra în Parlament, cu toată apariţia de ultim minut în bătălia alegerilor. Roman a atacat brutal din primul minut actualul guvern care *"a înglodat politica în datorii murdare"*, citează ziarul *"Ziua"*, spunând apoi că *"În locul unei societăţi prospere, structurată pe o clasă de mijloc, avem o clasă de un lux orbitor a unui grup de privilegiaţi şi clasa celor mulţi care o duc de azi pe mâine"*. O fi Petre Roman parte din cea de-a doua clasă, de critică cu atâta înverşunare pe cea a celor privilegiaţi?

Roman s'ar putea să fi ştiut dela colegii *"privilegiaţi"* despre propunerea pregătită de PSD referitor la micşorarea pragului electoral dela 5% la 3%. Pentrucă PSD doreşte să inverseze decizia luată de PNŢCD când era la guvernare, în cadrul Convenţiei Democrate, decizie care i-a atras neintrarea sa în Parlament în ultimele alegeri.

PSD, care în momentul de faţă conduce în orice sondaj cu peste 40%, nu pare a fi afectat prea mult de intrarea în Parlament a unor partide mai mici, ba ar putea avea chiar avantaje. În felul acesta, s'ar putea pune bine cu Partidul Popular European, prin intrarea PNŢCD în Parlament; s'ar pune bine cu Republicanii lui Bush prin intrarea Partidului Umanist care se pare că a adoptat-o pe Lia Roberts; şi s'ar pune bine şi cu Ungurii, prin facilitarea intrării UDMR în Parlament, acum când se avizanjează două grupări maghiare. Şi uite-aşa, PSD devine în ochii Occidentului *"mai radical"* democrat decât radicalul partid democrat al lui Roman. Cine ar mai putea spune că nu este democraţie în România, când laolaltă, vor sta pe băncile Parlamentului, foştii securişti, cu fostul antisemit întors ca oaia pierdută, cu umaniştii şi Lia Roberts, cu creştin-democraţii şi chiar ... cu fotbalistul Gigi Becali?

Dintre toate partidele, PSD o duce cel mai bine.

Alianţa PNL-PD, contrar tuturor sfaturilor primite, a decis să candideze pe liste separate în toate municipiile, afară de Capitală, unde vor prezenta o listă comună, conform protocolului său. Şansele de o bună reuşită a Alianţei sunt minore, în plus plecarea lui Roman din PD, care va fi urmat şi de alţi membri de vază, va afecta Partidul Democrat, implicit Alianţa.

UDMR-ul stă să se rupă în două grupări, lucru care va atrage scăderea electoratului acestui partid, cu urmările corespunzătoare.

PRM - după întoarcerea oii pierdute, se zbate în tot felul de probleme interne, dintre care una importantă este aceea a colaboratorilor săi de bază, care nu au fost total de acord cu ultimele decizii luate de şeful partidului. Cu toate acestea, sondajele îl arată în mod constant pe al doilea loc, în cursa alegerilor. În plus, mai capătă pe ici pe colo câte un rebel de-al PSD-ului.

PNŢCD a început să se agite, dacă nu prea mult în ţară, cel puţin pe la cancelariile occidentale, ceea ce este un lucru bun. Lipsa singurului partid creştin român dela guvernarea României dă o notă proastă ţării însăşi. Poate cu ajutorul Internaţionalei Creştin Democrate, a unei campanii intensificate, PNŢCD va reuşi să intre în Parlament în acest an.

În ce priveşte toate apariţiile noi, ele vor avea un efect negativ în rezultatele alegerilor. Pentrucă singurele două partide cu electorat constant sunt PSD şi PRM. Iar ceilalţi candidaţi la preşedinţia ţării nu vor face decât să capete voturi ale nemulţumitilor din Alianţa PNL-PD, şi ale nehotărîţilor. Dar nicidecum din cele ale PSD sau PMR.

Aşa cum apare astăzi, situaţia este clară: un guvern minoritar PSD, cu o opoziţie majoritară PRM. Şi un număr mare de partide mici în Parlament, fără nici o influenţă în decizii.

ROMÂNIA ŞI UNIUNEA EUROPEANĂ

Urmare din pagina 1

2005 invitaţia formală de aderare la Uniunea Europeană şi că astfel şansele României de a se integra în UE în 2007 sunt problematice. Şi nu-i de mirare când România se află sub microscop şi PSD-ul se conformează greu. Un PSD care este mai mult Stat decât un partid. Un Stat care, dacă nu este împins de cineva (din afara ţării) înainte, nu face nimic. Şi aşa se poate întâmpla ca România să *"rămână de căruţă"*.

Cea mai mare problemă a României este *"statul de drept"*, ori mai degrabă zis absenţa acestuia, în care corupţia nu are limite. Motiv pentru care UE vrea ca România să acţioneze în problema corupţiei cu mai multă hotărîre. Şi pe bun motiv, căci fenomenul corupţiei şi al abuzului de putere s'au extins mult prea mult. De aceea când se vorbeşte de România, corupţia şi consecinţele acestui fenomen continuă să fie pentru Uniunea Europeană o preocupare foarte serioasă.

Raportul de ţară pe 2003 al Consiliului European a atras atenţia în maniera cea mai gravă că în România corupţia rămâne un fenomen larg răspândit şi afectează societatea sub toate aspectele sale. În chip indirect el vrea să spună cu aceasta că atâta timp cât România este dominată de asemenea năravuri ea nu va putea fi admisă în Uniune. Documentul final al Consiliului European dela Bruxelles spune că România poate adera la Uniunea Europeană în 2007 dacă va fi pregătită ca negocierile de integrare să poată fi finalizate cu succes în 2004, ca tratatul de aderare să poată fi semnat cât mai curând posibil în 2005.

Disfuncţionalităţile care fac din economia românească o sperietoare pentru Uniunea Europeană persistă de 14 ani. Pentrucă cei chemaţi să înfăptuiască reforma nu gândesc în termeni eficienţi. Ei sunt supuşi unui control politic care ţine să pună monopol pe întreaga strategie de integrare europeană a României, mai înainte ca aceasta să fi început.

În privinţa integrării, aprecierile din Raportul de ţară al Comisiei Europene, privind deficienţele severe în domeniile Justiţiei şi Administraţiei şi mai ales, lipsa de rezultate în combaterea corupţiei, plasează România pe ultimul loc în rândul ţărilor candidate la UE, punând astfel sub semnul întrebărilor posibilitatea încheierii negocierilor în 2004 şi finalizarea procesului de aderare în 2007.

Raportul de ţară exprimă neîncrederea oficialilor europeni faţă de capacitatea guvernului PSD de a îndeplini criteriile de aderare. Dacă recomandările din Documentul Comisiei Europene nu vor fi urmate de autorităţile dela Bucureşti, România riscă să rămână la mila unei decizii politice în 2007, privind integrarea ei în Uniunea Europeană.

Dacă ţara vrea integrare cu Apusul, ea trebue să se dezmorţească din starea în care a adus-o comunismul şi să se ridice la standardurile vieţii statelor care alcătuiesc Uniunea Europeană. Desigur, un lucru greu dar nu imposibil.

În timp ce Românii sunt preocupaţi cu schimbarea condiţiilor din Stat ei visează integrarea în Uniunea Europeană. Spre deosebire de alte naţii (din vecinătate), România a pierdut şi pierde timpul bătându-şi joc de propria viaţă, când ar putea să se bucure de ea.

E cineva nebun să susţină contrariul? Probabil că nu. În ciuda tuturor evidenţelor, doar guvernul neagă tot. De aceea guvernanţii nu mai au mult până să fie loviţi cu leuca.

Când România se va integra în Uniunea Europeană, PRUTUL (am prefera să zicem NISTRUL) va fi graniţa dintre ea şi Euro-Asia.

Eugen BÂRSAN

CAPITALISM SĂLBATIC - ETICHETA SOCIALISTĂ

Viorel PALTIN

În încercarea de a se adapta timpurilor noi, de a menţine corpul defunct al socialismului într'o stare de animaţie aparentă, agenţii comunismului internaţional au încercat şi continuă să împace, după un model contradictoriu, şi capra şi varza, ca să folosim o expresie oarecum vulgară şi nu se poate spune că nu reuşesc ceea ce aş numi imposibilul. Este un succes care frizează absurdul!! Este clar cum că corolarul socialismului pe plan mondial il constituie organizarea sa internaţionalistă, într'o organizaţie - umbrelă numită Internaţionala Socialistă. Nimic nou sub soare - aţi spune. Se vede că nimeni astăzi nu se mai împiedică de scrupule de ordin doctrinar. Trăim o vreme a etichetelor. Cu alte cuvinte suntem ceea ce pretindem noi că suntem, nu ceea ce facem şi suntem de fapt. Cum zicea Arghezi către un scriitor comunist care fuma Kent: *"Mă Titule, firar să fie, tu una fumezi şi alta scrii"*. Dacă e s'o spunem pe a dreaptă trebue să observăm că formaţiunile politice din România zoomorfe de tip lup - oaie, posibile în prezentările grafice dintr'o caricatură grotescă, dar existente în viaţă doar în forme deghizate de comedie tragică, au reuşit în mod paradoxal această uluitoare împăcare practică a contrariilor celor mai anatomice! Se vede că visul cel mai drag al socialistului comunisto-marxist, leninisto-stalinisto-maoisto-castroisto-internaţionalist a fost şi va rămâne acela de a putea fi un capitalism sălbatic. Contradicţie în termeni? Da de unde! Am afirmat de mai multe ori şi nu mă sfiesc s'o repet, chiar dacă esteticeşte repetiţia e lipsită de stil, că într'o ţară atât de săracită în proporţie de masă nu se poate face politică de succes, cu aparenţa democraţiei, fără a se ţine seama de înfricoşătoarea componentă socială. De aici, necesitatea minciunii. Săracului lipit pământului, care dispără din cauza frigului şi a foamei, trebue să-i spui că îi doreşti din toată inima binele şi să te lupţi să îi asiguri un trai decent. Asta cel puţin până te votează, după aceea e treaba lui! În prezenţa socialiştilor, el poate foarte bine să crape de foame! Cui îi mai pasă? Când eram copil aveam o mătuşă într'un oraş mare, săracă ruptă, pe care o vizitam uneori. Mă ameninţa la răstimpuri: *"Lasă, zicea ea, mâine te duc în oraş pe la toate cofetăriile"*. Şi se ţinea de cuvânt. Îmi arăta toate vitrinele, pline cu prăjituri şi tot felul de minunăţii, dar nu-mi cumpăra că n'avea bani. Era o *"duşmancă de clasă"* înrăită şi o ducea înfiorător de greu. *"Crezi că sunt bune?"*, mă întreba ea şi simţeam că-i lasă şi ei gura apă. *"Lasă, zicea ea consolându-mă, am găsit lapte şi zahăr; mergem acasă şi-ţi face ţie mătuşa nişte clătite dulci şi nişte uscăţele ca'n poveşti"!!!...* Aş putea fi considerat cinic - şi chiar mi s'a spus asta - dacă n'aş recunoaşte ce progrese s'au înfăptuit în România în ultimii ani pe calea dezvoltării capitaliste. Au apărut la noi câteva supermagazine şi megasupermagazine unde te poţi crede în Occident - America, Germania, Franţa... Eldoradă ce mai... Ce mărfuri, dar mai ales ce preţuri! Şi sunt chiar mai ieftine decât în micile buticuri specializate, de unde cumpără numai familiile de *"baroni"* locali. Dar n'am văzut nimic, dar chiar nimic care ar putea fi numit progres sau succes socialist! În schimb am văzut că *"socialiştii"*, domnii fost comunişti de azi, fură de sting, în toate felurile şi în toate poziţiile. Pe vremea ocupaţiei sovietice, ofiţerii ruşi obişnuiau să zică: *"Ce bună e vodca ruseasca cu peisajul românesc"!* Acum socialiştii pot zice: *"Ce bun e socialismul cu capitalismul sălbatic, haiducesc"*. Între timp, Adrian Năstase, un socialist pursânge, deşi cam supraponderal şi cu alură de capitalist îmbuibat, gen *"Tito - coadă de topor"*, s'a dus în Brazilia, la Sao Paolo să strângă rândurile pe plan mondial după principiul: *"Socialişti din toate ţările, uniţi-vă!"* şi să-i facă pe la nas lui Băsescu în timp ce eternul şi fascinantul nostru preşedinte, Ion Iliescu, s'a dus la Casa Albă să se bălăcească în putregaiul capitalist şi să vadă *"verbal cu ochiul"* cât a mai crescut prăpastia din lumea Unchiului Sam şi cum stau ei Americanii, neclintiţi, neabătuţi, de zeci de ani, cu un picior în ea... România îşi vede de treabă, este acceptată peste tot, în imperialistul NATO şi dacă nu mâine, atunci poimâine sau răspoimâine va accede în UE, în orice caz va intra ea undeva. Se vede clar că se îndreaptă într'o direcţie oarecare. Aşa că nu fii, Române, trist: ţara merge înainte prin partidul PSD-ist!

BBC, ÎNTRE ANDREW GILLIGAN ŞI TRAIAN UNGUREANU

Roxana IORDACHE

Am aflat cu uimire că Traian Ungureanu, unul dintre rarii jurnalişti pentru care principiile constituie sângele scrisului, a fost exclus din echipa Radio BBC Secţia Română, prin decizia de neprelungire a contractului. După 14 ani de jurnalism de elită. Un jurnalism care făcea cinste BBC, acelui BBC pe care l-am considerat model de profesionalism, chiar de moralitate profesională. Până la momentul Andrew Gilligan, prin care se poate considera că BBC World şi-a compromis ţinuta - profesională şi morală.

Se ştie că Gilligan a generat scandalul Dr. David Kelly - Guvernul Tony Blair, pe tema armelor de distrugere în masă ca motiv al războiului din Irak. Ancheta independentă a Lordului Hutton a demonstrat că, de fapt, jurnalistul BBC a mintit, atribuindu-i doctorului Kelly ceea ce el nu afirmase. A mai mintit şi prin afirmaţia că deţine informaţia privind *"cosmetizarea"* dosarului irakian dela un exponent al serviciilor secrete britanice. Andrew Gilligan a recunoscut că a dezinformat publicul britanic şi internaţional. Preţul minciunii jurnalistice a fost moartea unui om, Dr. Kelly, care s'a sinucis, mărturiile relevând, de altfel, şi labilitatea sa psihică. Jurnalismul presupune maximă responsabilitate. Atitudinea jurnalistului BBC a fost irresponsabilă. Şi totuşi, conducerea instituţiei l-a susţinut chiar şi după ce acesta a recunoscut că a mintit.

Îndepărtarea lui Traian Ungureanu dela direcţia de radio a instituţiei publice britanice m'a dus instantaneu cu gândul la atitudinea contrară, a solidarizării cu Gilligan. Şi m'a contrariat până la revoltă. Tristul eveniment a aprofundat dezamăgirea faţă de o instituţie de presă în care, până nu de mult, credeam şi o admiram. Traian Ungureanu nu a mintit niciodată în activitatea profesională. De fapt, nici ca persoană particulară. Din respect de sine şi faţă de ascultător. Şi faţă de cititor. Pentru el, jurnalismul e mai mult decât o profesie. Este un mod de viaţă, o mărturie asumată până la capăt - se simte - mai întâi în faţa lui Dumnezeu care i-a dat acest dar rar al comunicării până la comunione. Recunoşti ceea ce simţi în ceea ce el comunică. Iar dacă nu eşti de acord cu el, nu poţi totuşi să nu admiri sinceritatea profundă din scrisul şi comunicarea lui radiofonică. Pe cine poate deranja campania lui de demolare a falselor mituri - chiar dacă *"populare"* - şi de apărare a valorilor reale, chiar dacă, uneori sau deseori, nepopulare?

Onest, integru, responsabil. Aceste calităţi le considerăm ale jurnalistului pur-sânge BBC. BBC l-a exclus, dar Traian Ungureanu a rămas el însuşi. Şi dacă Traian Ungureanu a fost îndepărtat pentrucă a rămas el însuşi, înseamnă că BBC s'a schimbat. Unii pot zice că e un sofism. Alţii, însă, printre care mă număr, zic că e păcat.

ERATĂ

În articolul *"Liberi să ignorăm libertatea"*, apărut în numărul nostru din Decembrie, sub semnătura Roxanei Iordache, s'a strecurat o regretabilă eroare, care în nici un caz nu aparţine autoarei, ci, dimpotrivă, modifică sensul afirmaţiei din manuscris. Prin urmare, facem cuvenita rectificare: în loc de *"tiranul Saddam a masacrat populaţia Irakului (şi apoi a susţinut teroriştii pentru a împiedica reconstrucţia ţării pe care au eliberat-o Americanii după ce au distrus-o)"*, se va citi, conform manuscrisului autoarei: ***"tiranul Saddam a masacrat populaţia Irakului (şi apoi a susţinut teroriştii pentru a împiedica reconstrucţia ţării pe care au eliberat-o Americanii după ce el a distrus-o"***. Mulţumim pentru înţelegere.

PARTIDUL STAT SE DĂ CU CAPUL DE CEASUL MORŢII

Florin Oprea SĂLCEANU

Cel mai *"mare"* partid, care se laudă că *"este"*, nu a pierdut nimic din vedere când a fost şi este vorba de *"furtul la vedere al bogăţiei naţiunii române"* de către *"marii politicieni de mucava"* proveniţi din toate structurile securisto-comuniste. Că este *"cel mai puternic partid"*, nimic de zis, dar este plin de mulţi metodişti-activişti-securişti, de o faună de tripturişti-băgători de seamă ai ceauşismului, fiii şi ficele, nepoţii şi nepoatele celor care au băgat naţiunea în ceaţa comunismului care pluteşte încă peste o parte din conştiinţa naţiunii. Această faună de *"cadre tinere"*, cum cu mare plăcere se laudă deseori *"şefii PSD"*, nu are nici o şansă în a aduce la lumină vigoarea tineretului din vremea României Mari. Personalitatea lor este una de *"turmă"*, creată în perioada ceauşismului când aveau vârsta de 5-6 ani. Aceşti tineri schilodiţi pe viaţă, pentru a se salva dela eşecul valorilor societăţii comuniste, dezorientaţi încă, au invadat PSD, în speranţa că vor evita prăbuşirea morală. Peste puţin timp vor vedea că PSD le-a înşelat orice speranţă şi vor intra în colaps existenţial, umiliţi înşelaţi, fără perspectivele biberonului cu lapte ale nepotismului şi vor îngroşa rândurile unei pături sociale dezorientate, nereuşind să înţeleagă şi să se integreze în totalitate valorilor unei democraţii autentice, bolind şi regretând lepromania comunismului. Deja fenomenul decăderii morale a început chiar în interiorul PSD, unde *"bătrânii ceauşişti"* domină în posturi cheie şi sunt atinşi de un virulent sindrom: corupţia pe care tot ei au ridicat-o şi o susţin la rang de noblete. Păcatele *"bătrânilor ceauşişti"* au fost transmise şi celor din toate structurile guvernamentale şi statale. Miniştrii, secretari de stat şi fel de fel de funcţionari, cultivă cu plăcere peşcheşul sau servilismul mutant şi nimic nu este întâmplător.

Continuare în pag. 5

UN PROCES AL COMUNISMULUI

Urmare din pag. 1

Dar cine are legitimitatea necesară pentru a iniţia acţiunea de chemare în judecată?

Dacă observam bine, din condiţiile necesare unui proces al comunismului - polifonic, mântuitor şi deontic - lipseşte doar reclamantul, adică cel care să depună plângere în instanţă. Cine este cel mai îndreptăţit să iniţieze un asemenea demers juridic? Evident, cei care au suferit şi, spre norocul lor, au şi supravieţuit închisorilor comuniste, ajungând să se constituie într'o Asociaţie de martiri.

S'au scris în vremea din urmă, şi la noi şi în celalalte ţări scăpate din teroarea comunistă, sute de cărţi despre sistemul torţionar din închisori şi despre suferinţele populaţiei refractară la înregimentări ideologice. Toate aceste mărturii cutremurătoare pot servi ca probe şi dovezi într'un eventual proces împotriva comunismului. Cine le depune? Şi unde?

Ceea ce lipseşte, sau se manifestă nepermis de timid, în demararea acestei acţiuni judecătoreşti este plângerea şi, eventual, instanţa ce-ar trebui înfiinţată ad hoc pentru începerea dezbaterilor de fond. În vara anului 2000, la Vilnius, în Lituania, reprezentanţii foştilor deţinuţi politici din ţările care au avut sau au regimuri comuniste s'au întrunit într'un Congres Internaţional care-şi propunea, printre altele, începerea unui proces care să denunţe la nivel internaţional comunismul şi să sensibilizeze opinia publică asupra ciumei roşii, răspunzătoare de moartea a circa 100 de milioane de oameni. Pâcla care s'a lăsat în jurul acestei iniţiative ne împiedică să-i întrezărim vreo urmare.

Ce s'a ales din demersul doamnelor avocate din Iaşi care au cerut Tribunalului dela Haga deschiderea unui proces al comunismului în România? Ce s'a întâmplat cu alte demersuri iniţiate de alte victime din alte ţări? Înţelegem că omenirea de azi nu mai are o autoritate la fel de interesată în susţinerea acestui proces, cum a fost la sfârşitul ultimului Război Mondial, când s'a cerut imperativ condamnarea nazismului, dar cât de influente sunt forţele care se opun deschiderii lui de nu se mişcă nimic şi niciunde? Cine proceseză această complicitate cu răul, cu crima, cu minciuna şi mizează excesiv pe uitare, pe apatia şi lehamitea noastră, susţinând barbaria în pofida valorilor statornice ale civilizaţiei?

Dela procesul lui Kravcenko încoace, transfugul sovietic care a'ncercat să deschidă ochii Apusului cinic şi debusolat asupra tenebrelor regimului totalitar, inclusiv prin cartea *"J'ai choisi la liberté"*, bănuiam că un proces al comunismului va fi deosebit de anevoios. Cine ar fi crezut însă că forţele democratice şi clarvăzătoare, care fac de veghe la izbânda adevărului, a binelui, a valorilor civilizaţiei moderne, vor fi copleşite şi neutralizate de cele potrivnice? Căci fără acest proces, lumea nu mai are îndreptar, nu mai are busolă, nu mai are temeiuri. Până şi Steaua Polară poate fi înlocuită cu oricare altă luminiţă aleatorie, iar răul poate prolifera în continuare, la fel de zănatic şi nestinghert. Are loc ceea ce s'ar putea numi... Conservarea de sine a răului.

Este cel puţin ciudat că în ţările ce au trecut prin abrutizările ideologiei totalitare, comunismul a devenit opţiune electorală pentru mulţi, şi după ce nu le-a mai impus-o nimeni. Sub deghizajul unor denumiri pompoase, a unor programe aparent reformatoare şi printr'o priceputâ propagandă politică *"foştii"* s'au grupat în partide şi-au reuşit să ademenească electoratul. În Ţările Baltice, în Rusia, în Ungaria, în Polonia şi chiar în fosta Cehoslovacie, unde a funcţionat o lege a lustraţiei, politrucii de ieri au devenit cei de azi şi pun umărul la reformarea structurală, din temelii, a întregului sistem social-economic. Dar la noi?

La noi, scenariul s'a derulat mai original, ca la nimenea. Autocraţii de ieri (activiştii de partid, securiştii şi miliţienii) şi-au găsit o excelentă umbrelă protectoare în persoana lui Iliescu, şi a partidului său provenit şi el din aceeaşi tagmă. Să ne amintim că una din primele măsuri luate de autorităţile post-decembriste a fost recunoaşterea diplomelor gheorghiste. Mulţi strungari, sudori, lăcătuşi mecanici, trecuţi prin şcolile de partid se transformau peste noapte din *"intelectuali de profesie"*, cum îi gratulase Ceauşescu, în *"intelectuali de drept"* cu patalamale în regulă. Era un semn că noile autorităţi şarjau pe ideea asimilării celor şcoliţi la şcolile de partid şi care se arătaseră devotaţi unei anumite cauze. Nu mai trebuia decât un paleativ pentru legitimarea lor şi acesta s'a conturat prin proclamarea unei complicităţi generale. Totul trebuia degradat şi pângărit astfel încât societatea să arate ca un conglomerat confuz, stereotip şi instinctual, fără nici o rezervă curată şi necompromisă. Regele? Coposu? Piaţa Universităţii? O, sancta simplicitas! Totul a fost procesat după tipicul verificat al anilor de început ai comunismului. O parte a populaţiei civile, cea mai dispusă la pervertire şi manipulare, a fost chemată să pună ordine în ţară printr'un măcel care a îngrozit mapamondul. Ce conta că România furniza lumii o imagine îngrozitoare, că investitorii străini nici nu mai voiau să audă de ea, că grupul ţărilor dela Visegrad ne izolase pe termen lung, că populaţia era fanatizată artificial, drenată contraproductiv şi imund, împotriva normalităţii istorice? Scopul fusese atins. Comunismul - ca fenomen, ca mentalitate, ca stare de spirit şi chiar ca politică de partid şi de stat - fusese salvat. Virusul lui, aruncat încă o dată în piaţa publică, a prins bine, deşi era ambalat în aceeaşi recuzită care, altădată, generase rezistenţa în munţi (*"nu ne vindem ţara"*, venirea moşierilor, proprietatea, etc). Dintr'o perspectivă absolut proletară, Iliescu putea rosti şi el formula sacramentală a lui Mihai Viteazu: *"asta-i pohta ce-am pohtit"*. Idealul comunismului se regenera din mers, ba chiar într'o variantă *"neintinată"* de predecesorul său, Ceauşescu.

Revenim la întrebarea din titlu: mai este necesar un proces al comunismului? Bineînţeles că da. Comunismul nu înseamnă numai putere insalubră - care poate fi dobândită şi pe cale electorală, ca urmare a mediei culturale şi politice scăzute a electoratului - ci şi o mentalitate toxică şi obedientă, un spirit de gaşcă subversiv şi rapace, un clan pus pe căpătuială, care ştie că nu poate fura nepedepsit decât laolaltă, în grup şi printr'o susţinere reciprocă. Este mentalitatea vechiului partid din care descinde şi de care, dintr'o falsă pudoare, s'a prefăcut că se disociază întrucât n'ar fi dat bine la electorat şi nici într'o perspectivă mai largă. Dar foştii politruci sau progeniturile lor s'au regrupat repede, s'au susţinut reciproc, şi-au identificat interesele şi s'au pus sub oblăduirea unui partid pe care-l ştiau de-al lor şi trebuia să le asigure protecţia. *"Unitatea de nezdruncinat"* a partidului, deplina înţelegere dintre conducere şi masa lui, are la bază o învoială tacită exactă. Cei de sus închid ochii la potlogării, cei de jos îşi achită conştiincioşi preţul. Gaşca supravieţuieşte şi prosperă.

Este această înţelegere aşa de spăimoasă încât să blocheze orice speranţă că actualul partid este capabil să-şi însănătoşească activitatea de guvernare? Este, desigur, îngrijorător pentrucă, iată, primul om al partidului aflat la putere în loc să se disocieze de acei membri *"cotizanţi"* care induc o imagine negativă asupra formaţiunii pe care o coordonează, acceptă să defileze cu ei prin capitala Franţei.

Este, pentrucă din cei 4.277 de poliţişti verificaţi la sânge de fostul Minister de Interne asupra felului în care au acumulat averi imense, imposibil de justificat prin chenzina şi lichidarea lor lunară, doar unul (una bucată) a fost trecut în rezervă, nevoit să trăiască din ceea ce a agonisit. Se'nţelege că restul de 4.276 de poliţişti au rămas în continuare în funcţie, la datorie, numai buni să asigure paza celor ce se conectează la conductele Petrotrans, sau să facă bişniţă la frontiere.

Este, pentrucă structurile Serviciului Român de Informaţii încă mai cuprind circa 1.600 de foşti ofiţeri de Securitate, iar un număr mult mai mare deţin poziţii cheie în structurile politice şi economice ale ţării, punând la cale tot felul de inginerii subterane. Cine nu-şi aminteşte că 33 din cele 34 de filiale judeţene ale F.N.I aveau în fruntea lor cadre de nădejde din fosta Securitate? Cum au ajuns toţi aceştia în funcţiile de conducere ale aceluiaşi sistem, dacă nu printr'o anumită preferinţă a celui (celor) ce născise mega afacerea criminală - special creată pentru o anumită gaşcă, excelent specializată în acţiuni subversive, în şmecherii şi potlogării de tot felul, deci demni de toată încrederea. Sistemul a fost conceput aşa de diabolic încât nici un intrus, nici un corp străin nu s'a putut rătăci printre ei. A fost proba cea mai evidentă că spiritul de gaşcă funcţionează ireproşabil şi că cei ce provin dintr'un anumit sistem unde toate aveau o anexă subterană, ştiu să-şi strângă rândurile, să se caute şi să se ajute reciproc.

Este, pentrucă mai sunt încă rapsozi care plâng după cel ce s'a crezut *"geniul Carpaţilor"*, pledează pe hectare de gazete pentru un recurs extraordinar la sentinţa ce i-a hotărît moartea şi lumea nu se cutremură de această mascaradă. Dimpotrivă, îl trimit în Senat, îi pun numele pe străzi şi pe frontispiciul edificiilor publice şi-i sfinţesc cu nerusinare busturi de bronz.

Este, pentrucă majoritatea celor 5.000 de persoane care au luat credite preferenţiale dela Bancorex, până când a fost adusă în stare de faliment, fac parte, sunt apropiaţi sau deţin poziţii privilegiate în P.S.D. Sigur, acum se proclamă virtuoşi şi experţi în reformarea economică a ţării, dar cine mai crede că aceasta se va putea înfăptui înainte de a-şi mulţumi, ei şi numai ei, toate viciile. Important e că propaganda să funcţioneze cât mai claxonant. Restul? Ştie partidul ce face.

Este, pentrucă memoria noastră e scurtă, selectivă şi cariată, în timp ce nostalgia celor înfeudaţi stafiei lui Marx este neaşteptat de activă, de productivă şi inventivă. Ştie bine ce vrea şi cum să-şi dreneze vaduri noi de revenire în viaţa publică. Ce altceva a'nsemnat recenta ordonanţă de guvern privind reabilitarea mişcării anti-fasciste din România decât o încercare de a reabilita, prin subterfugii şi căi ocolite, bolşevismul dintr'o anumită perioadă, format şi finanţat de oficinele tătucului kremlinez? Nu este această ordonanţă de guvern tot o formă de agresare a memoriei şi de încercare a capacităţii noastre de veghe civică? Care dintre corifeii comunismului românesc, de-la Dej la Ceauşescu, sau progeniturile lor, n'ar fi fost reabilitate politiceşte şi recompensaţi cu subvenţii de stat pentru *"meritul"* de a fi deturnat firescul evoluţiei democratice a ţării?

Firesţe, n'am arătat în aceste rânduri decât o parte din raţiunile pentru care un proces al comunismului este încă necesar, profilactic şi deontic. Lumea trebue deparazitată de acest virus patologic care a infestat istoria veacului trecut şi încă o mai încearcă oportunistic. Probabil că şi după presupusul Nürnberg fără condamnaţi vor fi unii predispuşi să se'mbrace în haina comunismului, dar cel puţin o vor face pe riscul lor, căci au fost avertizaţi: haina este infestată.

Ionel NECULA

27 Martie 1918, Ziua Basarabiei

Urmare din pag. 1

Imperiul nu putea fi liberalizat decât cu riscul de a se autodistruge, ceea ce avea să se şi întâmple. Iar atunci când Rusia s'a prăbuşit precum un castel de cărţi de joc, plinindu-se astfel profeţii mai vechi şi mai noi, poporul de ţărani din Basarabia, îndrumat de o mână de poeţi, de preoţi şi învăţători şi-a găsit şi conducătorii politici, investiţi să separe ţara de Împărăţia Nordului.

Căderea ţarului a facilitat formarea Partidului Naţional Moldovenesc, în 1917, care va milita împotriva naţionaliştilor ucraineni, ce voiau alipirea Basarabiei la o Ucraină independentă. Congresul militar dela Chişinău, ale cărui lucrări au avut loc chiar în zilele puciului bolşevic dela Sankt Petersburg a proclamat mai întâi autonomia provinciei şi a decis convocarea Sfatului Ţării. Întrunit în 4 Decembrie 1917, Sfatul Ţării l-a ales ca preşedinte pe Ion Inculeţ, liberal şi naţionalist, descendent al unei vechi familii moldoveneşti. În 15 Decembrie 1917 Sfatul a proclamat mai întâi Republica Federativă Democratică Moldovenească (era doar vremea visurilor republicane). Tulburările provocate de bolşevici şi Ucraineni i-au convins pe liderii dela Chişinău să ceară sprijinul militar al României. Refuzat iniţial, din raţiuni diplomatice, sprijinul se va concretiza în lanuarie 1918, când o divizie românească a eliberat Chişinăul de bolşevicii care preluaseră, între timp, puterea.

În lunile ce au urmat s'a produs însă dezastrul României, obligată, datorită retragerii trupelor ruseşti de pe frontul de Est, să poarte tratative cu Puterile Centrale la Buftea, în Martie 1918 şi apoi să încheie înrobitoarea şi umilitoarea pace dela Bucureşti, în 7 Mai acelaşi an. Când totul părea să se prăbuşească, când ultima fărâmă de speranţă a unei ţări istovită de războiu părea să se destrame, când ceea ce mai rămăsese din ţară era în pragul agoniei, s'a produs miracolul. Cea mai săracă, cea mai umilită, cea mai deznaţionalizată provincie românească a decis, prin votul Sfatului Ţării, la 27 Martie 1918, unirea cu România, în conformitate cu *"dreptul istoric şi dreptul etnic şi cu principiul că popoarele trebue să-şi hotărască propria soartă"*.

Constantin Stere a devenit primul preşedinte al Sfatului Ţării, iar Inculeţ şi Ciugureanu miniştri în Cabinetul dela Bucureşti. Basarabenii vorbeau de'a o altă limbă, anume aceea a dreptăţii împlinite şi a izbăvirii. Poporul ieşea din amorţirea aparentă spre a da consistenţă noului timp. Cine ar fi crezut, la izbucnirea războiului, că speranţa va încolţi tocmai în Basarabia, adică acolo unde se întrezăreau cele mai mici şanse. N'ar trebui uitat că Basarabia a reaprins focul speranţei într'un moment de cumpănă, că numele ei s'a legat întru veşnicie de începutul împlinirii marelui vis al unităţi naţionale. N'ar trebui să uite nici cei care astăzi privesc Basarabia ca pe o simplă chestiune diplomatică. N'ar trebui să uităm noi toţi că Basarabia nu e o parte oarecare, ci pavăza noastră în faţa necuprinsului stepelor.

Fără Basarabia, fără suferinţele şi idealismul ei, fără lacrimile, melancolia şi poezia ei, România e o ţară neîmplinită, un vis frânt de vitregia vremurilor, dar mai ales de ticăloşia noastră.

Mihai DORIN

AVERTISMENT FĂRĂ PRECEDENT LA ADRESA PSD

Dan BITU

America şi U.E presează România

Cotidianul american *"The International Herald Tribune"* a publicat articolul *"Emisarul SUA critică corupţia din România"*, conţinând o nouă critică faţă de perpetuarea corupţiei în România, formulată în mod argumentat de ambasadorul SUA la Bucureşti, Michael Guest. Acesta a criticat corupţia cu care se confruntă lumea afacerilor, învăţământul şi justiţia din România, corupţie care, în opinia sa, este scăpată de sub control. Demnitarul american a semnalat şi îngrijorarea Washingtonului privitoare la situaţia presei româneşti, a cărei libertate este precară. *"Sunt realmente dezamăgit, iar dezamăgirea mea a continuat să crească în timpul mandatului meu ca ambasador al Americii în această ţară"*, a declarat ambasadorul Michael Guest într'un interviu în *"Timpolis"*, o publicaţie bisăptămânală din Timişoara. *"Sute de Români mi-au scris despre modul în care corupţia le afectează viaţa de zi cu zi sau despre cum s'a manifestat corupţia în cazul unor privatizări, în sistemul de sănătate sau în hotărîrile judecătoreşti"*, afirma el. Guest a dat ca exemplu cazuri din învăţământ, când o serie de grade sau admiterea la universitate s'au făcut în schimbul unor sume de bani, adăugând: *"Corupţia a fost şi leitmotivul unor articole despre relaţiile unor importanţi oameni de afaceri cu politicienii. SUA este totodată preocupată de libertatea presei. Anul trecut, circa 15 ziarişti au fost molestaţi fizic. Cazul lui Ion Ardelean este de o brutalitate izbitoare, fiind unul în care cel puţin probele dovedesc că cineva a încercat să-l oprească să-şi continue investigaţiile, întrucât asta i-ar fi putut pune în încurcătură pe unii lideri locali"*, afirmă Guest.

El a mai spus că, la nivel naţional şi local, liderii sunt urmarîţi cu atenţie, iar de activitatea sau inactivitatea lor va depinde evaluarea pe care SUA o vor face pentru a vedea dacă România este un stat de drept consolidat.

Suspendarea negocierilor de aderare

"Uniunea Europeană ar trebui să suspende negocierile de aderare cu România până când va fi repornit procesul reformelor", a declarat baroneasa Emma Nicholson, raportorul pentru România al Parlamentului European (PE). Ea a mai declarat că: *"România trebue să implementeze în mod corect reformele deja adoptate şi în mod special trebue să întărească statul de drept. In lipsa unor masuri adecvate este extrem de probabil ca Parlamentul European să recomande înghetarea negocierilor pentru aderarea la Uniunea Europeană"*.

Printre problemele remarcate în special de baroneasa Nicholson se numără *"necesitatea ca Guvernul României să stabilească în mod clar un sistem judiciar imparţial şi independent care să îşi asume sarcina aplicării legislaţiei prezente şi viitoare a României"*. Baroneasa Nicholson mai recomandă Executivului de la Bucureşti *"să facă mai mult în domeniul combaterii corupţiei şi să protejeze drepturile copiilor"*.

Concluzia raportorului pentru România în Parlamentul European este următoarea: *"România a făcut progrese semnificative, însă mai are de parcurs un drum lung"*.

"România trebue să se concentreze în special asupra implementării corecte a criteriilor politice dela Copenhaga, o sarcină care trebue îndeplinită de toţi membrii şi candidaţii Uniunii Europene". Baroneasa Emma Nicholson concluzionează referitor la România *"în prezent aceste criterii nu sunt îndeplinite"*.

Baroneasa Emma Nicholson a mai afirmat că *"Parlamentul European doreşte ca România să poată juca un rol deplin şi pozitiv în cadrul Uniunii Europene, însă grăbirea vitezei acestui proces ar constitui o povară de nesuportat pentru România"*. Baroneasa Nicholson mai apreciază că *"statul de drept constituie o condiţie esenţială iar în prezent România are nevoie să consolideze ceea ce a reuşit să îndeplinească"*. Însă în acelaşi paragraf se apreciază că *"eforturile trebue să fie dublate"*.

Verheugen acuză şi el

Comisarul pentru extindere i-a trimis o scrisoare premierului Adrian Năstase din care extragem : *"Mi-a fost atrasă atenţia de un număr de decizii recente care au permis adopţia internaţională a unor copii români pe o bază ad-hoc, în timp ce moratoriul asupra adopţiilor de acest gen este încă în vigoare"*. Comisarul atrage atenţia că adopţiile au *"inclus copii care se aflau în centre de plasament sau alte situaţii de îngrijire potrivite, multe dintre care erau sprijinite financiar de programul PHARE <Copii mai întâi>"*.

Concluzia lui Verheugen este că există *"o contradicţie clară între atitudinea declarată a Guvernului României în această problemă privind sprijinirea dezinstituţionalizării şi creării unor posibilităţi alternative, inclusiv îngrijirea şi scoaterea acestor copii din cadrul unor asemenea posibilităţi alternative în scopul realizării de adopţii internaţionale, în vreme ce moratoriul este încă în vigoare. Această stare de lucruri ridică întrebări serioase faţă de adeziunea României la implementarea reformei pentru protecţia copilului, care, după cum ştiţi, face parte din criteriile politice pentru aderarea la Uniunea Europeană"*.

În concluzie, comisarul îi cere premierului : *"v'aş ruga să mă informaţi cât de curând posibil în privinţa circumstanţelor deciziilor recente - inclusiv numărul copiilor implicaţi, vârsta lor, forma de îngrijire a fiecăruia înainte de adopţie şi motivul exact pentru fiecare caz de adopţie. De asemenea aş dori să am detalii precise privind locul în care fiecare copil a plecat şi cum i-a fost asigurat traiul decent.*

Comisia va examina cu mare atenţie aceste informaţii pentru a putea face o evaluare precisă a situaţiei, şi, dacă va fi necesar să ia o decizie în privinţa continuării programului de asistenţă comunitară în domeniul reformării protecţiei copilului, chiar incluzând o eventuală recuperare a fondurilor".

PARTIDUL STAT SE DĂ CU CAPUL DE CEASUL MORŢII

Urmare din pag. 4

Totul este premeditat sub aripa ocrotitoare a gâştei politice, fals îmbrăcată în penajul lebedei, ce îşi imaginează că pluteşte pe apele unui eleşteu de grădină japoneză, umbrite de bonzai, şi se mândreşte cu titulatura de prim ministru. PSD, prin năpârlire repetată precum şerpii, dela apologia fesenismului, fedesenismului, apoi a pedesereului, nu şi-a schimbat năravul şi continuă să facă experimente aşa zise *"social-democratice"* până va sucomba odată cu triumviratul peremismului tudorian, pe care l-au alimentat cu *"noi cadre de securişti reacţionari"* pentru a putea mai uşor să îşi mascheze *"programul de cocreare a baronismului ciocoist"* şi a subordona întreaga naţiune la bunul plac al acestei mafii canceroase. Pe moment acest pericol a fost diminuat, nu blocat şi anihilat, pentrucă SUA, prin preşedintele George W. Bush, doresc, fără menajamente, ca naţiunea română să scape definitiv de această *"plagă pesedistă"* şi să intre pe calea unei adevărate democraţii.

N.B. Se apropie cu repeziciune vremea alegerilor locale şi generale şi frenezia propagandei pesediste, plină de spaima pierderii puterii, este atât de activă încât adevărul şi minciuna stau împreună la masa partidului stat şi nu mai există nici un pic de ruşine la faptul că se minte, în fel şi chip, cu atâta seninătate, fie dela radio sau televiziunea naţională, că: nu are dreptate Comunitatea Europeană când spune prin RAPORTUL DE ŢARĂ că în România nu există *"economie de piaţă, funcţională"*, că există multe probleme nerezolvate în Justiţie şi fenomenul corupţiei loveşte din plin naţiunea română, menţinând-o în continuare în sărăcie...

F.O. SĂLCEANU

REFORMA SISTEMULUI ELECTORAL A EŞUAT

Împotriva votului uninominal au votat reprezentanţii UDMR, PRM şi cei ai minorităţilor naţionale. Şi unii şi alţii s'au temut de consecinţele votului majoritar.

Simultan, a fost respinsă şi varianta propusă de PNL şi PD, care combina într'o tehnică mai complicată votul uninominal cu votul pe listă.

In concluzie, dezbaterea despre reforma sistemului de vot a fost închisă. Deznodământul se prefigura însă cu mai mult timp înainte. Partidele au avut consultări pe tema legii electorale şi au convenit să facă reciproce concesii. PSD, care susţinea, cel puţin de faţadă, votul uninominal, pare destul de mulţumit şi cu varianta actuală. Toate sondajele de opinie îi oferă suficiente procente şi în condiţiile de până acum, iar în plus au intervenit considerente politice mai complicate. Unul dintre ele se referă la situaţia UDMR-ului. PSD are nevoie de un partener ca UDMR, dar mai cu seamă se teme că declinul politic al acestei organizaţii ar putea propulsa o formaţiune rivală, asa cum se conturează a fi Uniunea Civică a Maghiarilor.

PSD, dar şi PNL şi PD, s'au pronunţat împotriva radicalizării maghiare, aşa încât cu toţii au interesul să susţină UDMR-ul şi mai ales linia actuală a formaţiunii. Or, reforma sistemului de vot ar duce pe de o parte la decăderea UDMR, iar în viitor la cristalizarea altor formaţiuni probabil mai puţin dispuse să adopte linia tradiţională a politicii dela Bucureşti.

In sfârşit, votul uninominal ar fi adus, la prima vedere, câştig de cauză PSD, dar ulterior, coeziunea politică a grupului ar fi avut de suferit. De fapt, toate partidele s'au temut de consecinţele greu de măsurat ale acestei reforme electorale. Ce forţă vor avea grupurile politice şi în ce măsură vor mai putea ele să practice o politică coerentă şi unitară?

România are experienţa negativă a legislaturii dintre 1996 şi 2000, când am asistat la o fragmentare a grupurilor parlamentare şi la o cacofonie politică fără precedent. Atunci, cauza consta în multitudinea de partide reprezentate şi în coaliţiile nesudate suficient, dar ceva asemănător s'ar putea întâmpla dacă senatorii şi deputaţii se vor simţi dispensaţi să se mai supună disciplinei de partid în virtutea mandatului primit nominal dela cetăţeni. Dar nu este lipsit de importanţă nici faptul că partidele nu sunt pregătite pentru o astfel de reformă.

S'a observat de multe ori că politicienii din România nu au conştiinţa misiunii lor publice şi că sunt cel mai adesea clienţii partidelor care le oferă cele mai mari avantaje. Or, un parlament alcătuit din acest tip de politicieni, nu este dispus să schimbe regula jocului în propriul detriment. Se pare, aşadar, că dezbaterea aceasta despre reforma electorală şi reforma sistemului politic va îngheţa o vreme, probabil doi-trei ani, după care ne putem aştepta ca într'o formă sau alta să fie reluată, conchide *Deutsche Welle*.

LIA ROBERTS ŞI-A ANUNŢAT OFICIAL CANDIDATURA LA PREŞEDINŢIA ROMÂNIEI

Lia Roberts şi-a anunţat oficial candidatura la preşedinţia României, cu un discurs în stil american. Ea va candida ca independent, dar a declarat că se bazează pe sprijinul multor oameni de afaceri americani, care i-ar fi spus *"candidează, candidează pentrucă vrem să venim în România şi vrem să ştim că avem un climat în care se poate duce business cu adevărat"*.

În ceea ce priveşte eventualul suport din interiorul României, Lia Roberts a spus că acceptă sprijinul electoral al oricărui partid politic. Conform unui sondaj CURS, dacă alegerile ar fi avut loc în Ianuarie, Lia Roberts ar fi obţinut zece la sută din voturi. Cu atât mai surprinzător cu cât aceasta nu a locuit în România de peste 25 de ani, iar la începutul acestui an era total necunoscută electoratului din România.

Analizând rezultatele sondajului, strategul american Dick Morris a declarat că Lia Roberts are mari şanse de a câştiga alegerile prezidenţiale din România.

Lia Roberts are 54 de ani. Este preşedinte al Partidului Republican din statul American Nevada şi consul onorific al României la Las Vegas. Ea a declarat că nu a fost membru al Partidului Comunist Român şi că nu a semnat niciodată o înţelegere cu Securitatea.

MUZICA-VIDEO CARTI-ZIARE

din ROMÂNIA, la dvs. ACASĂ!

MUZICĂ peste 500 AUDIO CASETE si CD: MUZICĂ POPULARĂ/ROMANTE, MUZICĂ USOARĂ COMICE-BASME-COLINDE, muz.CLASICA CD-ROM-uri cu SUBIECTE DIN ROMÂNIA

VIDEO :+100 FILME: Nea Marin, Dacii, BD, Pacala, ORAŞE, DATINI; TEATRU: Caragiale-Birlic, Take-Yanke-Kadar etc. Revelion, Revoluţia 89 Muz./dansuri populare celebre, Divertis, Crăciun

CĂRŢI: 2000 TITLURI: ROMANE, ISTORIE, DICŢIONARE, FILOZOFIE, POLITICA, POLITISTE, DRAGOSTE, BANCURI, COPII, CĂRŢI DE BUCATE etc.

ABONAMENTE LA ZIARE-REVISTE! COTIDIENE,SĂPTĂMÂNALE,LUNARE: "Evenimentul" "CAŢAVENCU", "SPORT", "REVISTA VIP", "Formula AS" REV.PARANORMAL,"REBUS","FEMEIA MODERNĂ" "OLIVIA","VIVA","PLAYBOY","POVESTEA MEA","BURDA"etc

Cereti formulare si liste gratis!

ARTIMMEX

import-export & distribution of publications and media

Reprezentanţi ELECTRECORD şi INTERCONT MUSIC

4 Farmington Cres.
Toronto, ON M1S 1G1 CANADA
e-mail: order@artimmex.com
INTERNET: www.artimmex.com
Tel: (416) 332 9777 - Fax : (416) 332 8777

BARONEASA TRECE, BARONII RĂMÂN

Mihai DORIN

Dacă nu vom scăpa de baroni prin votul nostru, ceea ce ar fi trist şi dezolant, numai Europa ne mai poate scăpa. Poate şi trimiţându-ne baroni adevăraţi, care să veştejească ordinul baronilor uzurpători de pe la noi.

Baroneasa Emma Nicholson este raportorul pentru România din partea Parlamentului European. Prudenţa englezească, simţul măsurii şi sobrietatea au ajutat-o pe distinsa doamnă să treacă uşor de focul de paie al propagandei pesediste şi să pună degetul pe rană. Iar rănile actualei guvernări se văd cu ochiul liber, chiar dacă descântătorii de partid încearcă să le ascundă. În fapt, vor să ascundă violenia, hoţiile şi incompetenţa.

Când doamna cu sânge albastru a poposit la Bucureşti, încă înainte de a se consuma euforia victoriei în alegeri, pesediştii erau atât de siguri de ei, încât n'au luat în calcul că ar putea fi puşi la zid. Atunci s'a lansat în politica românească stilul inconfundabil al băşcăliei premierului, care i-a contagiat degrabă şi pe sicofanţi. În loc să vadă fondul acuzaţiilor, premierul s'a grăbit să-i replice cu tifla şi să o acuze pe baroneasă că şi-ar face campanie electorală la Bucureşti. Critica le-a prins bine însă, întrucât guvernanţii s'au străduit, cel puţin la vedere, să facă ordine în spinoasa chestiune a vânzării copiilor. Drept care au încheiat şi un memorandum privind interzicerea afacerii.

Femeie de onoare, baroneasa a lăudat mai apoi progresele făcute, iar guvernanţii s'au făcut preş să o încânte. După care au uitat de promisiuni, văzându-şi nestingheriţi de afacerile lor, inclusiv de vânzarea copiilor.

Anii au trecut şi în România au înflorit baronii. Ipochimenii n'au fost înnobilaţi pentru cine ştie ce fapte de arme ori pentru servicii aduse ţării. Nu, din şmenari, traficanţi (cazul Sechelariu), securişti (cazul Oprişan), profesori agramaţi (cazul Mischie) etc., PSD-ul a făcut peste noapte o gaşcă de satrapi locali, unşi să vegheze ca nimeni să nu mişte în front, să fure nestingheriţi de lege, să înmulţească ciurda de partid, să-şi umfle conturile.

Au fost botezaţi baroni locali, iar numiţii au părut chiar flataţi, începând să-şi poarte blazoanele la vedere. Fenomenul a devenit emblematic pentru actuala guvernare care, obsedată de putere, nu s'a delimitat niciând de atotputernicia lor sfidătoare. Cu un baron-şef în frunte, să recunoaştem că nici nu aveau cum. Ce baroneasă, ce sânge albastru, ce principii, ce moratoriu? Noi suntem puterea în România, baronii legaţi prin jurământ de vasalitate de liderul maxim, şi nu cucoana cu ifose aristocratice, ce vine să ne dea lecţii de buna cuviinţă! Vine baroneasa în câte o vizită oficială, o mai plimbăm noi pe trasee potemkiniste, că doar ne pricepem şi, gata, putem să ne vedem de afacerile noastre. Numai că socotelile şmecherilor au început să se încurce în propriile iţe. Puşi faţă cu ameninţarea de a pierde singurul capital politic solid, cel european, prin sistarea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, baroniile lor au intrat în vrie. De data asta nu e de glumit! Se duce dracu' şandramaua dacă europarlamentarii votează amendamentul Oostlander-Nicholson!

Aroganţa înnăscută le-a dat ghes să replice din nou în acelaşi stil băşcălios. Mai marele peste baroni, Domnul Năstase, a ţinut o lungă şi penibilă lecţie despre aceea că Europa e de vină că noi nu ne respectăm angajamentele. Am trăit să o văd şi pe asta! E clar, premierul nu mai are leac, întrucât respiră băşcălie şi exprimă arogant în tot ce face. Pur şi simplu e intratabil. E atât de sigur de meritele şi calităţile lui astrale, încât nu mai poate gândi normal şi acţiona cu bun simţ.

Dela înălţimea lui de *"nemuritor şi rece"*, tratează orice critică cu un dispreţ suveran şi natural, de parcă s'ar fi născut în purpură imperială. Văzând el că gluma se îngroaşă, şi-a trimis corifeii în misiuni de împăcare, a apelat la sprijinul Opoziţiei şi, la derută şi disperare, a repus pe tapet teoria conjuraţiei. Care teorie de doi bani spune că noi (adică ei) suntem buni, numai nişte răi vor să ne rupă de tandemul cu Bulgaria şi să ne arunce hăt în Orient, alături de Turcia, spre a nu rămâne fiii Semilunii orfani, ca să intre în Europa la calendele greceşti. Teorie bine ticluită, dar prost vândută.

Tot la nervi, premierul pigmentează teoria cu nu ştiu ce interese ascunse ale euro-parlamentarului Arie Oostlander care, în calitate de creştin-democrat, şi-ar manifesta astfel nemulţumirea că PNŢCD nu e în Parlamentul dela Bucureşti. Aşadar, e prins în joc şi PNŢCD, bănuit de denunţ calomnios la Înalta Poartă.

Teoria conjuraţiei le-a luat minţile guvernanţilor. Îi credeam mai raţionali. Numai că atunci când ajung la ananghie pentru greşelile lor, din păcate nesancţionate sever de poporul nostru blând şi credul, pesediştii se dau de ceasul morţii că ţara e în pericol, şi nu afacerile lor grase, riscând să se prăbuşească în caz de suspendare a negocierilor cu U.E. Alta şi mai gogonată, mărturisind şmecheria congenitală şi incapacitatea de a raţiona la rece, anume că cei doi iniţiatori ar fi măcinaţi de anonimat şi, deci, de riscul de a nu mai fi aleşi în Parlamentul Europei. Strigător la cer! Aceste personaje cu mentalitate de gâscă de mahala negociază viitorul României! Dar ridicolul nu se opreşte aici. Inflamat, cum îl ştim, pripit şi degrabă vărsătoriu de sânge, Traian Băsescu sare la beregata celor doi, acuzându-i de complot împotriva României. Şi asta nu o spune nea Sucă din Segarcea, ci personajul care se visează premier.

PSD vrea să antreneze toată suflarea în această cruciadă. După ce a constatat că i se poate întâmpla ceva foarte rău, premierul s'a ascuns cu abilitate, punându-şi ciracii să lupcreze. Să recunoaştem că are stofă musiul. S'ar putea să-i reuşească şi această şmecherie. S'ar putea ca pletora de baroni-şmenari şi baroni-agramaţi din România să mai obţină o victorie şi să-şi mai prelungească domnia. S'ar putea ca baronii din specia Mischie să-şi rădă în barbă că sunt mai tari decât baroneasa cu sânge albastru.

Sloganul lor pare să sune astfel: baroneasa trece, baronii rămân. Pentrucă noi locului ne ţinem... S'ar putea ca Europa, îndiosată, să-i mai ierte o dată pe guvernanţi, nu de dragul lor, ci din respect pentru poporul nostru care merită mai mult decât îi oferă politicienii noştri. Aşa cum a spus-o Michael Guest. Dar dacă vor lua această îngăduinţă drept o victorie personală, guvernanţii vor trebui sancţionaţi de noi fără rezerve. Spre a înţelege că nu sunt eterni.

E sigur că o nouă guvernare PSD va spori puterea nemărginită a baronilor, între ei şi cei dela vârf existând o complicitate organică. Şi dacă nu vom scăpa de baroni prin votul nostru, ceea ce ar fi trist şi dezolant, numai Europa ne mai poate scăpa. Poate şi trimiţându-ne baroni adevăraţi, care să veştejească ordinul baronilor uzurpători de pe la noi. Dar tot ar fi trist să facă alţii ceea ce ar trebui să facem noi. Curăţenie, adică.

BĂSESCU APARE CA INFORMATOR AL SECURITĂŢII PE O LISTĂ PCR

Purtătorul de cuvânt al Acţiunii Populare (AP), Mugur Ciuvică, a prezentat un registru al PCR Constanţa, în care numele lui Traian Băsescu apare în rândul membrilor de partid *"pentru care s'a dat aprobarea să sprijine munca de Securitate"*, în calitate de *"sursă"*, adică informator.

În *"Registrul cu persoanele din rândul membrilor PCR pentru care s'a dat aprobarea să sprijine munca de Securitate"*, numele actualului lider PD apare la poziţia 19, conform documentului.

Băsescu, care lucra ca ofiţer II la Întreprinderea de Exploatare a Flotei Maritime (IEFM) Constanţa, este menţionat în tabel ca *"sursă"*. La rubrica privind anul recrutării şi ofiţerul de legătură, ilizibilă pe documentul prezentat presei, este trecut anul 1978 şi locotenentul major de Securitate Avramidis, conform purtătorului de cuvînt AP.

Mugur Ciuvică a declarat că un asemenea document se afla, înainte de 1989, în seiful fiecărui prim-secretar de judeţ, iar o fotocopie la şeful Securităţii locale.

Purtătorul de cuvânt afirmă că, la vârsta de 27 de ani, Traian Băsescu *"a ales să devină turnător al Securităţii"*, iar acest lucru l-a ajutat în carieră: în 1981 a devenit comandant de navă, iar în 1987, şef al agenţiei Navrom din Anvers (Belgia).

Ciuvică a spus că, în cazul informatorilor, procedura presupunea ca ofiţerul de Securitate să-şi anunţe şeful că doreşte să racoleze un om, după care făcea propunerea celui vizat. Dacă acesta era de acord, ofiţerul îşi informa şeful din nou, după care, pentru membrii de partid, era nevoie de acordul prim-secretarului judeţean.

Purtătorul de cuvânt al AP susţine că acesta a fost traseul urmat în cazul lui Traian Băsescu, care avea posibilitatea să refuze, dar nu a făcut-o.

După 1989, Băsescu a negat repetat colaborarea sa cu Securitatea, a adăugat Ciuvică. Purtătorul de cuvânt a menţionat că, din ordinul lui Nicolae Ceauşescu, documentele de informatori ale membrilor PCR au fost distruse, iar Traian Băsescu s'a bazat pe acest lucru.

Ciuvică a spus că a primit documentul în urmă cu trei săptămâni dela o sursă pe care nu doreşte să o dezvăluie şi că acesta a fost autentificat de experţi în cercetarea Securităţii.

AP cere CNSAS să studieze documentul şi consecinţele pe care acesta l-a avut în activitatea lui Băsescu. Ciuvică apreciază că documentul a fost folosit, după 1989, pentru şantaj la adresa lui Băsescu, acesta fiind motivul pentru care nu a fost dat publicităţii până acum.

VADIM A LUAT-O RAZNA

Preşedintele Partidului România Mare, Corneliu Vadim Tudor, a prezentat o declaraţie politică prin care cere scuze Evreilor. El a trimis declaraţia, sub forma unei scrisori, lui Eyal Arad - om de afaceri israelian cu care PRM negociază un contract de consultanţă electorală.

"Aceasta e o mărturisire", îşi începe preşedintele PRM scrisoarea. *"A fost o greşeală că am negat existenţa Holocaustului în România"* spune liderul PRM, promiţând că, dacă va ajunge preşedinte, va impune predarea Holocaustului în şcoală.

Corneliu Vadim Tudor spune că recunoaşte faptul că Guvernul României, condus de Ion Antonescu, *"este responsabil de moartea a aproximativ 400 de mii de Evrei"*. El nu explică pe ce argumente se bazează această cifră. În aceeaşi scrisoare, el îşi cere scuze pentru ofensele aduse în trecut rabinului Moses Rosen şi lui Elie Wiesel.

Liderul PRM afirmă că pune la dispoziţie partidul şi revista România Mare pentru cei ce vor să combată anti-semitismul şi promite că va organiza un pelerinaj la Auschwitz. *"Suntem oameni, nu îngeri"*, îşi încheie scrisoarea liderul PRM, *"dar promit că nu voi mai păcătui niciodată faţă de Evrei"*.

Preşedintele Federaţiei Evreilor, Iulian Sorin, nu are încredere în sinceritatea scuzelor lui Corneliu Vadim Tudor, căruia îi reproşează că - până la această scrisoare - a avut, în mod constant, o atitudine antisemită. Iulian Sorin spune că *"multe dintre declaraţiile făcute de Domnul Corneliu Vadim Tudor s'au dovedit ulterior nereale."* *"Noi nu respingem posibilitatea ca un om să se îndrepte, dar trebue să o dovedească, nu să o declare. Vom vedea în viitor ce va scrie revista sa, ce vor scrie colaboratorii săi."* - a declarat la *BBC* preşedintele Federaţiei Evreilor. El a adăugat că noua atitudine a liderului PRM faţă de Evrei este motivată de *"drumul către preşedinţie"*.

Comentând declaraţia lui Corneliu Vadim Tudor, conform căreia în România ar fi fost 400 de mii de victime ale Holocaustului, istoricul Şerban Papacostea spune că este prima oară când aude despre un număr atât de mare. El a declarat la *BBC* că cifra exactă nu a fost încă stabilită de istorici, dar că toate evaluările de până acum au estimat un număr maxim de până la 200 de mii de victime.

COMMON SENSE Automotive Inc.
General Repairs to All Makes & Models
John (Ion) Moran
- Maşini la mâna a doua pe gustul dvs.
- Reparaţii generale la toate modelele
- Certficare tehnică
- Specialişti în aer condiţionat, în partea electrică şi electronică, fuel injection

Tel: 905 545 1331
Toll Free: 1 866 863 5714
Program: Luni-Vineri: 8.30-18.00
Sâmbătă: 8.30-13.00
702 King Street East, Hamiton, Ont. L8K 1T3
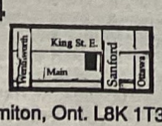

Citiţi lunar "Cuvântul Românesc"!

O, MAEŞTRI, NICI CHIAR AŞA !

Valeriu ARBORE

Într'o publicaţie independentă bucureşteană, un apreciat dramaturg relansa recent o mai veche glumă ce suna cam aşa: o întreprindere occidentală se prezintă la şefii comunişti, oferindu-şi serviciile: - Vreţi să construiţi socialismul? Vi-l facem noi, până la data cutare. Vă costă atâta... Ducând butada mai departe, autorul pamfletului continuă: - Vreţi azi să vă construim capitalismul? Nici o problemă. Suntem specialişti. Avem mai multe sortimente. Vouă vi s'ar potrivi capitalismul (economia de piaţă) categoria E. Adică unul mai târâş. Uite ce aveţi de făcut: aşa şi aşa şi aşa şi aşa. Uite şi ce (cât) aveţi de plătit...

Lăsând gluma la o parte, dar nu de tot trebue să recunoaştem că, sub paravanul obligatoriei şi necondiţionatei integrări euro-atlantice şi al unei democraţii *"purpurii"*, **guvernanţi şi politicieni întrec măsura**, şi uită **esenţialul**: ridicarea mai întâi a României pe linia destinului ei istoric şi apărarea în demnitate a permanentelor interese naţionale.

Or, *"plecăciunea"*, *"închinarea"*, cedarea imediată iscă alt rezultat: măreşte pretenţiile unor cercuri obscure şi puteri ostile românismului. Într'adevăr, a rosti NU implică asumarea anumitor riscuri şi o dispoziţie spirituală înţeleaptă, prevăzătoare, defensivă. Dar tocmai aceasta ne fereşte de a nu fi feriecaţi în lanţuri mai mult sau mai puţin vizibile, de a nu merge de bună voie în piaţa mare unde se vând sclavi şi suflete moarte, cum scrie regretatul N. Steinhardt (în *"Taina libertăţii"*).

Căci **duhul Neamului se lasă păgubaş de acea soartă dictată de alţii**, în care suntem siliţi să facem după porunci de stăpân. Adică? Adică (antologăm): să închidem **anumite** întreprinderi şi să dăm afară **atâţia** salariaţi conaţionali (nici într'un caz securisto-comunişti!); să scumpim **acele** produse (scumpire pliată după interese externe); să devalorizăm la **nesfârşit** moneda naţională; să dăm drumul importurilor **nelimitate** (care convin exportatorilor), să împroprietărim pe străini **fără nici o noimă**, să scădem sărăcimea cu 2%, să **dublăm** remuneraţiile şi să **triplăm** tarifele. Din *"raţiuni superioare transnaţionale"*, să mai îngăduim a ni se lua o parte din pieţele rămase, asigurându-ni-se o desfacere **nederanjantă** pentru afacerişti externi. Şi mai şi: să acceptăm în dorul lelii proiecte şi know-how-uri de subansamble, ca să putem produce (ce favoare!) sub firme (dubioase) dinafara ţării; să vindem inteligenţele româneşti, în schimbul finanţării unor şcoli pentru *"masele ignare"* de copii şi tineri. Şi mai încolo: să ni se monitorizeze criminalitatea, ca să fie ţinută la un nivel *"compatibil"* reţetei globale a creşterii şi descreşterii sale, **după caz**. **Mass-media**? Ooo, ea să treacă (dacă încă nu a trecut integral) în mâini alogene, cam ca în perioada interbelică. Să hiperliberalizăm avorturile, perversiunile, sexul şi *"educaţia sexuală"* (începând din cursul primar de învăţământ). Fiindcă familia, morala tradiţională, naţionalismul neşovin, creştinismul nostru sunt depăşite. Să organizăm *"turism"*, simpozioane şi colocvii (în locul faptelor creatoare) cât se vede cu ochii, bătând astfel câmpii cu program. Iar eventualul statut de semicolonie să ni se pară a fi o dovadă deosebită de bunăvoinţă din partea *"comunităţii internaţionale"*!... La nevoie chiar pe acela de ţară dezmembrată, la cheremul minorităţilor şi al **anumitor** ambasadori, atotputernici în casa noastră, România.

Bineînţeles, sărbătorile altora ar trebui, treptat, pe nesimţite, să le înlocuiască pe cele naţional-creştine ale noastre. Şi cărţile, şi patroanele, şi limba, şi portul, şi cântecele... E un gest de *"înaltă înţelepciune comunitară"*, să lăsăm ca istoria Românilor s'o scrie şi s'o impună, obligatoriu, *"experţi"* în domeniul de pe anumite puncte cardinale ale globului. Altfel, ne pasc *"ordonanţele de urgenţă"*, tip 31/2001. Numai atâtica? Ei, aş! De nu suntem *"cooperanţi"*, riscăm a fi drogaţi, cufundaţi financiar, cu vecini excitaţi şovin, inundaţi, cutremuraţi, bombardaţi... Stigmatizaţi cu veto-ul (politic, ideologic, social, economic etc.) de ţară *"teroristă"*, popor *"anti-european"*, nedemocrat, *"antisemit"*. Şi de stat multinaţional, fără identitate culturală...

Nici aşa, maeştri-arhitecţi ai lumii dela început de mileniu! Treaba e, peadevăratelea, hamletiană? De-o fi una, de-o fi alta, dela Brice Parain citire: *"Dacă vrei să fii liber, se impune să nu-ţi fie frică de moarte"*. Sau dela acelaşi N. Steinhardt: *"Trebue să fii destul de tare ca să acţionezi fără spaimă, având drept armă de nădejde refuzul curajos al agresiunii, ameninţărilor şi înjosirilor, compromisurilor oneroase şi şantajului"*.

SUBTILA DAR PREA EVIDENTA RESTAURAŢIE ÎN CULTURĂ

Ascunderea dibace a călăilor printre privitori şi trecerea perversă a victimelor sub reflectorul dela stâlpul infamiei, (drept *"informatori"* şi *"colaboratori"* ai Securităţii), face ca viaţa spirituală din România ultimilor 14 ani să fie una extraordinar de grea de definit.

Schimbarea de direcţie în viaţa intimă, spirituală a unui popor,- la fracturare istorică - se face prin cultură. Noile concepţii, noile deprinderi, noul mod de gândire prin viaţă materială prin cuvânt, prin imagine şi prin cântec. Astăzi comunicarea se face foarte lesnicios şi larg-larg de tot! - prin mijloacele moderne ale mass media. Ziarele, (mai puţin cărţile) radioul şi cu precădere televiziunea duc spre oameni imagine, cuvânt şi sunet, (în mod agresiv chiar), transmiţând idei şi gânduri din arsenalul de informare şi formare. Totul prin participarea unei întregi armate de ziarişti, moderatori, teleaşti şi oameni de radio. Aceşti oameni vin, în poziţia lor de organe de decizie, din vechiul sistem, la care au lucrat asiduu ca 99 la sută activişti şi unu' la sută oameni de meserie la crearea sistemului şi servirea lui cu zel până'n noaptea de 21 Decembrie 1989. Deşi între timp a apărut o pleiadă de tineri condeieri, teleaşti, operatori şi încercători în arta plastică şi literatură, în tronurile nevăzute sunt septuagenari şi chiar octogenari care nu se duc acasă. (Un Titus Andrei, un Grigore Morajanu, un C.V. Tudor, un Păunescu, un Dinu Săraru şi atâţia anonimi şi ieri, în posturile lor de controlori ai presei nu s'au dat deoparte). Profitând de faptul că sămânţa veninoasă aruncată asupra neamului românesc - marxismul - a prins dureros de mult asupra activiştilor dar şi în oamenii simpli, fără informaţiile necesare unui om format, aceştia culeg roadele şi folosesc aceleaşi mijloace de abatere a atenţiei către cei de bună credinţă, care vor să spună adevărul, făcându-i *"iresponsabili"*, *"rău intenţionaţi"*, *"politicianişti"*, după metoda hoţului care fură şi strigă hoţii!

În felul acesta restauraţia în cultură este mai degrabă o continuare inerţială şi un modus vivendi al celor care toată viaţa au ştiut că realismul socialist cere *"creatorului"* să prezinte *"realitatea în devenire"*, nicidecum pe cea reală şi raţională, după sfatul lui Lenin către proletarii din cultură: *"spuneţi ce vrea să audă poporul, dar faceţi numai ce cere partidul"*.

Cu puterea de a privi larg dar şi în amănunt a lui Argus, cu ochii şi inima unui Român, îmi voi permite să aduc la iveală cazuri emblematice prin care să se vadă cum restauraţia politico-culturală domină astăzi spiritualitatea românească, ceea ce ne ţine Neamul şi Ţara pe loc.

"Bătălie pentru România"

În nuvela *"În curte la Dionis"* - din marea lui premoniţie - Mircea Eliade vorbeşte de personajul poet Adrian, cel care stăpânea mahalalele şi care într'un dialog cu Orlando, zice: *"Oamenii chiar în condiţia lor culturală, tot sălbateci sunt dacă n'au acces la logos, n'au fost confruntaţi cu singura magie care ar putea schimba radical modul lor de a fi - magia verbului, poezia."*

Câtă nevoie avem acum de acest *logos* care înseamnă ADEVĂR, DREPTATE, ECHITATE, BUN SIMŢ, RUŞINE ŞI SINCERITATE zise şi venite dela oamenii politici aduşi - de soartă? - în faţă!... Ce păcat însă că Adrianul cel real - din nefericire poet - a înţeles în felul său invers ceea ce personajul operei literare zice mai departe: *"Poezia este prin excelenţă o metodă politică şi, din nefericire, este ultima metodă politică pe care o mai avem la îndemână... Am încercat: religie, morală, profetism, revoluţie, ştiinţă, tehnologie. Am încercat, pe rând sau împreună, toate aceste metode şi nici una n'a reuşit. N'am putut schimba omul. Mai precis, nu l-am putut transforma în om adevărat."*

Dialogul s'a brodat în jurul ideii de răspuns la profunda confuzie şi decădere a unei ţări. Salvarea ar veni dela *"marele poet"*, un nou Orfeu.

"Orfeu a civilizat Tracii, zice acesta, *îmblânzind prin muzică şi poezie animalele în care magia supremă o constituie verbul... Aşteptăm Poetul, ca ultima noastră speranţă. Poetul, mai mare decât Eschil şi Shakespeare şi toţi ceilalţi laolaltă. PROFET ŞI TAUMATURG în sensul politic"...*

Ce neşansă pentru Neamul Românesc!

Acest poet există în România, dar joacă rolul netast al lui Iago, plângând tătucul dictator în poemul kilometric *"Bătrânul"* şi poporul muncitor în altă dezlănată poezie *"poporul meu orfan"*, trecând din post de televiziune în post să continue a semăna fum şi otravă în bătălia lui (şi a grupului de foşti din care face parte), *"Bătălia pentru România"*. Aşa se şi cheamă emisiunea pe care o moderează acum la noul post de televiziune *"Realitatea"*, unde îşi foloseşte carisma şi renumele - pentru a menţine starea de fapt când la *"vremuri noi - tot noi"*, situaţie în care rămân supraponderali şi nepăsători la starea reală a unui neam deturnat dela firescul lui, împiedicându-l să-şi reînnoade firul lung al istoriei rupt la 30 Decembrie 1947 când s'a instaurat dictatura atât de cântată de poetul mahalalelor care - cu totul întâmplător - s'a chemat Adrian.

ARGUS

DEPUTATUL PSD MIHAIL SIRETEANU -CĂMĂTAR-

Ileana BIDIAN

În România a apărut o nouă specie: cămătarul cu imunitate. Primul ei reprezentant este deputatul PSD de Prahova, Mihail Sireteanu, secretarul Comisiei pentru cercetarea abuzurilor şi corupţiei. Deputatul Sireteanu se implică în scandaluri ce ar trebui anchetate chiar de comisia al cărei secretar este. Semnătura sa apare pe un *"contract de împrumut cu dobândă"* între persoane fizice, act clar de cămătă, interzis de legislaţia bancară română. Mai grav este că acest act, nul de drept, a stat la baza privatizării unei societăţi comerciale.

Sireteanu, împreună cu omul de afaceri Florian Buşcă l-au împrumutat pe Ion Georgescu, director economic la SC Agrozootehnica SA Drăgăneşti, pentru ca acesta să cumpere în numele lor pachetul majoritar de acţiuni al IAS-ului prahovean. Manevra a fost făcută prin Georgescu, deoarece Agrozootehnica Drăgăneşti a fost privatizată prin PAS (Programul Acţiunilor Salariale). Cum Sireteanu şi Buşcă nu erau angajaţi, aveau nevoie de un om din interiorul societăţii pentru a pune mâna pe acţiuni. Astfel, cei trei au semnat în data de 4.10.2001 un *"contract de împrumut cu dobândă"* prin care deputatul Mihail Sireteanu şi omul de afaceri Florian Buşcă îl împrumutau pe Ion Georgescu cu 1,46 miliarde de lei, cu o dobândă curentă de 0,5 la sută pe zi, pe termen de un an. Cu alte cuvinte, dobânda anuală la cele aproape 1,5 miliarde de lei este de 270 la sută, mai împovărătoare decât la orice bancă din lume!

Georgescu se angaja să toarne această sumă în contul Asociaţiei PAS Agrozootehnica SA Drăgăneşti pentru a cumpăra, prin licitaţie, dela Agenţia Domeniilor Statului, pachetul majoritar de acţiuni. Actul de cămătă este pomenit ca document justificativ într'o hotărâre AGA a societăţii, menţiunea fiind făcută cu scopul de a arăta că Georgescu este cel care a venit cu banii pentru acţiunile PAS-ului. Privatizarea a decurs conform planului şi s'ar fi bucurat de acelaşi anonimat ca atâtea altele, dacă cei trei n'ar fi intrat în război cu directorul general al Agrozootehnica, Aurel Anghel. Acesta se află de 14 ani la conducerea societăţii, deţinând şi funcţia de preşedinte al PAS-ului.

Iniţial, Sireteanu şi Buşcă l-au inclus în schemă şi pe Anghel, cerându-i sprijinul pentru cumpărarea acţiunilor prin intermediul PAS-ului cu promisiunea de a-l păstra director general şi după privatizare. Astfel, pe data de 8.10.2001, se încheie un contract între Asociaţia Salariaţilor (PAS) - reprezentată de Anghel Aurel şi Ion Georgescu -, Buşcă şi Sireteanu. Conform acestui act, deputatul şi omul de afaceri urmau să verse în contul PAS-ului suma de 1,4 miliarde lei, urmând ca, după privatizare, PAS-ul să le cesioneze lor pachetul majoritar de acţiuni. De asemenea, cei doi se obligau să plătească toate costurile legate de privatizare, plus datoria avută la stat de Agrozootehnica.

În cazul în care cei doi nu respectau termenii contractului încheiat cu Anghel, cele 65 la sută din acţiuni reveneau celorlalţi salariaţi aflaţi acum în şomaj. După privatizare, Buşcă şi Sireteanu intră în Consiliul de administraţie al societăţii, moment în care încep să apară o serie de hotăriri AGA numai de ei ştiute, prin care încep să împartă acţiunile. Între altele, este dată şi o *"hotărâre AGA rectificabilă"* (?!) publicată în Monitorul Oficial al României în aceeaşi zi cu depunerea documentelor la Oficiul Registrului Comerţului Prahova, fapt ce ridică semne de întrebare asupra corectitudinii celor dela ORC.

Peste noapte, acţionarul majoritar dela Agrozootehnica Drăgăneşti devine Ion Georgescu, secundat de administratorii Buşcă şi Sireteanu. În scriptele Registrului Comerţului, deputatul Sireteanu figurează şi astăzi ca administrator al firmei Agrozootehnica Drăgăneşti, la opt luni dela intrarea în vigoare a legii incompatibilităţii, care interzice în mod expres acest lucru! Anghel este scos afară din societate, tandemul Georgescu-Sireteanu făcând o plângere la Parchet împotriva sa, pe motiv că ar fi furat societatea. La rândul său, Anghel sesizează Parchetul de învârtelile făcute la privatizarea Agrozootehnica.

Impăciuitori, cei dela Parchetul Prahova dau NUP-uri (neînceperea urmăririi penale) şi pentru unii, şi pentru alţii. Cert este că, la ora actuală, Agrozootehnica este pusă pe butuci, iar angajaţii săi sunt pentru prima oară în şomaj tehnic. Cazul a intrat însă şi în atenţia Uniunii pentru Societatea Civilă, prin departamentul său de luptă împotriva corupţiei, organizaţie nonguvernamentală ce şi-a propus să monitorizeze asemenea situaţii.

Deputatul Sireteanu a negat orice fel de implicare în cazul Agrozootehnica. Domnia sa nu recunoaşte existenţa actului de cămătă, spunând că a semnat totuşi un contract cu Georgescu pentru banii cu care l-a împrumutat. *"Am pus dobânda de 0,5 la sută pe lună, dar asta pentru a ne acoperi inflaţia. A fost o exprimare nefericită, ar fi trebuit să facem contractul în valută."* Sireteanu spune că nu mai are nimic în comun cu Agrozootehnica şi că tot ce-şi doreşte e să-şi recupereze banii. Faptul că figurează ca administrator al firmei în scriptele Registrului Comerţului e explicat de Sireteanu prin neglijenţa directorului Georgescu, care n'a notificat demisia deputatului.

IMPERATIVUL ASANĂRII POLITICE

Radu DUNĂREANU

În istoria medicinii moderne a fost făcut un efort ştiinţific intens pentru eradicarea unei maladii extrem de nocive, malaria. Acum avem pilulele de rigoare, care pot trata persoana atinsă de microb, dar nu putem spune că malaria, ca boală, a dispărut Explicaţia e destul de simplă. Stropind bălţile şi mocirlele cu substanţe chimice omorîm larvele ţânţarilor care transmit această boală, foarte răspândită în ţările mai puţin dezvoltate, dar acest procedeu este legat de un anumit timp care trebue să fie foarte propice, de temperatura aerului, etc. Omorîm larvele dintr'un loc, dar nu putem şti dacă nu cumva, altă mocirlă nu va facilita dezvoltarea altor ţânţari transmiţători de molimă. Pentru a eradica malaria trebue să asanăm toate bălţile, toate mocirlele, pentru a nu mai crea alte condiţii optime de reînviere a ţânţarilor.

Rândurile de mai sus au fost scrise ca o parabolă, deoarece mă refer la asanarea totală, în România, a comunismului sub toate formele lui, fie că îl numim social democraţie, neocomunism, comunism cu faţă umană sau alte expresii goale de conţinut, decrepite şi dospite.

În Decembrie trecut, sunt convins, mulţi au celebrat, pe bună dreptate, a patrusprezecea aniversare a executării *"cuplului prezidenţial"*. Şi, 14 ani în urmă, majoritatea Românilor au crezut, inocenţii de ei, că odată cu *"cuplul"* s'a dus la groapa de gunoi a istoriei şi sistemul de ocupaţie comunist. Greşeala a fost că mocirla ideologică a rămas, iar ea a proliferat cu uşurinţă o altă serie de paraziţi cu apucături dictatoriale, autonumiţi politicieni democraţi şi, ruşinea soarelui, cuvântul *"Social"* a ajuns din nou la modă, fâţâindu-se sub egida *"social democraţiei."* Acel popor Român, năpăstuit de istorie şi urmărit cine ştie de ce blestem mărşav, a crezut că fariseii dela balconul de pe Calea Victoriei, care îşi făceau cruci pravoslavnice sunt sinceri. Aşa se face că, în loc să se acţioneze şi să asaneze total mlaştina comunismului, poporul acela tolerant a aplicat la un moment istoric nepotrivit învăţătura creştină cu întoarcerea şi a celuilalt obraz.

Supravieţuitorii mlaştinei comuniste au înflorit şi, cu impertinenţa cunoscută timp de aproape cinci decenii, au acaparat puterea. Cu perfidia asimilată dela comunismul slavic au măsluit nişte legi care să le asigure înflorirea şi pe mai departe, dar în acelaşi timp să-i pună la adăpost dela o viitoare cercetare legală pentru crimele săvârşite. Sub masca umanismului European imediat au anulat pedeapsa cu moartea din codul LOR penal pe baza căruia au executat mii şi mii de nevinovaţi. Iar pentru o şi mai mare siguranţă ca, într'un viitor oarecare, ar avea baza legală să se reîntoarcă la putere, au avut grijă ca în noua constituţie - şi ea dospită din aceeaşi mlaştină - să nu scoată în afara legii filiala Comintern din România. Albanezii au putut să o facă, Românii însă nu! În schimb, pe linia tradiţiilor comuniste au avut grijă să prevadă excluderea din viitoarea viaţă politică a mişcării naţionaliste, de fapt tăind orice posibilitate ca România să aibă o opoziţie sănătoasă, de pe poziţiile *"dreptei"*. Adică, juridic vorbind, nu s'a schimbat nimic. Iar electoratul a rămas din nou orb şi surd, tolerând noua dictatură. Pe baza principiului lor marxist, că cine controlează economia are în mână şi pârghiile politice ale statului, complotiştii dela 1989, cu o abilitate cameleonică, s'au declarat democraţi şi pentru o economie *"de piaţă"* adică bazată pe libertatea economică.

În aparenţă totul a sunat promiţător, dar în practică lucrurile au rămas ca şi înainte. Adică acolo unde controlul economic era sub tutela partidului comunist de ocupaţie străină, acum acelaşi control este în mâna *"reprezentanţilor"* aceluiaşi partid, renumit diferit. Aşa au apărut peste noapte *"oameni de afaceri"* cu alură de businessmen Europeni, cumpărând la preţuri rizibile întreprinderi foste de stat, cu banii furaţi... tot dela stat. Citeam de curând că în actuala Românie există un număr de 6 sau 7 persoane care posedă averi ce trec de un miliard (de dolari, nu lei!!!!) plus alţii la nivel de sute de milioane de aceeaşi dolari. Întrebarea firească este: ca cineva să acumuleze un profit atât de enorm, a trebuit să investească un capital la nivel proporţional, aşa că de unde au avut aceşti neocomunişti acest capital în valută forte?

În acelaşi timp însă legislaţia constituţională are grijă să NU prevadă dreptul sfânt şi inalienabil al proprietăţii private, de aşa manieră încât foştii proprietari de pământ, unii din ei moştenitori ai răzeşilor de acum câteva sute de ani, nu şi-au putut revendica terenul lor din strămoşi, furat luat cu japca, de către ocupaţia comunistă, compensaţia primită fiind mai puţin decât rizibilă. Acelaşi fenomen s'a petrecut şi cu averile imobiliare, aşa încât profitorii de ieri stau încă bine mersi în vilele furate dela adevăraţii stăpâni.

Cum este încă posibil să avem aşa situaţii? Foarte simplu: pentrucă nu am ştiut să asanăm mlaştina comunismului. Dacă Românii vor să înveţe din experienţa recentă a ţărilor ce au sau au avut guverne cu tendinţe *"socialiste"* să se uite în Europa, la ţările nordice unde, spre exemplu, Suedia este în pragul falimentului financiar, sau Olanda care o urmează, sau experimentele temporare din Italia sau Germania unde tendinţele *"social democratice"* au cam dus economiile la un pas de dezastru.

Este timpul ca electoratul din ţară să se orienteze, în sfârşit, spre o democraţie adevărată, nedictatorială, de dreapta, legată de interesele istorice ale naţiunii în scopul refacerii definitive ale ţării pe bazele ei tradiţionale, în limitele graniţelor sale istorice, modificate şi vândute de comunişti şi de urmaşii lor de azi.

În decursul ocupaţiei faţise de peste 45 de ani, una din activităţile lor de căpetenie a fost aceea de a falsifica istoria naţională şi de a otrăvi cultura. La această activitate intelectualii decapitaţi de principiile naţionale, în concubinaj cu cei ce fuseseră mai demult cumpăraţi de Comintern, au colaborat sârguincios. Aşa ne-am trezit că suntem de origine... slavă, numai ca să plăcem ocupantului, s'a schimbat ortografia tradiţională ca să fim cât mai aproape de aceiaşi ocupanţi slavici şi condeierii vânduţi unor interese străine au comis pagini penibile de literatură, cărţi care vor fi utile doar pentru reciclarea hârtiei.

Dar mascarada culturală a continuat, deoarece lingăii de ieri s'au autoproclamat *"dizidenţii"* de azi, pozând în naţionalişti (din nefericire şovini) sau proclamând că au scris *"în secret"* contra fostului regim, într'o epocă în care cei mai aleşi intelectuali ai limbii Române zăceau sau mureau prin închisori şi lagăre.

Mai mult decât atât, citesc azi pagini, scrise de codeieri bine struniţi de ideologia comunistă, care condeieri se vor naţionalişti, încearcă să-l reabiliteze pe Antonescu dar, cu perfidia veche, nu omit să blameze generaţia naţionalistă dela '22 de toate catastrofele istorice petrecute în secolul 20, unii mergând cu imbecilitatea -hai să-i zicem istorică- până acolo încât insinuează sau afirmă direct că Legionarii au fost controlaţi.... de Comintern! Asta îmi dovedeşte că neocomuniştii ieşiţi din mocirla comunismului continuă să controleze şi viaţa culturală.

De altfel nu trebue să ne mire continuarea falsificării istoriei dacă ne uităm la numele celor ce pretind a scrie istoria Ţării: nume comune, întâlnite în timpul dictaturii, numai că atunci erau ale taţilor şi acum fiii continuă *"opera"* de distrugerea naţiunii noastre.

Nu vreau să sun ca o Casandră antică. Deşi exilat de câteva decenii mi-am păstrat optimismul, fără el nu aş fi supravieţuit în anii mei de celule şi lagăre şi nu aş fi putut fi aici, liber în lumea liberă. Dar, fără a face o prezicere sumbră, fiind aproape de noi alegeri parlamentare şi prezidenţiale, dacă poporul Român nu se trezeşte la realitate şi se lasă din nou, cu bună ştiinţă, înşelat în nişte aşteptări futile şi nu elimină definitiv şi total elementele comuniste - socialiste - demagogice şi dictatoriale, adică dacă nu purcede la o asanare totală a vieţii politice *"de stânga"*, Ţara nu mai are nici un fel de viitor democratic pentru alte câteva generaţii. Anul acesta şi viitoarele alegeri, trebue să fie un anotimp al trezirii. Şi al asanării politice.

LIBERTATEA PRESEI, UN MOFT PENTRU PSD

***Fotografierea din locuri publice a unei proprietăţii va fi pedepsită cu amendă**

Gabriela DAVID

România riscă să redevină un lagăr în care fotografiatul este interzis, un lagăr în care instituţiile publice nu sunt destinate publicului. Împărtăşind teama Andreei Marin de a nu mai fi fotografiată cu perdelele trase, ministrul Justiţiei a trimis Parlamentului o variantă *"îmbunătăţită"* a Codului Penal, plină de *"surprize, surprize"* pentru ziarişti, iar deputaţii posesori de vile somptuoase şi averi certate cu Fiscul au agreat imediat ideea sancţionării mass-media.

Pe viitor, ziaristul nu va mai risca să fotografieze palatele politicienilor. Dar nu pentrucă s'ar teme de corecţia ce i-ar putea fi aplicată de gărzile protectoare ale aleşilor, ci pentrucă fotografierea din locuri publice a unei proprietăţi îi va aduce fie o condamnare la închisoare, fie va fi obligat la plata unei amenzi de până la 240 milioane lei.

Nici instituţiile publice nu vor mai fi ce au fost. Dacă Vanghelie se va supăra, îi va putea aduce o pedeapsă cu închisoarea de până la cinci ani celui ce va îndrăzni să intre în primăria pe care o conduce. Şi asta pentrucă noile reglementări pedepsesc sever *"pătrunderea fără drept în sediile autorităţilor publice centrale şi locale"*...

Noul Cod Penal aflat în discuţia Comisiei Juridice a Camerei este plin de capcane pentru jurnalişti. O nouă dovadă că avertismentele oficialilor europeni la adresa guvernanţilor referitoare la criterii de aderare precum independenţa şi reforma Justiţiei ori libertatea presei sunt în continuare ignorate de PSD. În amendamentul înaintat de baroneasa Emma Nicholson Parlamentului European se cere Guvernului României să respecte *"libertatea presei"* şi în special să se ia măsuri decisive *"împotriva hărţuirii şi intimidării ziariştilor"* şi să se renunţe la controlul economic al presei. Însă, cu toate aceste avertismente, noul Cod Penal prevede amenzi mari pentru ziarişti, până la 360 de milioane şi pentru ziare până la zece miliarde de lei pentru un articol considerat de instanţă calomnios - echivalentul a aproape două milioane de exemplare vândute ale unui ziar. Câteva condamnări vor fi deci suficiente pentru a lovi serios un ziar incomod.

Să le luăm pe rând. Ziariştii care fotografiază vila unui demnitar fără acordul acestuia riscă o pedeapsă cu închisoarea dela unu la trei ani, sau o amendă cuprinsă între 60 şi 240 de milioane de lei. Comisia juridică a Camerei Deputaţilor a votat în acest sens articolul 204 din Codul Penal în varianta propusă de Ministerul Justiţiei. Articolul prevede că *"încălcarea dreptului la viaţa privată a unei persoane prin folosirea unor mijloace de interceptare la distanţă de date, informaţii, imagini sau sunete"* din interiorul locuinţei, încăperii, dependinţei sau locului împrejmuit ţinând de acestea *"fără consimţământul persoanei care le foloseşte sau fără permisiunea legii se pedepseşte cu închisoarea strictă dela unu la trei ani sau cu zile amendă"*.

Cu alte cuvinte, dacă un ziarist fotografiază din stradă ceea ce se află în curtea unui demnitar, de exemplu piscina, şi publică respectiva fotografie, riscă să fie condamnat penal. Trebue remarcat faptul că această prevedere nu s'a aflat în Codul Penal din perioada comunistă, însă ea a fost introdusă în 1996 la cererea PUNR şi este în continuare menţinută prin voinţa actualului partid de guvernământ, în ciuda protestelor societăţii civile.

Potrivit unui alt articol votat de Comisia Juridică, se pedepseşte cu închisoare strictă dela unu la cinci ani pătrunderea fără drept în sediile autorităţilor publice centrale şi locale, ale instituţiilor publice, ale partidelor sau în locul unde o persoană fizică sau juridică îşi desfăşoară activitatea. O asemenea prevedere poate fi invocată oricând de şefii unei instituţii publice sau ai unui partid şi nu e clar ce fel de instituţie publică este aceea în care un cetăţean nu are dreptul să pătrundă.

Un alt articol care poate ridica semne de întrebare prevede că *"Divulgarea, fără drept, a unor date de către acela căruia i-au fost încredinţate sau de care a luat cunoştinţă în virtutea profesiei ori funcţiei, dacă fapta este de natură a aduce prejudicii unei persoane, se pedepseşte cu închisoare dela trei luni la un an sau cu zile amendă"*.

Difuzarea de date cu caracter secret profesional se pedepseşte cu închisoarea dela unu la trei ani. În stilul în care lucrează unele instituţii publice, va fi o nouă piedică în calea gazetarilor. Astfel, potrivit unei decizii a conducerii Camerei, o serie de documente care se discută în Biroul Permanent, de pildă cele referitoare la licitaţii, au devenit secrete. Membrii Biroului Permanent care oferă astfel de informaţii presei devin, astfel, pasibili de pedeapsă cu... închisoarea.

AMBASADORUL STATELOR UNITE, MICHAEL GUEST, AVERIZEAZĂ: CORUPŢIA ALUNGĂ FINANŢĂRILE AMERICANE

Nemulţumit de eşecul numeroaselor semnale de avertisment lansate în privinţa corupţiei din România, ambasadorul Statelor Unite la Bucureşti, Michael Guest, a declarat răspicat: *"Ţările care nu vor reuşi în lupta împotriva corupţiei vor constata că asistenţa internaţională se va diminua"*. *"Fără un efort serios şi susţinut din partea Guvernului României, asistenţa oferită de SUA este în pericol"*, a precizat Guest. *"Sunt dispus să finanţez măsurile anticorupţie. Oferta mea rămâne deschisă, dar nu poate rămâne deschisă la nesfârşit"*, a avertizat diplomatul american.

Apreciind că fenomenul corupţiei *"atrage bani care ar putea fi folosiţi în beneficiul Românilor"*, Guest a arătat cu degetul lipsa de transparenţă în domeniul distribuţiei de medicamente şi a subliniat necesitatea revizuirii sistemului de rambursare pentru asiguraţi, unde - spune el - există conflicte de interese.

În pofida acestor critici, Michael Guest nu şi-a pierdut speranţa. *"Atunci când doriţi să faceţi reformă, puteţi face acest lucru"*, a afirmat el, referindu-se la rezultatele foarte bune obţinute.

Dr. Gina Caminschi
-Dental Surgeon-
918 Dundas Street East, Suite 208, Mississauga, Ontario, L4Y 4H9
TOMKEN Rd. / DUNDAS Str. East
Tel : 905-804-8182

STÂNGA OCCIDENTALĂ ŞI LAWRENCE DURRELL

- "Comunismul e mult mai groaznic decât îţi închipui: e corupţia morală şi spirituală sistematică, prin toate mijloacele posibile".

- "Dacă eu a trebuit să ajung într'o ţară comunistă ca să înţeleg asta, îţi dai seama ce îmbrobodiţi sunt toţi cei care nu au avut această posibilitate"

- "Aici e pur şi simplu moartea".

De câte ori îi vorbesc despre comunism vreunui intelectual occidental, simt cum se uită pieziş la mine. Se foieşte încurcat pe ouăle clocite ale conştiinţei sale şi se holbează livid în gol. Dacă am de-a face cu un *"om simplu"*, sunt şanse să înţeleagă ce îi povestesc. S'ar putea chiar să mă trezesc în incomoda poziţie de compătimit. Asta, pentrucă *"omul simplu"*, fără prea multă filosofie, înţelege ce e aceea teroarea, sărăcia, umilirea. Se poate pune'n pielea ta. Intelectualul occidental nu.

Frăgezit cu Marx, supt dela tata lui Mao şi dospit de feluriţii guru stacojii care împânzesc universităţile, intelectualul problematizează materialist-dialectic tot ce îi spui. Consideră că nedreptăţeşti una din cele mai generoase doctrine ale omenirii. Că nu înţelegi. Că eşti agent al reacţiunii. Fascist. Nazist.

"Comunismul e bun în sine, a fost doar greşit aplicat", îţi va răspunde cu înceţoşată superioritate, făcându-te să te simţi un biet barbar care n'a ştiut folosi un rafinat instrumentar ideologic. Simţi cum ţi-a alunecat progresul printre degetele butucănoase, simţi că ai avut o şansă conceptuală: COMUNISMUL!, şi n'ai ştiut-o valorifica. Şi atunci tare îţi vine să îl înhami pe cel din faţa ta la construirea utopiei marxiste. Să-l înghionteşti pe el să grăbească pasul, s'o ia înainte, spre *"viitorul luminos al omenirii"*.

Ceea ce mă înfioerează cel mai tare e gândul că mulţi din bursierii noştri în Occident intră în sfera de influenţă a unor asemenea secretari de partid şi că, nu peste multă vreme, Romania va începe să aibă ceea ce n'a avut niciodată într'o proporţie semnificativă: o intelectualitate marxistă. Bântuit de asemenea negre presimţiri, nu mică mi-a fost încântarea când, citind corespondenţa dintre Henri Miller şi Lawrence Durrell, am dat peste următoarele avertismente pe care Durrell, funcţionând la Ambasada Marii Britanii din Belgrad, i le trimitea prietenului său.

1. Iulie 1949. *"Dragă Henri, îţi scriu doar ca să te anunţ că am ajuns şi că viaţa de aici, deşi mai bună decât în America de Sud, e departe de a fi plăcută. Personalul diplomatic e complet izolat de populaţie, nimeni neîndrăznind să te întâlnească sau să se lase văzut vorbindu-ţi... Comunismul e mult mai groaznic decât îţi închipui: e corupţia morală şi spirituală sistematică, prin toate mijloacele posibile.*

"Pervertirea adevărului în interesul expeditivităţii." Dar când îl vezi de aproape ţi se face părul măciucă. Şi complicitatea autosatisfăcută a intelectualilor e înfricoşătoare. Sunt plătiţi ca să tacă - şi tac. Îngrozitoarea mortificare a realităţii e uluitoare. E o adevărată amenințare, o boală a spiritului".

2. 27 Octombrie 1949. *"Dragă Henri, câteva rânduri noi, în drum spre Salonic, unde sper să pot sta o săptămână... Oamenii îl urăsc atât de mult pe Tito încât... aproape că ar dori să vină Rușii... Desigur că îşi dau seama că Rușii ar fi cu mult mai răi. Dar sunt pur şi simplu disperaţi cu actualele condiţii poliţieneşti. În acest context ţin să te asigur, după ce am cunoscut îndeaproape comunismul, că SUA, cu tot cu "vânătoarea de vrăjitoare" (MacCarthy) şi celelalte, e de departe cea mai realistă în această problemă. Noi suntem încă putreziţi de scamosul nostru liberal socialism şi vina industrială şi, cu fiecare vorbă pe care-o rostim, ne abandonăm în labele acestor porci. Nu avem ce căuta în tabăra marxist-leninistă, care înseamnă distrugerea tuturor valorilor pentru care luptăm noi - ca scriitori mă refer. Ştiu că propria noastră cultură e putredă, dar comparată cu cea de aici e înfloritoare, plină de speranţe chiar în decăderea ei. Aici e pur şi simplu moartea".*

3. Anul Nou 1950. *"Suntem cu mult sub zero grade, cu nămeţi şi gheaţă. Nu îţi mai spun cât suferă Sârbii - fără cărbuni, fără o scânteie de căldură sau nişte veşminte decente, decât pentru oficialii comunişti... Ce casă de nebuni e comunismul. Şi cât de recunoscători le sunt SUA pentru că-l ia în serios. Europa e un staul plin de socialişti behăitori care pur şi simplu nu pot înţelege că pregătesc terenul pentru aceşti fanatici. Tare aş vrea să poţi veni aici să vezi cu ochii tăi. Inutil să-ţi mai spun că această atmosferă fetidă nu te îndeamnă la gândit sau la scris... Slavă Domnului că încă mai controlăm Grecia. Mi-e teamă, deşi mi-e greu să admit, că modul cum vedea Churchill lucrurile era corect. Dar dacă eu a trebuit să ajung într'o ţară comunistă ca să înţeleg asta, îţi dai seama ce îmbrobodiţi sunt toţi cei care nu au avut această posibilitate. Să sperăm că vechea gardă se va întoarce la putere - deşi intotdeauna lăsăm mizeria să devină de nesuportat înainte de a-i chema să o curețe pentru noi. Ce lume!".*

4. Primăvara 1950. *"Câteva rânduri doar, să-ţi spun că totul e în regulă, adică la fel de infernal ca de obicei. Mi-e teamă că scrisorile mele au aceeaşi lipsă de varietate precum scrisorile dintr'o închisoare, dar exact asta e - la o scală imposibil de imaginat dacă nu trăieşti aici... Oamenii sunt ca nişte cărtiţe, speriaţi de moarte, şovăielnici, prudenţi. În tot acest timp stângiştii americani şi britanici vin în acest centru al barbariei, comparabile doar cu cele mai întunecate epoci, pentru a-i informa pe aceşti comunişti împuţiţi cât de decadenţi suntem noi şi cum suntem pe cale de a ne prăbuşi. Hitler era o joacă de copil pe lângă ce-i aici".*

5. Iulie 1950. *"Nu poţi să ai nici cea mai vagă idee de ceea ce înseamnă o ţară comunistă. E imposibil. Nici eu nu puteam înţelege până nu am venit aici... Dacă ai veni aici pentru o săptămână, ai înţelege că, pentru a preveni această tiranie şi a elibera milioane de oameni din lanţurile acestei închisori morale, ar fi justificat chiar şi un uriaş război. De aceea mă bucur când aud că SUA s'au năpustit asupra comuniştilor şi au intrat în Coreea. Uraaa! În vreme ce apoşii noştri liberali se bălbâie, în vreme ce artistul european se descalifică pe veşnicie sprijinind un regim de 100 de ori mai rău decât Caligula, cel puţin blestemaţii ăia de yankei s'au deşteptat şi au o idee de ceea ce trebue într'adevăr făcut... Dar ştiu că nu eşti de acord. Ar trebui să vezi ce e aici".*

Acutelor judecăţi, lamentaţiilor şi imprecaţiilor - zbârlite de sensul urgenţei spirituale - pe care Durrell le expedia spre ferma californiană a prietenului său, Henri Miller, pacifist convins şi enciclopedie a corupţiei, răspunde sugânduşi, plin de demnitate, o măsea: *"Dragă Larry - Tot amân să-ţi scriu din cauză că nu vreau să-ţi trimit doar note. E atât de greu să găsesc timp ca să-ţi scriu o scrisoare. Lucrez intens, de pe 17 Ianuarie, la o nouă carte - despre cărţi, despre experienţa mea cu ele. Fascinant! Am scris 165 de pagini până acum. Acum fac o pauză şi revăd manuscrisul. Dumnezeu ştie când îl voi termina. Dar ce subiect! Mi l-a sugerat Larry Powell, bibliotecarul. Slăvit fie-i numele! Când termin, mă apuc de cartea a treia (Nexus). Poliţia a confiscat ediţia franceză (necenzurată) a lui Sexus... Nu te îngrijora de-un viitor război. Dacă ai cunoaşte planurile acestui guvern (pe care eu le bănuiesc doar), te-ai odihni în pace. Ştii ce? <Noi> nu suntem atât de îngrijoraţi de Rusia cât de invadatori din spaţiu. În 50 de ani, <noi> (cosmonauţii <noştri>!!!) se aşteaptă să ajungă pe planeta unei îndepărtate stele Wulf Nr.65231, să aibă o salbă de rampe spaţiale în afara câmpului gravitaţional etc. Serios. Ceva se plănuieşte - foarte, foarte misterios. Eu cred că locuitorii altor planete sunt îngrijoraţi de stricăciunile pe care le-ar putea provoca noile noastre bombe şi alte diabolice invenţii. Râzi dacă vrei!"*

Probabil că Durrell a râs. Cum aş râde şi eu de gluma proastă a comunismului - lăsat acasă în varianta lui zdrenţăros-mafiotă şi reîntâlnit aici în neglije universitar - dacă aş putea să îi trimit (tovarăşi & cărţi) în spaţiu: *"pe planeta unei îndepărtate stele Wulf Nr. 65231"*. Pentru ca apoi să recit în gând, sardonic: *"Icoana stelei ce-a murit/ Încet pe cer se suie..."*

Mircea PLATON,
masterand la McMaster University, Hamilton, Canada

Răsfoind presa de-acu' 50 de ani...

Valeriu ARBORE

Va-să-zică, ia să vedem acum ce mai ziceau gazetele pemeristo-securiste din Martie 1954. Asta vine că: ai, n'ai treabă... Ei, treabă am, însă pentru un rezumator de presă curiozitatea-i ceva de groază, nu?! Le iau în ordine radială. Pe cele centrale, nominal le ştim. Dar provincia? Provincia e asfixiată de organe de presă judeţene, precum: *"Dobrogea nouă"* (la Constanţa), *"Drum nou"* (Oraşul Stalin, recte fost şi viitor Braşov), *"Flacăra Iaşului"* (apare şi astăzi!), *"Înainte"* (Craiova, cu Ilie Purcariu în frunte), *"Lupta Ardealului"* (Cluj, cu astăzi democraţioţii Letiţia Papu, Francisc Păcurariu, Al. Andriţoiu, Ioanichie Olteanu etc.), *"Secera şi Ciocanul"* (Argeş), *"Steagul roşu"* (Bacău), *"Viaţa nouă"* (Galaţi), *"Zori noi"* (Suceava, cu celebrităţi comuniste ca Traian Filip, Dragoş Vicol, Radu Cârneci, N. Labiş) ş.a.m.d.

Ca şi cum aş fluiera în biserica în care domneşte o suspectă armonie, o unanimitate de opinii şi idei de foarte rău augur, aflu cronologic din ele că:

- *"Numele lui Stalin* (împlinea un an de la moarte) *va trăi totdeauna în inima întregii omeniri progresiste"*, *"poporul nostru cinstindu-i memoria"*, la superlativ (editorial scris adânc);
- Intră în vigoare noua ortografie, comunistă (producţie Al. Graur), a limbii române, cu î în locul lui â;
- De 8 Mărţişor a circulat (impecabil, cum altfel?!), pe magistrala feroviară 6, trenul *"marşrut"* 6526, condus de femeile din brigada de luptă pentru pace *"Nina Popova"*;
- *"Imperialiştii desfăşoară manevre agresive în Orientul Apropiat şi Mijlociu"* (ăştia combăteau, nu glumă!), în vreme ce *"politica de pace a Uniunii Sovietice este invincibilă"* (aici loveau bine!);
- *"Poporul sovietic a votat cu entuziasm <Blocul popular al comuniştilor şi al celor fără de partid>* (altul mai putea să fie?), *în alegerile pentru Sovietul Suprem din 14 Martie"*;
- La Budapesta s'a derulat *"procesul unui grup de duşmani ai poporului ungar, în frunte cu Gábor Péter, şeful Securităţii, Gyula Décsi, ministru al justiţiei, Istvàn Timar, şef de serviciu"* ş.a., condamnaţi la închisoare pe viaţă *"pentru acţiuni antistatale şi antipopulare"* (ei! aşa mai vii de-acasă!);
- Pe 18 ale lunii a apărut primul număr al *"Gazetei literare"* (actualmente se cheamă *"România literară"*), sub conducerea unui *"colegiu de redacţie"* compus din realiştii-socialişti, marca Sovrom: Zaharia Stancu, M. Beniuc, G. Macovescu, Veronica Porumbacu, I. Vitner etc. Publicaţia *"se va afirma în linia întâi de luptă pentru o literatură menită să ridice conştiinţa socialistă a celor ce muncesc pe ogoare şi în uzine (...) sau în activitatea de creaţie intelectuală"*. În *"prezentare"*, nelipsitul M. Sadoveanu propune o reactivare a scrisului scurt şi concis (cu caracter propagandistic), ilustrat de schiţe şi nuvele, cronici şi informaţii culturale. Sunt tipărite texte *"cu tendinţă"*, precum: *"Dunărea"*, de Geo Bogza, *"Cerbul"*, de Marcel Breslaşu, *"Cei puternici"*, de Eugen Frunză, *"Ostaşul adevărului"*, de M. R. Paraschivescu, *"Artist al vremii noastre"*, de P. Dumitriu, fragmente din *"Pământ deşteleni"*, de M. Şolohov şi alte făcături grafomane;
- *"Vom însămânţa în astă primăvară, după model sovietic, porumbul în cuiburi dispuse în pătrat"* şi *"vom iaroviza cartofu!"* (bravos! dă-i înainte!);
- *"Dulles et. comp. sunt semănătorii fricii şi inspiratorii isteriei de război"*, articol preluat din *"Pravda"*, nr. 85 (hahaha, i-a înfundătură);
- La **cremenal**, respectiv Tribunalul Militar Teritorial Iaşi, avu loc, la sfârşitul lunii, *"procesul unui grup de terorişti asasini din judeţ"*, *"sabotori ai colectărilor"*, soldat cu sentinţe capitale executate în cazul ţăranilor din comuna Focuri (nume semnificativ!) Dumitru Abălaşei, Ştefan Ciubotaru, Petre Ciornei. Procuror militar: lt. maj. Mac Valentin; preşedintele instanţei: colonel Constantin Gheorghe...
- *"Dezvoltarea de către Stalin a indicaţiilor leniniste în problema naţională"*, text reprodus din *"Pentru pace trainică, pentru democraţie populară"*, nr. 10 (oficiosul Cominformului) şi iscălit de Gheorghiu-Dej. Cititorii acu' înţeleg unde băteau atunci vorbele secretarului general şi prim-ministru din acel dramatic răstimp...

POLITICIENII SUNT: "MINCINOŞI, INCOMPETENŢI, ARROGANŢI"

Liderii Blocului Naţional Sindical au făcut publice rezultatele sondajului de opinie privind implicarea confederaţiei în politică. Sondajul a fost făcut de Institutul Român de Cercetări Economice şi Sociale - IRECSON - pe un eşantion de 130.000 de membri BNS şi are o marjă de eroare de 0,3 la sută. Conform sondajului, 70 la sută din cei 400.000 de sindicalişti BNS nu se consideră reprezentaţi de nici unul din partidele politice actuale. *"Acest sondaj reprezintă cea mai năpraznică huiduială pe care au primit-o toate partidele politice în ultimii 14 ani. Membrii noştri de sindicat au declarat că nu mai au încredere în nici un partid, datorită minciunilor, incompetenţei, aroganţei şi slugărniciei faţă de structurile financiare internaţionale arătate de clasa politică"*, a declarat vicepreşedintele BNS, Matei Brătianu. 44 la sută dintre sindicalişti consideră că îşi pot rezolva problemele doar prin acţiuni sindicale de protest, iar 39 la sută consideră, totuşi, demersul politic ca fiind necesar.

În prima jumătate a lunii Martie va fi convocat un Consiliu naţional extraordinar al BNS, la care va fi tranşată prin vot problema înfiinţării unui partid propriu sau depărtarea totală de politica confederaţiei.

Prezentăm, pe scurt, rezultatele sondajului: Toate partidele politice actuale - respinse de sindicaliştii BNS.

La întrebarea *"în ce măsură sunt reprezentate interesele salariaţilor de următoarele partide politice"*, primul loc în topul răspunsurilor negative îl ocupă UDMR. 88,64 la sută dintre sindicaliştii BNS consideră că UDMR le reprezintă interesele foarte puţin sau deloc. La mică distanţă de UDMR se situează PUR, desemnat de 84,61 la sută dintre sindicaliştii ca nereprezentativ pentru ei. Nici celelalte patru partide importante de pe scena politică - PSD, PNL, PRM - nu stau mai bine. 80,59 la sută consideră PD nereprezentativ; 79,97 la sută - PSD; 79,79 la sută - PNL; 79,61 la sută - PRM.

Sindicaliştii BNS nu vor să-şi vadă liderii în Parlament. În ceea ce priveşte modalităţile de rezolvare a revendicărilor, considerate cele mai eficiente, 44 la sută dintre sindicaliştii consideră că BNS ar trebui să se limiteze la dialoguri, mitinguri şi greve, fără nici o relaţie cu vreun partid politic. 23 la sută ar dori să se implice în generarea şi coordonarea unei noi forţe politice care să apere drepturile şi interesele membrilor de sindicat şi ale salariaţilor. Numai 8,61 la sută din sindicaliştii ar accepta ca BNS să-şi promoveze un număr de membri în Parlament, prin semnarea unui acord cu o forţă politică şi doar 7,34 la sută se declară de acord cu semnarea de către BNS a unui protocol cu vreun partid care să aibă o relaţie preferenţială cu BNS.

Greva - mijlocul cel mai eficient de rezolvare a unei revendicări.

80,71 la sută din sindicaliştii BNS declară greva drept tip preferat de protest şi se declară de acord cu participarea la grevă, dacă este necesar. Mitingul ocupă locul doi în acest top - 79,24 la sută -, iar marşul, doar 74,49 la sută.

Creşterea preţurilor - principala grijă a sindicaliştilor. 96,13 la sută dintre sindicaliştii declară că creşterea preţurilor la produse alimentare, energie electrică, termică şi gaze reprezintă cea mai gravă problemă pentru ei şi familiile lor.

MIHAI STERE DERDENA LA 70 DE ANI

În toamna lui 1956, în plină fierbere studențească, produsă pe fondul eroicei revoluții maghiare, Securitatea a arestat un grup de studenți dela Facultatea de Ziaristică - aflată în structura Universității bucureștene dar supravegheată îndeaproape de Sectorul de presă al CC al PMR și poliția secretă, incomparabil mai mult decât celelalte facultăți, cu excepția Filosofiei și, într'o măsură mai redusă, a Istoriei.

Colegii ridicați erau Mihai Derdena, Dan Onaca și Dumitru Constantin. Cu ei a fost arestat și profesorul nostru de limba și literatura italiană Dumitru D. Panaitescu, fiul neuitatului editor al manuscriselor eminesciene, Perpessicius. Vestea ne-a izbit ca un trăznet. Nu bănuiam, atunci, că și alți studenți dela Ziaristică, printre care și semnatarul acestor rânduri, vor lua drumul pușcăriei. Știam că Mihu, intrat ca și mine în 1953 în facultate, era grav bolnav de plămâni și fusese internat la Sanatoriul studențesc TBC. Îmi amintesc că un coleg a zis - *"n'are cum să reziste, cu plămânii distruși. Poate că e mai bine, nu se mai chinuie..."*. Miracolul, însă, s'a săvârșit: nu numai că Derdena nu a fost biruit ci el a învins în acea teribilă încercare iar peste câțiva ani s'a întors din moarte la viață. Să nu anticipăm însă.

După 35 de ani

L-am revăzut pe fostul meu coleg în vara lui 1991, la Constanța. Atunci am aflat ce se întâmplase în realitate în preliminariile arestării *"lotului"* dela Ziaristică, rechizitoriul - nu citit ci mai degrabă lătrat de procuror în sala Tribunalului Militar de pe strada Negru Vodă - fiind, de fapt, o cascadă de locuri comune întâlnite în toate documentele de acel tip și din acel timp: *"bandiți, dușmani ai poporului, denigratori ai cuceririlor revoluționare, năpârci în slujba imperialismului"* ș.a.m.d. Ce făcuse Derdena fusese un act de mare cutezanță, lovind în chiar bazele regimului *"democrat-popular"* instalat de Kremlin la cârma unei Românii aduse la stare de colonie sovietică.

În sentința nr.302/20.03. 1957, se afirma că *"Numitul Derdena Mihai s'a făcut vinovat pentru faptul că, prin discuțiile purtate în 25 Octombrie 1956 cu alți coinculpați, a preconizat organizarea unei manifestații studențești de masă cu participarea țărănimii, formarea unui grup de inițiativă înarmat, care să facă agitații în rândurile studenților și țăranilor, prin tipărirea și difuzarea manifestului-program arătat în scopul de a atrage studenții și țăranii să participe la demonstrația de masă plănuită și, totodată, preconizând arestarea guvernului și înlocuirea lui cu un alt guvern în frunte cu Titel Petrescu, a încercat să pună la cale întreprinderea unei acțiuni împotriva formei democratice de guvernământ, în plus, prin scrisorile sale adresate lui Panaitescu și prin jurnalul zilnic, lăsat la dispoziția oricăruia, a căutat să facă agitație din care ar fi putut să rezulte un pericol pentru securitatea statului"*.

Stilul acestui document îi aparține președintelui completului de judecată, căpitanul de justiție Sitaru Valeriu. (Evocând în *"Jurnalul de ocnă"* acel memorabil proces, am menționat momentul în care căpitanul Sitaru l-a atenționat pe marele profesor Tudor Vianu, care-și ținea mâinile la spate, stând drept la bară, să-și rectifice poziția: *"Martor, îți atrag atenția!"*. Un membru al Academiei Române, un savant cu care se putea făli oricare mare universitate de pe glob, mustrat ca un copil, ca să nu mai spun că depoziția sa a fost ascultată cu o țâfnă de-abia stăpânită! Chiar, ce va fi devenit acel Sitaru? Va fi ajuns și el general precum Liviu Prună, cel care ne-a judecat pe noi, celălalt grup dela Ziaristică, și pe care Iliescu l-a avansat și l-a făcut șeful instanțelor militare în Martie 1990, semn al restaurației pe care atunci n'am știut să-l interpretăm?).

Ce nu apare în acest extras din sentință este *"crima"* cea mai gravă săvârșită de grupul Derdena, cea care îi va fi făcut să turbeze de furie pe staliniștii din Comitetul Central, pe responsabilii ideologici, pe securiști: *"Principala noastră revendicare,* mi-a spus Derdena când ne-am revăzut, *o revendicare pe care o voiam satisfăcută imediat, era retragerea Rușilor din România. Prezența lor o consideram intolerabilă, contrară oricărei norme de drept! Urmau scoaterea marxismului și a limbii ruse din toate tipurile de școală. După rezolvarea acestor urgențe, venea programul propriu-zis, de schimbare a regimului în esența lui, prin alcătuirea unui guvern provizoriu, în frunte cu Titel Petrescu, cel care a făcut ani grei de închisoare, n'a aderat la Congresul de unificare din 1948, și s'a menținut social-democrat, ceea ce în concepția bolșevicilor însemna a fi <spărgător al unității mișcării muncitorești> și chiar <fascist>. Dela program ni s'a tras eticheta de <social-democrați de dreapta>, ba chiar <titoiști>. În rechizitoriu, procurorul a inventat că am avea legături cu ambasada iugoslavă; ți-amintești cât era Tito de rău-famat; deși începuse împăcarea cu el, se considera că e un lucru foarte grav să aderi la concepția lui de socialism oarecum mai independent. Celelalte lucruri erau adevărate dar povestea cu ambasada iugoslavă era pură invenție. În viziunea noastră, acel guvern care urma să fie condus de Titel Petrescu avea, ca principală misiune, organizarea alegerilor parlamentare, libere pentru prima dată, fiindcă cele din 1946 fuseseră o mascaradă iar numele lui constituia o chezășie. Ca să fie cu adevărat alegeri libere, am prevăzut în program ca guvernul să autorizeze toate partidele politice, dela extrema stângă la extrema dreaptă. Trebuia să se organizeze o mare manifestație, rămasă în stadiul de tentativă din cauza trădării (au fost denunțați la Securitate de un ins la care Onaca s'a dus să-i împărtășească ideile programului-*

n.n.). Era programată să aibă loc până la 15 Noembrie 1956, era prevăzută luarea cu asalt a Palatului Marii Adunări Naționale în timpul proximei sesiuni. Am uitat să-ți spun că Securitatea nu numai că voia să ne bage pe gât aderența la mișcarea studenților budapestani dar ne-a învinuit și că vrem să vindem Ardealul!"

Dacă grupul Derdena ar fi fost arestat și judecat în 1959, când au fost agravate prevederile faimosului articol 209, introdus în Codul Penal român în 1948, sub ocupație bolșevică și după ce comuniștii preluaseră integral, puterea, condamnările ar fi fost altele. Nu cred că Mihai Derdena ar fi fost osândit la mai puțin de 25 de ani. Au fost condamnați la câte cinci ani (Derdena și Onaca) și la un an - Dumitru Constantin. Dumitru D. Panaitescu a fost achitat.

Miracolul întoarcerii din moarte

Prima anchetă de Securitate a înfruntat-o Derdena pe când era elev de liceu la Tulcea. Luase apărarea unui consătean, lovit de un activist de partid. A fost rupt în bătăi dar, din fericire, nu i-au întocmit dosar penal. Cele *"cinci minute"*, cât să dea o declarație, așa cum i-au spus securiștii care l-au ridicat dela Spital, au durat, în realitate, șapte ani și șase luni. După condamnare, a fost ținut încă doi ani și jumătate în domiciliu obligatoriu. Până la prăbușirea regimului dictatorial a fost ținut sub permanentă observație de către poliția politică, la fel ca toți foștii deținuți. La proces a luat totul asupra lui și, câtuși de puțin intimidat de atmosfera de teroare din sală, le-a spus judecătorilor: *"În istoria poporului nostru n'a existat un alt regim atât de nepopular, de tiranic și de demonic ca regimul actual. Ați luat dela țăran totul, până și cenușa din vatră... Ne-ați rusificat în limbă, în tradiții și în datini, în toată ființa națională. Ne-ați falsificat istoria, ne-ați interzis până și Duminica!"*

Președintele le-a ordonat gardienilor să-l scoată din sală. În detenție a fost la un pas de a-și pierde viața. La arestare a fost luat de sub perfuzie. La *"Rahova"*, l-au băgat într'o celulă de 1,5 m lățime, pe sub ușa căreia venea un curent de aer, singura sursă căci fereastră nu exista. Celula era traversată, sus, de țevi fierbinți. Acolo a fost ținut singur două luni fără tratament medical, nici măcar pneumotoraxul la care trebuia supus de două ori pe săptămână, în asociere cu hidrazin. Nu l-a examinat nici un doctor. Mâncarea, mizerabilă, i s'a dat în rație microscopică. Fiindcă l-au bărbierit cu un brici știrb, ca să-l umilească și să-l chinuie, a protestat și rezultatul a fost că l-au bătut până a leșinat. A rămas cu deviație de sept și otită. În 1960, la Gherla, avea să contracteze otoscleroză și la urechea dreaptă. În 1958, când l-au dus la marea pușcărie din Transilvania, în momentul plecării din Jilava, sergentul Olaru, zis *"Bășică"*, din schimbul sinistrului locotenent Ștefan, i-a găsit o cutioară cu câteva pastile de hidrazin primite la spitalul-penitenciar Văcărești. A fost bătut crunt și pus în lanțuri fiindcă a îndrăznit să culeagă de jos fărâmiturile medicamentelor strivite cu cizma de caraliu. Cu lanțurile nituite în carne, a făcut, pe trenul-dubă, puroi și febră. Nu i s'a dat nimic împotriva infecției, Dumnezeu l-a ajutat și a scăpat cu piciorul stâng întreg. *"A fost un miracol, puteam să fac gangrenă!"*

A fost luat la omor și la Gherla (al cărei comandant era Goiciu, un cretin sadic, prieten cu Gheorghiu-Dej), cu parul, de către unul dintre celebrii prin cruzimea lor frați Șomlea. În Mai 1961, cu câteva luni înainte de expirarea condamnării (dar nu și de revenirea în *"raiul"* comunist, căci a fost dus în domiciliu obligatoriu la Rubla, pe Bărăgan, a fost transferat în lagărul Grindu, ca simpatizant legionar. Acolo i s'a întâmplat marea minune a *"întoarcerii din moarte"*, dovadă că puterea lui Dumnezeu a fost alături de el și în acel ceas de cumplită cumpănă. Cu diaree cu sânge și febră, a fost băgat la izolator, unde a stat singur, lăsat să moară. *"Într'o seară, la număr, sunt predat ca mort și depus la camera mortuară ca să fiu aruncat la groapa comună. A doua zi, când să mă ia groparii să mă ducă - nu știu cu precizie ce s'a întâmplat - m'au dus la infirmerie: <Domnule, ăsta mișcă!>. Cu o seară înainte, nici puls, nici febră și a doua zi am mișcat!"*, povestește Derdena.

Au trecut anii, deceniile, pe firul unei vieți trăite cu fervoare și rigoare creștine. Mihai Stere Derdena, din vânjoasa stirpe a Românilor macedoneni, s'a împlinit și ca publicist și scriitor, printre cărțile sale prenumărându-se excelentul volum despre calvarul Gulagului, *"Mărturisirea unui neînvins"*. O viață exemplară sub raportul dintre crezul omului și faptele sale.

Al. MIHALCEA

NU UITAȚI !
PLĂTIȚI ABONAMENTUL
LA CUVÂNTUL ROMÂNESC

Oameni care au fost

PĂRINTELE ANCHIDIM UȘERIU

L-am cunoscut pe părintele Ușeriu la numai câteva luni după sosirea mea în America. Era prin August 1969, când am participat la lucrările Academiei Româno-Americane organizate la Universitatea Catolică din Washington. Era prima întrunire majoră românească din Statele Unite la care luam parte. Atunci i-am cunoscut pe Vasile Posteucă, pe profesorul Timiraș, pe Nicolae Chiacu... și pe părintele și preoteasa Ușeriu, care aveau un stand cu cărți și icoane românești.

Părintele Ușeriu era înalt și drept, arăta demn și părea încă tânăr. Ne-am întâlnit după aceea de zeci de ori, am participat împreună la multe demonstrații anti-comuniste, și ne-am împrietenit. După ani de zile, când m'am mutat la Washington, ca să lucrez la Vocea Americii, am găsit un apartament în aceeași clădire în care locuia și familia Ușeriu. De fapt, dela adresă pornește ideea acestui mic portret.

Părintele și D-na Ușeriu au avut o viață zbuciumată, o viață de refugiați în continuă mișcare. Tânărul Ușeriu absolvise Facultatea de Teologie dela Cernăuți, dar odată cu cedarea Bucovinei a trebuit să se refugieze la București. Apoi, în timpul războiului, s'a refugiat împreună cu viitoarea lui soție în Germania, unde după o vreme au fost internați în lagăr... cred că la Buchenwald. Au emigrat apoi în Brazilia, unde cu mare greutate și-au făcut o mică situație. În sfârșit, au părăsit și Brazilia și s'au stabilit în Statele Unite, unde teologul s'a preoțit și s'a alăturat episcopiei românești dela Vatra. Nici aici însă peregrinările nu s'au terminat. Părintele a slujit la multe parohii românești de pe întinsul Statelor Unite până când, în

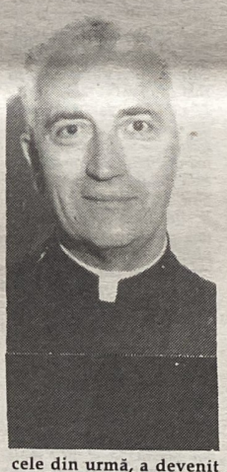

cele din urmă, a devenit parohul bisericii Sfânta Cruce din regiunea Washingtonului.

Când această biserică a cunoscut unele frământări interne și s'a polarizat, am fost ales președinte al comitetului parohial, facilitând în cele din urmă împăcarea fațiunilor. Părintele Ușeriu era un om calm, blând și blajin și nu-i plăcea să intre în dispute. Îi asculta pe toți și nu se certa cu nimeni. Oamenii răi îl atacau însă continuu pentrucă era întotdeauna alături de episcopul Valerian și nu accepta nici un compromis cu comuniștii. Îmi aduc aminte că deseori îl întâlneam nu numai la biserică, dar și în blocul în care locuiam împreună și de multe ori îmi spunea cu un zâmbet bun și permanent pe buze că i-am adus și liniște în parohie.

Acum, îmi aduc aminte și un lucru plin de haz. Într'o vară, a plecat împreună cu D-na Ușeriu în Brazilia, unde mai avea unele probleme de pus la punct. Cum locurile de parcare din spatele blocului nostru erau limitate și părintele avea locul său, l-am rugat să mi-l lase mie în lipsa sa. Părintele a acceptat binevoitor și fără nici o ezitare. A doua zi însă, m'am trezit cu el la ușă, ceea ce făcea foarte rar, și mi-a spus cu același zâmbet înțelegător: *"Vezi Nicu, eu ți-am promis locul de parcare, dar am uitat să-ți spun că noi plecăm în Brazilia cu avionul, nu cu mașina"*. Bineînțeles că am râs amândoi. Cu aceeași ocazie, preoteasa Ușeriu, care era bățoasă ca un jandarm, mi-a trasat sarcina clară și fără echivoc să-i ud florile pe care le avea la ferestre. Eu m'am executat prompt, conform instrucțiunilor și am udat toate cele vreo 20 de ghivece cu flori pe care le avea. Cum printre ghivece avea însă și un borcănel în care ținea creioanele, în viteză le-am udat și pe acestea, lucru pe care de asemenea i l-am raportat prompt.

Și de ce scriu aceste rânduri acum la aproape 20 de ani de când părintele Ușeriu ne-a părăsit în urma unui cancer galopant? Pentrucă mulți dintre cei care l-am cunoscut, ne aducem aminte cu nostalgie de el și de zâmbetul lui blajin. Pentrucă mulți dintre cei care l-au cunoscut continuă să se gândească la el. Și mai ales, pentrucă zilele trecute în clădirea în care continui să locuiesc, părintele Anchidim Ușeriu a primit o scrisoare dela un Român din Paris. Scrisoarea, trimisă de monsieur Iancu Perifan, s'a rătăcit câteva săptămâni bune pe la poștă, prin vecini, și prin clădire până a ajuns la mine. Iar eu stau cu plicul nedesfăcut pe birou și mă gândesc la destinatar... Părintele Ușeriu trebue să fi făcut ceva bun în viață ca să primească scrisori și la atâția ani dela strămutarea sa în rândul celor drepți.

Nicolae DIMA

Interviu cu pictorița Mihaela Crăciun despre o familie de artiști

REMEMBER EUGEN CRĂCIUN

De curând, una din cele mai importante simeze bucureștene a găzduit o amplă selecție retrospectivă din opera regretatului maestru Eugen Crăciun. În același timp soția sa, Mihaela Crăciun și-a prezentat și ea o expoziție în capitală.

Cu acest prilej, am purtat cu D-na Crăciun o discuție despre cum a trăit și trăiește o familie de artiști. În același timp, domnia sa ne-a oferit detalii necunoscute publicului din biografia lui Eugen Crăciun, unul dintre cei mai aparte pictori ai artei românești.

Gabriela Bidu: D-nă Mihaela Crăciun, încep prin a vă întreba ce a însemnat pentru D-voastră maestrul Eugen Crăciun. Cum l-ați cunoscut și cum au început cariérele D-voastră artistice atât de apropiate?

Mihaela Crăciun: Pentru mine, Eugen Crăciun a fost ceea ce se numește *"dragoste la prima vedere"*. Eram în primul an de studenție la Facultatea de Arte Plastice a Academiei de Artă din București, iar Eugen Crăciun era în anul 6 la diplomă. În vacanța de iarnă (1953-1954) Eugen Crăciun a plecat la Cluj, unde fusese numit asistent la Pictură, Secția română. Acolo, la institut ședințele se țineau în limba maghiară, cu traducător. Din acest motiv a dorit să revină în București. Pe 8 Aprilie 1955 ne-am căsătorit (fără știrea părinților), spre a putea depune cererea de transfer la Ministerul Învățământului. În vara lui 1955 ne-am căsătorit religios la Tulcea. În toamnă ne-am stabilit la București. Pe când era la Cluj, Eugen Crăciun a lucrat intens și a participat la anuala de grafică, fiind foarte apreciat de juriul din care făceau parte Petre Comărnescu și Ion Frunzetti. Eu am terminat Facultatea în 1958 și am început să expun. Lucram în camera în care locuiam, deoarece nu am beneficiat de repartizarea unui atelier. Eugen Crăciun a participat la numeroase expoziții organizate peste hotare de către Ministerul Culturii și la multe expoziții de grup cu tematici.

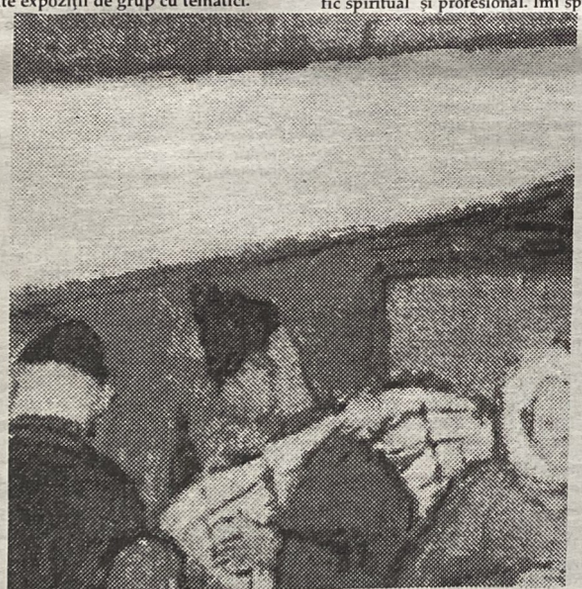

G.B.: D-nă Mihaela Crăciun, de mai bine de două decenii de când urmăresc îndeaproape mai ales fenomenul plastic din capitală, nu v'am văzut la evenimente decât împreună. Erați nedespărțiți tot timpul...

M.C: Da, așa este. Am fost legați 46 de ani de o mare iubire, colaborare și prețuire. Ne-am desfășurat munca în aceeași încăpere, ne-am stimulat și încurajat în momente mai dificile profesionale și materiale. Părinții mei, medici, ne-au încurajat cu multă dragoste și înțelegere, iar Eugen i-a iubit ca pe propriii săi părinți. În 1973 am plecat la Geneva, unde eu am participat la Bienala de tapiserie a Centrului Internațional de Tapiserie veche și modernă. Acolo, o Galerie i-a propus lui Eugen să expună pictură și grafică. Apoi, în 1974 și deși ni s'a propus să rămânem în Elveția, n'am acceptat. Aveam un copil, părinți și frate cărora le-am fi compromis existența. Ne-am continuat activitatea profesională. Pe lângă pictură, Eugen a făcut și ilustrație de carte, iar eu tapiserie și litografie.

G.B.: În legătura cu fiul D-voastră, tocmai l-ați pomenit. Se știe că și el este artist plastic. Vorbiți-ne și despre evoluția sa.

M.C: Fiul nostru, Daniel Alexandru, a venit pe lume pe 23 Octombrie 1970, Eugen trăind alături de el o doua tinerețe. Daniel era un copil vesel, curios și pasionat de desen. Mai târziu și-a exprimat dorința de a merge la Liceul de Artă *"Tonitza"*. A urmat liceul de artă și apoi Academia de Artă *"Luceafărul"* care s'a înființat în 1989. Revoluția din 1989 l-a surprins pe Daniel în stradă, implicându-se cu multă însuflețire la Piața Romană, era să fie arestat. Împreună cu alții de vârsta lui s'au dus la Uzinele 23 August să mobilizeze muncitorii la manifestație, dar acolo au găsit porțile sudate. După terminarea Facultății Daniel a făcut expoziții personale în București și două expoziții: la Centrul Internațional *"George Apostu"* din Bacău și la Casa Franceză din Piatra Neamț. Fiind apoi admis la un Salon Internațional la Paris, a trebuit să-și ducă personal lucrările. Cu același prilej s'a înscris la Universitatea Sorbone la masterat-picture. La Paris a găsit în 2000 o Galerie particulară care ne-a organizat o Expoziție de Grup. În 2001 familia noastră a mai expus la Galeria ARDES și la Centrul Cultural Român din Paris. La acesta din urmă am expus numai eu, căci Eugen plecase dintre noi.

G.B.: D-nă Mihaela Crăciun, mai vorbiți-ne despre regretatul D-voastră soț, cum a devenit el pictor?

M.C: Încă din copilărie a dovedit că are înzestrare pentru desen și culoare dar tatăl său, judecător de profesie, l-a sfătuit să-și aleagă o profesie cu un venit sigur. Fiind hotărît să facă pictură, n'a beneficiat material de sprijinul tatălui. Singur s'a zbătut să-și procure surse de venit pictând icoane, obiecte religioase pentru biserici, chiar și lozinci și portrete după fotografii. La Facultate a fost bursier în cei 6 ani de studenție. În cei 3 ani de studenție la Iași a avut printre profesori pe Corneliu Baba. Contactul cu Corneliu Baba i-a fost benefic spiritual și profesional. Îmi spunea că maestrul Baba era ironic și că atunci când îți făcea corectura, te treceau sudorile. Desființându-se Institutul la Iași, s'a mutat la București, unde l-a avut profesor pe Alexandru Ciucurencu, care punea accentul pe culoare și îi spunea că Baba l-a învățat clarobscurul. Îi recomanda să privească lumina ce cade pe model și raportul dintre cald și rece. La diplomă l-a avut pe Octav Angheluță. Pentru lucrarea de diplomă *"CERC AGROTEHNIC"* a făcut o documentare într'un sat. Făcând studii după țărani (aceștia credeau că a venit să-i înscrie la *"colectiv"*), aceștia au intenționat să-i fure mapa cu desene.

Fiind permanent preocupat de evoluție, de înnoire, a abordat și relieful colorat, colajul din diverse materiale și introducerea scrisului ca făcând parte din compoziția spațiului.

Ciclurile abordate pe parcursul timpului au fost reluate ani de-a rândul dezvoltându-se prin abordarea unor compoziții inedite, expresive ca formă și culoare, prin sinteză și decorativism.

Considera că imaginația are un mare rol în evoluție. De asemenea curajul nu trebue să-ți lipsească. În ultima parte a vieții punea preț pe strălucirea culorilor, pe intensitatea și puritatea lor, ca în vitralii. Spunea că în fiecare lucrare trebue să fii ca un bijutier, să ai conștiință profesională, să nu fii superficial.

În ultimii 15 ani de viață a lucrat intens, cu multă pasiune. Spunea că pentru el pictura e ca un drog și că profesia îl ține în viață. Zicea că trebue să fii în pas cu știința și dacă ar avea posibilitatea să-și cumpere aparatură modernă, ar face și artă pe computer. În Februarie 2001, fiind bolnav, a deschis ultima expoziție personală *"elogiul violoncelului și muzica sferelor"*. A plecat dintre noi în 18 Aprilie în somn, în săptămâna luminată. A fost un credincios în adevăratul sens al cuvântului. El trăiește și în prezent pentru mine în casă, în atelier, în familie. Îi simt prezența și acum ca și când s'ar întoarce din oraș, dela cumpărături, dela expoziții...

Eugen Crăciun

Născut la Piatra Neamț la 28 Februarie 1922 (România). Studiază la Academia de Arte Frumoase din Iași (1947-1950) cu prof. Corneliu Baba și la Institutul de Arte Plastice *"Nicolae Grigorescu"* din București (1950-1953) cu profesorii Alexandru Ciucurencu și Octavian Angheluță. Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din 1954.

Eugen Crăciun debutează în anul 1949 la Salonul Moldovei la Iași.

- Din anul 1953 și până în 2001 participă anual la toate manifestările artistice din București și din Iași: expoziții anuale, bienale, regionale, republicane, festive, comemorative - de pictură, grafică și artă decorativă.

- Participă la expoziții colective cu program organizate de U.A.P. în București și la expozițiile de grup organizate în București și în Iași, organizate de către Oficiul de Expoziții București.

- Participă la expozițiile de artă românească organizate în străinătate la Viena, Praga, Leningrad, Moscova, Calcutta, Veneția, Florența, Marsilia, Pekin, Sofia, Varșovia, Budapesta, Berlin, Belgrad, Dresda, Nissa, Copenhaga, Istambul, Ankara, Cairo, Alexandria, Damasc, Paris, Helsinki, Torino, Tokio, Veneția, Chișinău.

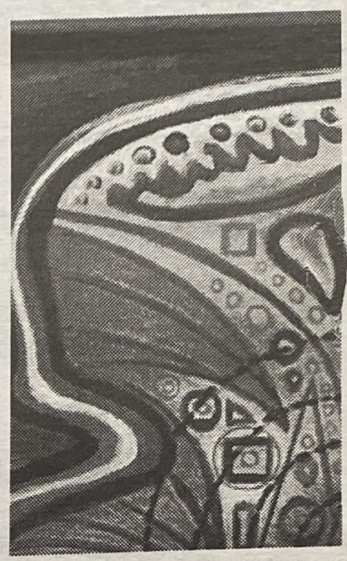

- Participă la expoziții de grup organizate de Ministerul Culturii în străinătate: *"12 pictori români"* la Hamburg, 1974, Berlin, 1974, Ldenschcheid 1973.

- Participă la expoziția internațională *"Muzica, subiect în arta plastică"* la Bydgoszcz (Polonia -1978)

- Expoziții personale: 1958, 1963, 1967, 1969, 1971, 1974 - Geneva, 1998, 2001 - București, 1984 - Bacău, Piatra Neamț, 1985 - Roman, 1997 - Bacău, 1997 - Piatra Neamț, 1998 - Maastricht (Pays Bas), Berlin.

- Expoziții de grup private în străinătate: 2000, 2001, 2002 Paris și 2001 Paris, Centrul Cultural al Ambasadei Române.

- Licitații la Bonn 1995, Paris (Druot) 2001.

- Expoziții de grup organizate în Austria, Italia, Elveția (1991-1992).

A consemnat Gabriela BIDU

La Patiente

- PACIENTA -

Anca Visdei, remarcabila autoare a nu mai puțin remarcabilei piese *"Puck en Roumanie"*, prezentată cu succes unanim recunoscut la Paris și New York în 2001, mai puțin la București unde încă jenează, a recidivat și bine a făcut. Astfel, pe 14 Ianuarie a.c., la deliciosul teatru parizian *"Guichet Montparnasse"*, în regia lui Guillaume Armide și în talentata interpretare a Juliettei Stevez și Jean-Louis Tribes, a avut loc premiera piesei *"Pacienta"*.

Subiectul nu este deloc nou, însă maniera abordării este inedită, ceea ce iarăși nu este nou la Anca Visdei. O tânără femeie decepționată de viață, de tot și de toate, de povara căsniciei alături de o ființă diferită, ajunsă la capătul puterilor, recurge la terapeutica unui psihiatru, după ce mai consultase, fără succes, alți specialiști. Nimic mai banal, însă, printr'un hazardat joc al sorții, terapeutul cunoaște el însuși aceleași probleme de ordin sentimental. Și jocul amuzantului dialog subtil se înfiripă și se intensifică, cu haz și emoție, condus de autoare cu abilitatea pe care i-o cunoaștem.

O comedie sentimentală actuală, prezentată în cel mai pur stil *"parizian"*, unde aceasta, ca de obicei, se destăinuie și se ascunde în același timp, precum în piesa precedentă, dialogând cu ea însăși printre replicile personajelor, pentru a reuși, prin puterea și finețea dialogului, să transmită emoția spectatorilor. Îndelungile ovații ale sălii sunt mărturia succesului acestei talentate românce, care dovedește încă o dată că realul talent nu cunoaște nici frontiere și nici handicapuri convenționale.

Îi dorim mult succes în speranța că cei din țară se vor hotărî să o adapteze, spre delectarea amatorilor de dialog subtil și savuros. Până atunci, Doamna Visdei, care, precum orice autor dramatic cinstit, nu caută cu orice preț să fie pe placul tuturor, rămâne fidelă propriei convingeri, aceea că Arta trebue să se exprime cu orice risc, liberă de orice constrângeri, iar succesul piesei, cum am mai spus, stă cezășie întru a ne întări această convingere.

Dar cine este într'adevăr pacientul și cine este psihiatrul în acest perpetuu joc de-a șoarecele și pisica? Și cine seduce pe cine, până la urmă, în această admirabilă piesă? Seducătoarea pacientă pe doctor sau viceversa? Ori și unul și altul, *"deodată, simultan, concomitent și în același timp"*, cum s'ar spune? Un lucru este cert: acela că autoarea reușește, încă o dată, să-și seducă publicul.

Radu NEGRESCU-ȘUȚU

REÎNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

CHEMĂRI LA DOMNUL

Grigore Maerean, Vol I, Bârda, Editura "Cuget Românesc" 2002, 196 p.

Grigore Maerean trăiește de mai multe decenii în Sfânta Mânăstire Lainici din județul Gorj. Împlinește cele mai modeste lucrări cu tragere de inimă. Citește când are răgaz, ascultă durerea fiecăruia, încearcă să-i dea o rază de speranță, iar când simte nevoia interioară, scrie. Manuscrisele sale și le-a răspândit în toată țara cu detașare. Abia acum a început să le adune și să le dea publicității. Parohia Malovăț din județul Mehedinți i-a publicat recent, prin Editura *"Cuget Românesc"*, prima lui carte. Grigore Maerean se relevă în paginile acestei cărți ca un clarvăzător, care distinge realitățile mai puțin accesibile omului de rând. Face o adevărată radiografie a sufletului omenesc în special și a societății omenești în general, cu exactitatea unui fin observator și cu temeinicia unui cunoscător al Sfintei Scripturi și Sfintei Tradiții. Paginile cărții cuprind predici, meditații, pilde și eseuri. Lectura cărții este gustată cu nesaț de cititor, ca odinioară scrierile proorocilor. Și Grigore Maerean are capacitatea nu numai de a analiza prezentul, ci și de a scruta viitorul, mărind astfel interesul cititorului. După ce parcurgi această carte simți în suflet regretul că n-ai întâlnit-o mai demult, că ai pierdut prea multă vreme din viață, timp în care ai lăsat vremea să-ți iroseasă viața și sufletul. Cartea lui Grigore Maerean îți trezește nostalgia curățeniei morale, a apropierii de Dumnezeu; îți trezește repulsia față de nimicniciile și mizeriile morale. El vorbește direct cititorului, fără menajamente, fără tipare, ceea ce captează mai mult atenția. Prin valențele profetice, mesajul devine mai convingător. Ca un adevărat comandant pe câmpul de bătaie, taica Grigore știe să-și cheme soldații, să le ordone, să-i dojenească, să-i mângâie, să plângă el însuși de durerile și poticnirile lor și să-i ajute să se ridice chiar cu ultimele puteri. Autorul încearcă să trezească cititorul, societatea în general, la realitate, în contextul unei acute crize de valori morale, pe care o traversăm în prezent. Scrisul lui Grigore Maerean este un scris militant, care slujește un ideal nobil, moral, profund religios. Cartea de față poate fi un îndreptar de viață pentru cititorul dornic de a-și mântui sufletul. Dacă și cititorul va fi la fel de entuziasmat că a descoperit un predicator de elită, un bun călăuzitor în cele spirituale, atunci bucuria noastră va fi deplină.

Relații suplimentare despre carte se pot obține prin poștă dela Parohia Malovăț, ori la telefon 0724998086.

Pr. Al. STĂNCIULESCU-BÂRDA

COLINDE DIN TRANSILVANIA

Bârda, Vol I, Editura "Cuget Românesc", 2003, 150 p

Parohia Malovăț din județul Mehedinți a publicat recent, prin Editura *"Cuget Românesc"*, un prim volum de **Colinde din Transilvania**. Colindele sunt culese de folcloristul Pavel Rătudeanu-Ferghete și sunt rodul unei cercetări de teren, desfășurate de-a lungul mai multor ani. De altfel, DL Rătundeanu-Ferghete a străbătut pământul transilvan cu râvna neostoită a omului de cultură de a căuta, de a găsi sâmburele de frumusețe și adevăr, nestematele sufletului românesc. Peste o sută de colinde inedite sunt adunate în acest prim volum. El este cu atât mai valoros, cu cât am putea crede că modernizarea societății românești contemporane, pătrunderea mass-mediei, în special a audio-vizualului, până în cele mai îndepărtate cătune, a alungat creația folclorică autentică. Pavel Rătundeanu-Ferghete ne aduce documente grăitoare, care infirmă o asemenea tezâ. Numai la regretatul folclorist Gh. Dumitrescu-Bistrița am mai întâlnit iubire pătimașă pentru zestrea spirituală a poporului român, pentru folclor. Colindele prezentate de Pavel Rătundeanu-Ferghete în paginile volumului de față sunt importante atat prin vechimea lor, prin accesibilitatea lor la mase largi de utilizatori, ceea ce le-a permis supraviețuirea prin veacuri, cât și prin bogăția ideatică și semantică, pe care o poartă în versurile lor. Am putea vorbi de o adevărată etnoteologie românească în urma lecturării acestor colinde. Adevăruri profunde sunt redate în vers de colindă cu măiestrie de către autorul anonim. Adevărate perle de rostire românească amplifică frumusețea creațiilor populare. Expresii și alcătuiri semantice rare, cuvinte specifice zonei dau culoare creațiilor respective. Astfel de colinde au legănat pământul și sufletul transilvan de-a lungul veacurilor în serile de Crăciun. Colindele cuprinse în volum constituie încă un argument al unității de neam, de limbă, de credință și conștiință românească. În ultimele seri ale lui Decembrie răsună cântecele colindului din casă'n casă și sat în sat. Ele contribuie la formarea acelei *"matrice spirituale"*, cum ar fi spus Lucian Blaga, care face pe român să-și cunoască rădăcinile și rosturile sale. Indiferent unde l-ar duce pașii ori nevoile vieții, românul își va aduce aminte de Decembrie cu nostalgie de origini și durerea despărțirii de sat și de locurile natale o va simți mai puternică decât oricând. În acele momente de înfiorare, sufletul și amintirea sa îl cheamă spre locurile sfinte ale copilăriei, ale leagănului, ale părinților și fraților, ale casei cu pridvor, ale bisericuței din răzoare. Sperăm că antologia de colinde ce o dăm publicității îi va face pe cititorii ei să se simtă mai români, mai creștini și, de ce nu, mai oameni.

Relații suplimentare despre carte se pot obține dela Parohia Malovăț, ori la telefon 0724998086.

VALERIAN D.TRIFA, PASTORALE

(1952-1990)

Ediție de Eugene S. Stoica, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2003, 180 p.

Pr.Gh. NAGHI

O strălucită idee originală a avut Eugene S. Raica de a aduna pastoralele regretatului Arhiepiscop Valerian dela Vatră dela începutul păstoririi sale până în 1980. Ediția lui **Eugene S. Raica** este următoarea treaptă în vederea alcătuirii unei monografii dedicată Arhiepiscopului Valerian reliefând cu acest prilej gândirea sa teologică cuprinsă, sumar, în aceste pastorale, obligație morală ce va trebui asumată de cei care l-au cunoscut și i-au stat în apropiere. Iată că Românii din America își fac cunoscut arhipăstorul fraților din România. Această lucrare este în același timp o continuare a încercărilor anterioare, reale contribuții, întocmite cu toată rigoarea științifică.

Printre primele biografii consacrate Arhiepiscopului Valerian se poate număra contribuția lui **Eugen Lazăr**, din *Solia*, 1977, Vol. XLII, June, p. 26-44, iar despre istoria episcopiei, una din cele mai importante este cea a lui **Gerald J. Bobango**, *The Romanian Orthodox Episcopate of America: The First Hali Century, 1929-1979*, Published by the Romanian-American Heritage Center, Jackson, Michigan, 1979, 364 p; **G. Bobango, R. Braga, J. Toconita**, *Historical Anniversary Album, 1929-1979*, Jackson, Michigan, ROEA, 1979; Apoi putem menționa mai multe articole semnate de **Alexandru Nemoianu** în *Solia* și în *"Cuvântul Românesc"*. Tot Alexandru Nemoianu oferă date despre Arhiepiscopul Valerian, *În America la "Vatra Românească"*, București, Editura Minerva, 2001, p. 39-48. În același an a apărut și o culegere de texte ale lui Policarp Morușca intitulată *Pe drumul vieții*, ediție de **Aurel Sasu** și tot **Aurel Sasu**, *Cazul Policarp Morușca*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2002. Relativ tânără, episcopia dela *"Vatră"*, nu se poate spune că nu a beneficiat de atenție.

În introducerea numită *Cuvânt de început și îndreptare* editorul afirmă că episcopul (din 1970 Arhiepiscopul) Valerian a fost cea mai cunoscută personalitate a Românilor trăitori în America. După o activitate în România, puțin sau incorect cunoscută asupra căreia editorul nu insistă, știrile care au apărut în America, *"cel mai adesea au prezentat trunchiat și părtinitor (în rău) părți din activitatea avută în România"* afirmă Eugene S. Raica.

Arhiepiscopul Valerian a fost expus diverselor atacuri și a trecut prin întâmplări care i-au întunecat viața și i-au amărât zilele. Cunoscut ca o personalitate de mare travaliu cu o activitate copleșitoare vreme de peste 30 de ani, rezistent la presiunile regimului comunist din România a avut realizări indiscutabile care-l adeveresc ca pe cel care, printr'un simț organizatoric redutabil, a rectitorit această episcopie reușind - după modestele începuturi - să o facă funcțională, sub o jurisdicție, cu revistă, tipografie, cimitir și cu o proprietate scoasă din ruină și transformată într'un loc de reculegere pentru credincioșii ortodocși români din America, ca să amintim doar câteva. Una din activitățile sale prioritare a fost administrarea parohiilor împrăștiate în toată Lumea Nouă pe care a reușit-o prin revista SOLIA și vizitarea lor sistematică.

Gândirea teologică a Arhiepiscopului Valerian, datorită eforturilor editorului cărții, Eugene S. Raica va putea fi analizată fiind la îndemâna teologilor. Fiindcă se află în Pastoralele pe care, de Nașterea Domnului și de Sf. Paști arhipăstorul le trimitea cu regularitate creștinilor aflați - majoritatea - în necazuri și greutăți de natură spirituală s'au financiară, inerente începutului, și cu dorul etern pentru Țară și familie în suflet, vorba românească aducându-le alinare, mângâiere și bucurie. În total sunt un număr de 53 de Pastorale de fiecare Crăciun și Paști, pe parcursul anilor 1952-1980.

Pastoralele în principiu, pleacă dela momentele esențiale ale creștinătății, Nașterea Domnului și împlinirea operei mântuitoare prin Moartea, Răstignirea și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Arhiepiscopul Valerian folosea, prioritar epistolele Sf. Apostol Pavel, generalizând, într'una din pastorale, îndemnurile de îndreptare date colosenilor, le credea folositoare și contemporanilor lui. Îndeamnă la îndreptare, astăzi când pe unii îi *"deranjează"* însăși prezența lui Dumnezeu, altădată îndemna pe creștini să nu uite ca esențialul la Crăciun este totuși Nașterea lui Iisus și nu cumpărăturile iar noi oamenii preferăm împlinirea intereselor noastre egoiste imediate în loc să știm aprecia îndeajuns iubirea lui Dumnezeu. Îndeamnă la pace, bună înțelegere, punerea în practica vieții de toate zilele a învățăturilor creștine, la respect și dragoste reciprocă între creștini, într'ajutorare, în cele din urmă o viață pilduitoare în Hristos. Spirit ecumenic și deschis oricând discuțiilor, a purtat relații frățești cu greco-catolicii, romano-catolicii de pildă.

Tot din aceste pastorale aflăm nu numai adevărurile teologice ci și frământările vremurilor prin care a trecut păstorirea Arhiepiscopului. Sau așa cum de bine le definește editorul, aceste pastorale *"au surprins duhul acelor vremi"*. Erau vremuri grele și tulburi în România, cei din America în curs de transformare etnică, devenind Români-Americani, o identitate distinctă a națiunii americane cu păstrarea valorilor tradiționale românești. Observă cu tristețe ceea ce comunismul a încercat să impună în locul sărbătorii Cră-

Continuare în pag. 13

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

1. "ROMÂNII DIN JURUL ROMÂNIEI"

Redactor coordonator Prof.Dr. Ion Gherman, Editura Vremea, Bucureşti, 2003

2 "MIC DICŢIONAR ENCICLOPEDIC"-OAMENI DE CULTURĂ DIN EXILUL ROMÂNESC ŞI RĂSPÂNDIREA ROMÂNILOR ÎN LUME

de Ion Gherman, Editura Publistar, Bucureşti, 2003

Trebue mai întâi să fac precizarea că în obiectivul primei cărţi, se găsesc cele aproape 12.000.000 de Români (fraţi şi confraţi), care trăiesc în jurul ţării.

Lucrarea este opera unor autori din ţară, dar şi a unor autori din afara graniţelor nedrepte de astăzi.

Ca iniţiator, autor şi redactor coordonator al lucrării, am ţinut la această colaborare, pentru a demonstra că ceea ce scriu autorii dela Chişinău, poate fi citit de cititorii din ţară, fără a avea nevoie de dicţionar pentru a-i înţelege.

Rezultă de aici că pentru noi toţi Românii din ţară sau din afară, limba noastră, a celor de un neam şi de o credinţă, este limba română.

În această primă carte am încercat să arătăm că identitatea etnică a românilor **care ne înconjoară este puternic dublată şi de o bogată şi autentică identitate culturală românească.** Pentru datele de cultură din Nordul Bucovinei, am recurs în acest scop la colaborarea cu **Acad. Dumitru Vatamaniuc** şi a **Prof. Mircea Grigorovita**, amândoi cunoscuţi oameni de cultură bucovineni.

Pentru prezentarea, pe de altă parte, a datelor de cultură ale Românilor dintre Prut şi Nistru, am beneficiat de pe urma colaborării cu **Profesorii Dr. Vasile Pavel**, Ştefan Andronic, Dumitru Apetri, ca şi cu aceea a **D-nei Dr. Didina Ţăruş**, toţi din Chişinău.

În sfârşit, pentru datele asemănătoare de care am avut nevoie în prezentarea Românilor din Sud (Peninsula Balcanică) şi în Vest (Ungaria), pe lângă cele scrise de distinsul colaborator **Prof. Dr. Liviu Marcu**, am folosit o serie de documente valoroase, ca cele publicate de **Acad. Virgil Cândea, Prof. Ioan Scurtu** şi **Gheorghe Zbuchea**, ca şi de acelea pe care le publică recent **Cristache Gheorghe** şi **Florian Tucă** în lucrarea ***"Românii în Europa şi în lume"*** (2002).

Prezentarea oamenilor de artă din aceste teritorii din jurul României, au făcut-o pentru cei din domeniul muzicii, **D-na Florica Gheorghescu**, muzicolog, **D-na Maria-Magdalena Crişan**, critic de artă şi **D-na Irina-Margareta Nistor**, critic de film.

Asemenea autori consacraţi şi de prestigiu, dela care ne-am inspirat sau cu care am colaborat, sunt o garanţie că datele pe care le-am prezentat în lucrare, sub raport cultural, au o greutate, cel puţin la fel cu acelea care susţin identitatea lor etnică şi lingvistică.

Că alături de o identitate etnică românească, chiar în aceste zone înstrăinate, se poate vorbi şi de o identitate culturală românească, pledează şi faptul că numai în ultimele două sute de ani au trăit şi s'au afirmat aici, **peste o mie de oameni de cultură Români.**

În cea de a doua lucrare, care are în vedere 8-10.000 de Români care formează Exilul românesc, am plecat dela ideea că Românii oriunde au ajuns în lume, au ştiut, în general, **să-şi apere şi să-şi păstreze identitatea de neam, de cultură şi de tradiţie şi au reuşit să demonstreze că vrednicia şi inteligenţa românească pot străluci, atât între hotarele ţării, cât şi în afara acestora.**

În acest scop, în partea I-a a lucrării, am întocmit ***"Un mic Dicţionar Enciclopedic"***, **cu aproape 500 de oameni de cultură din exilul românesc**, în care, pe lângă date sumare biografice de identitate şi de profesie şi pe lângă ţara (sau ţările) de adopţie, într'un paragraf am menţionat pe scurt **prin ce s'au afirmat personalităţile respective pe plan profesional sau prin cele ce le-au făcut pentru ţara lor de origine din care au plecat.**

Am apreciat că în această perioadă în care imaginea noastră în lume a avut mult de suferit, îndeosebi în ultima vreme, este indicat să ne referim şi să punem în valoare acele numeroase **aspecte pozitive, cu care vin majoritatea oamenilor de cultură din exilul românesc.**

În partea a doua a cărţii am adunat mărturiile care pledează pentru prezenţa Românilor în Europa. Cu acest prilej am putut constata că există numeroase dovezi care pledează, atât **pentru o veche prezenţă românească în jurul graniţelor şi în toată Peninsula Balcanică**, cât şi pentru prezenţa acestora într'o parte din ţările europene, centrale sau occidentale.

În legătură cu actuala răspândire a Românilor în Europa, după o scurtă trecere în revistă a comunităţilor de români, întâlniţi în diferite ţări de pe vechiul continent am ajuns la concluzia că într'un număr mai mare sau mai mic, Românii au pus, practic, piciorul în toate ţările europene de dincolo de Urali şi până la coastele Atlanticului, din Suedia şi Norvegia în Nord şi până în Insula Cipru, la Sud.

Tot aşa se poate spune că Românii, de mai de mult sau de mai încoace, au ajuns să pună piciorul şi în toate cele cinci continente.

Dar, dacă de exemplu, în Australia, Asia, Africa şi America de Sud, numărul lor pentru fiecare din acestea este de ordinul miilor sau sutelor de mii, în America de Nord, în schimb, comunităţile româneşti se poate spune că trec împreună cu mult de un milion sau un milion şi jumătate.

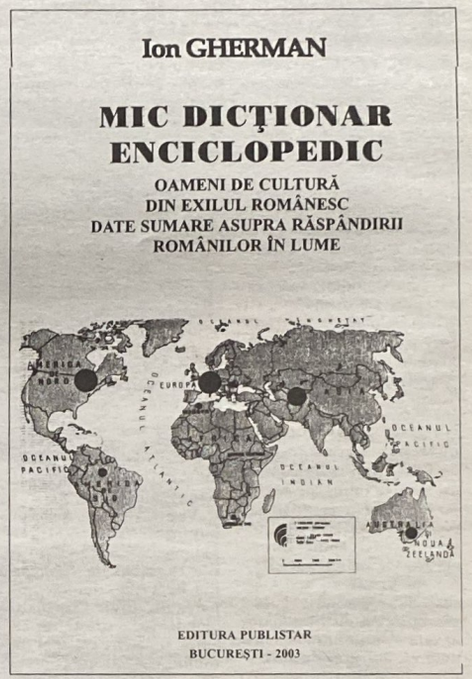

STUDII ŞI DOCUMENTE PRIVIND ISTORIA ROMÂNILOR

Pr.Al.Stănculescu, Vol I, Banatul
Bârda, Editura "Cuget Românesc" 2003, 166 p.

Parohia Malovăţ din jud. Mehedinţi a publicat prin Editura *"Cuget Românesc"* un prim volum din seria **Studii şi documente privind istoria României.** În el sunt valorificate şi scoase în evidenţă aspectele politice din cele cca. 2000 documente inedite descoperite cu câţiva ani în urmă în podul bisericii din Ieşelniţa (Mehedinţi). Fondul respectiv de documente făcea parte din arhiva fostei Protoierii Mehadia din perioada 1780-1860. Azi acele documente sunt adăpostite în muzeul parohiei.

Perioada la care fac referire documentele respective este destul de frământată sub aspect politic pe plan intern şi extern. Contradicţiile sociale, lupta de clasă, nevoia acută de emancipare a maselor sub aspect social, naţional, cultural, eclesial creează contradicţii şi sfâşieri profunde, care generează mişcări sociale de amploare. Abia se sting ecourile răscoalei lui Horea în Banat, că apar, puternice şi copleşitoare, cele ale Revoluţiei franceze dela 1789. Numeroase documente din arhiva în discuţie sunt dedicate acestui eveniment istoric, care a marcat începutul unei schimbări profunde, structurale în societatea şi mentalitatea europeană a vremii. Ca o punte spre Revoluţia dela 1848 sunt ecourile Revoluţiei lui Tudor Vladimirescu. Romantismul revoluţionar, generat de epoca luminilor europene, a generat un puternic curent. Feuda nu mai putea fi îngrădită în ziduri cu armate, graniţele nu mai puteau fi inexpugnabile, cultura îşi avea rolul ei deosebit de important în circulaţia oamenilor şi ideilor. Era limba internaţională, cu care omul vorbea omului, pe înţeles, despre nevoi, suferinţe şi aspiraţii comune. Ea îşi crea acel spaţiu specific european, care-şi propaga ecourile până'n Rusia, America, Orient şi chiar mai departe. Cultura crea oameni cu vederi politice superioare, moderne, care aveau să conducă destinele de emancipare naţională şi spirituală a maselor. Anacronismul marilor imperii de tip feudal obstrucţiona valorile cu largi deschideri spre universal, de schimbare, de emancipare pe toate planurile, spre independenţa personală şi naţională, ceea ce crea o stare firească de tensiune internă, improprie unei dezvoltări normale. Banatul deţinea în perioada respectivă un rol important în echilibrul de forţe dintre imperiile habsburgic şi otoman. Tocmai de aceea găsim în documentele analizate ample referiri la războaiele austro-turceşti, dar şi la consecinţele lor asupra regiunii. Banatul nu era numai redusa de pe care se apărau hotarele imperiale, ci şi portdrapelul expansiunii habsburgice în sud-estul european şi în Peninsula Balcanică. Tocmai de aceea interesul Curţii dela Viena pentru această regiune era sporit. Se remarcă figuri de mari patrioţi şi cărturari ai vremii, militanţi neobosiţi pentru cauza românească precum Nicolae Stoica de Haţeg (protopop la Mehadia), C. Diaconovici-Loga, Moise Nicoară, Andrei Şaguna, Ion Popasu şi alţii. Epoca în discuţie şi documentele la care ne referim scot în prim plan un personaj important din istoria europeană: poporul român din Banat. Despre toate acestea ne vorbeşte cu prisosinţă cartea prezentată.

Alte amănunte despre carte se pot obţine direct dela Parohia Malovăţ, sau la telefon 0724998086.

LECTOR

VALERIAN D.TRIFA, PASTORALE

Urmare din pag.12

ciunului, *"sărbătorile de iarnă"* care, şi astăzi, dintr'un reflex necontrolat, unii creştini folosesc această neinspirată *"formulă"*, benevol de acum. Nu împărtăşeşte ideea (locală) de a transforma Crăciunul într'o sărbătoare a realizărilor comerciale. O remarcă: nici într'o pastorală nu se poate constata că ar fi fost, conceptual, adeptul vreunei mişcări totalitare.

Lucrarea se înscrie drept o contribuţie meritorie în ilustrarea gândirii teologice a Arhiepiscopului Valerian, în condiţii tehnice remarcabile prin care editura clujeană confirmă bunele intenţii de profesionalism şi cu împliniri faptice constate deja şi la cărţi anterioare. Volumul a fost publicat prin efortul financiar al societăţii ***"Unirea Românilor"*** din Detroit, prima organizaţie românească întemeiată în statul Michigan, la 17 August 1909 al cărui membru i-a fost Arhiepiscopul Valerian până la sfârşitul vieţii, iar editorul cărţii, **Eugene S. Raica** este chiar preşedintele acestei societăţi româno-americane. **Eugene S. Raica** este împreună cu **Alexandru Nemoianu** şi autorul monografiei acestei societăţi, *History of the United Romanian Society* (Istoria Societăţii *"Unirea Românilor"*), Published by The United Romanian Society, Southfield, Michigan, 1995, 208 p. Scopul editorului şi a Societăţii a fost atins - aşa cum bine se precizează - în condiţii ireproşabile, fiindcă le va folosi *"deopotrivă credincioşilor, teologilor, istoricilor, cercetătorilor literari şi tuturor iubitorilor de frumos"*.

Pr. Gh. NAGHI

Martiri ai Rezistenţei Anticomuniste

EPISCOPUL VASILE AFTENIE

În caietele de memorii ale Episcopului Iuliu Hossu salvate în urma unor dispute cu caracter succesoral, dar care au revenit în patrimoniul Bisericii şi au văzut de curând lumina tiparului, înaltul prelat scrie că planul unificării forţate a Bisericii Române Unite cu cea Ortodoxă din România a fost iniţiat la Moscova şi aplicat în ţara noastră după modelul folosit de Stalin în Ucraina. El nominalizează câteva feţe bisericeşti cu rang înalt care l-au sprijinit pe Petru Groza să pună în aplicare acest plan cu consecinţe dramatice, precum Patriarhul comunist Justinian Marina şi Episcopul Teoctist Arăpaşu care au venit la ei în detenţie încercând să-i convingă să se lepede de credinţa lor strămoşească.

Hotărârea abuzivă a unificării celor două confesiuni a dat naştere unei mişcări de rezistenţă în rândul slujitorilor altarului şi al credincioşilor greco-catolici care se opuneau unificării forţate a celor două Biserici şi cereau reînfiinţarea Bisericii Unite. În urma acestor acţiuni autorităţile comuniste au luat măsuri de represalii inscenând procese de intimidare în care s'au pronunţat sentinţe cu ani grei de închisoare, opozanţii fiind acuzaţi de *"uneltire contra ordinei sociale"* şi *"manifestări ostile democraţiei"*.

În oraşele din Transilvania în care au existat forme active de rezistenţă pedepsele au fost deosebit de severe. La Oradea a avut loc procesul unui lot de 13 persoane acuzate de propagandă pentru reînfiinţarea Cultului Greco-Catolic, în frunte cu rectorul Academiei Teologice Coriolan Tămâianu şi Teodor Dărăban, care au fost condamnaţi la câte 25 ani de muncă silnică, ceilalţi membri ai lotului primind următoarele pedepse: Virgil Maxim 20 de ani, Dumitru Mureşan 20, Ioan Tăutu 18, Eugen Foişor 18, Gheorghe Mangra 15 etc., tot lotul fiind condamnat şi la câte 10 ani degradare civică.

In procesul lotului Pop din oraşul Dej, Tribunalul Militar din capitala Transilvaniei a pronunţat următoarele sentinţe: Preoţii Traian Pop şi Augustin Prunduţ la câte 9 ani muncă silnică, preotul Ioan Bal 8 ani, Damian Pop 7 ani, Ioan Săbău, Vasile Laurentiu şi Ioan Micu la câte 5 ani, călugăriţa Maria Fekete 4 ani etc. În acest moment dramatic, Episcopul Iuliu Hossu a intuit tragedia ce urma să se petreacă şi s'a adresat lui Petru Groza într'o audienţă cu următoarele cuvinte *"Ceea ce faceţi, făceţi-o creştineşte şi românește!"*.

Părintele Vasile Aftenie este unul dintre episcopii care nu au acceptat compromisul propus de reprezentanţii regimului comunist care i-au oferit titlul de Mitropolit al Bisericii Ortodoxe, cu condiţia de a se lepăda de credinţa strămoşească în care fusese botezat şi crescut. Neacceptând să semneze acest pact care era în realitate un şiretlic al lui Petru Groza, a fost dat pe mâna călăilor torţionari ai Securităţii, fiind supus unor torturi ce depăşesc limitele imaginaţiei.

După cum se menţionează în Buletinul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Făgăraş, în ziua înmormântării lui, când a fost adus cu duba în cel mai strict secret dela Jilava, groparul Cimitirului Bellu-Catolic şi câteva femei care se aflau acolo au ridicat capacul sicriului pentru a-i aşeza mâinile pe piept, conform tradiţiei creştineşti. Aceştia au descoperit urmele unor cumplite torturi pe faţa şi pe corpul lui. Barba îi fusese zmulsă, iar braţele erau desprinse din umăr. Ţinând cont de faptul că Episcopul Aftenie avea o constituţie atletică, ne putem închipui la câte suplicii a fost supus de către călăii Securităţii care l-au schilodit şi mutilat cu un sadism ce aminteşte de tribunalele inchizitoriale ale Evului Mediu. Un singur lucru nu i-au putut zmulge, dragostea faţă de Christos şi de Biserica pe care a slujit-o cu credinţă şi zâmbetul senin cu care a trecut la cele veşnice.

Vasile Aftenie s'a născut într'un sat de lângă Blaj, la 14 Iunie 1899, urmând cursurile Facultăţii de Teologie din Bucureşti, după terminarea liceului. Era înalt, blond, avea o constituţie atletică, o privire caldă şi un zâmbet care inspira încredere. Primind o bursă pentru Colegiul *"Sf. Atanasie"*, a plecat la Roma, de unde s'a întors după şase ani de studii cu titlul de doctor în Teologie şi Filosofie. După numai o lună este numit profesor la Academia de Teologie din Blaj, apoi Protopop de Bucureşti şi ulterior rector al Academiei Teologice din Blaj, de unde revine în Capitală în urma numirii sale în funcţia de Episcop Vicar.

În luna Aprilie 1940, Sfântul Scaun i-a acordat titlul de Episcop titular de Ulpiana, îndeplinind şi funcţia de auxiliar al Mitropolitului Alexandru Nicolescu, care l-a numit Vicar General al Vicariatului Bucureştilor. Acest Vicariat număra în acea perioadă aproape o sută de mii de credincioşi, urmaşi ai ardelenilor care se refugiaseră în Ţară în cea de a doua jumătate a Sec.al XVIII-lea, pentru a nu fi înrolaţi în armata austro-ungară, numărul lor şi al parohiilor greco-catolice dublându-se după Marea Unire dela 1918 şi după anexarea Ardealului de Nord de către Ungaria în urma dictatului dela Viena, când foarte mulţi Români au trecut munţii refugiindu-se în *"Regat"* pentru a scăpa de teroarea dezlănţuită de regimul hortist.

După instalarea la cârma ţării a comuniştilor, demonstrând un act de mare curaj în plină teroare stalinistă, Părintele Aftenie a intrat în închisoarea Văcăreşti pentru a-i încuraja pe deţinuţii politici de acolo. Printre ei se aflau generalul Aurel Aldea, gen. Eftimiu, col. Evolceanu, cpt. Mircea Criveanu, prof. Ion Vulcănescu şi mulţi alţi reprezentanţi ai elitei intelectuale care erau aruncaţi în infernul dela Văcăreşti. După oficierea unei Sfinte Liturghii, el i-a îmbărbătat pe cei arestaţi cu următoarele cuvintele: *"Biserica este alături de voi. Biserica se roagă pentru voi"*.

Episcopul Aftenie s'a implicat în multe din problemele sociale cu care se confrunta populaţia în acea perioadă tulbure. La locuinţa lui din Bucureşti, din care a fost alungat de gen. Const. Doncea cu pistolul în mână, găzduia în permanenţă 5-6 studenţi săraci şi primea credincioşi de diferite confesiuni pe care îi îndruma şi cărora le dădea sfaturi utile. A fost prezent în rândul manifestanţilor din faţa Palatului Regal la 8 Noembrie 1945, precum şi la adunarea dela Ateneul Român, când bucureştenii s'au adunat să-l asculte pe Iuliu Maniu.

Într'o întâlnire cu Liciniu Făina în luna Octombrie din anul 1948, i-a mărturisit acestui prieten din copilărie: *"Vin vremuri grele pentru Biserica noastră, frate Liciniu. În curând voi fi arestat dar nu îmi voi întina sufletul cu păcatul trădării, chiar dacă îmi vor oferi lumea toată"*. Într'adevăr, aşa cum intuise, a fost arestat la data de 28 Octombrie 1948 împreună cu episcopii dr. Valeriu Traian Frenţiu, dr. Iuliu Hossu, dr. Ioan Bălan, dr. Alexandru Rusu şi dr. Ioan Suciu şi internat la Mânăstirea Căldărușani de lângă Bucureşti, transformată într'un lagăr de detenţie înconjurat cu reţele de sârmă ghimpată şi pază militară. Acolo au mai fost aduşi încă 28 de alţi membri ai Clerului Superior Greco-Catolic care refuzaseră convertirea cerută de autorităţile comuniste.

După câteva încercări nereuşite de a-l determina să-şi schimbe confesiunea, Episcopul Aftenie a fost transferat în arestul Ministerului de Interne în luna Mai 1949, fiind supus unor torturi bestiale, trecând la cele veşnice după numai un an în închisoarea Văcăreşti la data de 10 Mai 1950, în vârstă de 51 de ani. A fost înmormântat la Cimitirul Bellu Catolic, mormântul lui devenind un loc unde o mulţime de oameni vin în pelerinaj pentru a se ruga şi a-şi mărturisi necazurile, fiind încredinţaţi că Episcopul martir le va îndeplini dorinţele.

În vizita ecumenică pe care Suveranul Pontif Ioan-Paul al II-lea a făcut-o în România în luna Mai 1999 la invitaţia fostului preşedinte Emil Constantinescu, a BOR şi a Conferinţei Episcopilor Catolici din România, înaltul prelat s'a rugat în genunchi la mormântul celor 3 episcopi greco-catolici, Vasile Aftenie, Ion Bălan şi Cardinalul Iuliu Hossu, precum şi la mormântul Eroilor Revoluţiei, în prezenţa a câtorva mii de credincioşi care au venit să-l vadă.

Mormântul Episcopului Aftenie este străjuit astăzi de un monument funerar din piatră ridicat de o familie de credincioşi a cărui faţă a fost vindecată de paralizie în urma vizitelor şi rugăciunilor la mormântul lui. Episcopul martir Vasile Aftenie, a cărui canonizare este aşteptată de toţi credincioşii din România, a plecat cu zâmbetul pe buze spre alte constelaţii, pentru a-i întâlni pe ceilalţi episcopi martiri ai Bisericii Unite torturaţi şi ucişi în închisorile comuniste: Tit-Liviu Chinezu, Ioan Suciu şi Valeriu Traian Frenţiu în închisoarea dela Sighet, Alexandru Rusu la Gherla, Ioan Bălan la Jilava şi Iuliu Hossu mort în lagărul dela Căldărușani, unde avea domiciliu forţat după ce îndurase ani grei de temniţă.

În împărăţia Cerurilor, acolo unde pasiunile şi patimile omeneşti nu se regăsesc întrucât imundele interese politice sunt inexistente, unde nu sunt discriminări confesionale deoarece Dumnezeu este unic şi are în paza Sa pe toţi credincioşii, ei s'au întâlnit cu sutele de slujitori ai altarului Bisericii Ortodoxe Române uciși în universul concentraționar comunist.

Împreună cu ceilalţi martiri ai neamului căzuţi cu arma în mână în luptele de rezistenţă împotriva regimului comunist, ucişi în lagărele de muncă forţată sau executaţi în umbra celulelor, ei alcătuiesc un capitol dureros al Istoriei României moderne, pe care un regim criminal a pătat-o cu sângele miilor de nevinovaţi.

George GEORGESCU

CINE I-A UCIS PE EPISCOPII GRECO-CATOLICI, CINE I-A UCIS PE IULIU MANIU ŞI FLOAREA CULTURII ROMÂNEŞTI

În lunile trecute, în ziarul *"România Liberă"* cu cel mai mare tiraj în ţară şi peste hotare, a apărut *"Ultima şansă"* oferită de *"Centrul Simion Wisenthal"*, lansat pentru a descoperi numele naziştilor în România, oferind recompensă însemnată pentru orice informaţie.

Simion Wisenthal a fost iniţiatorul de succes al descoperirii oriunde în lume a naziştilor care s'au făcut părtaşi la asasinarea evreilor în ultimul Război Mondial.

În legătură cu reluarea acestei operaţiuni în ţara noastră, bunii români credincioşi se întreabă dacă avem şi noi dreptul a ne pune întrebarea cine i-a ucis pe episcopii Bisericii noastre, pe protopopii şi pe miile de credincioşi care au suferit chinuri de exterminare, iar unii dintre ei aruncarea corpurilor lor în gropi comune în cimitirul săracilor din Sighetul Marmaţiei, neidentificate până astăzi. Singura lor vină a fost refuzul de a încheia pact cu satana, păstrându-şi credinţa în Mântuitorul lumii, crucificat pe Golgota, crucea fiind simbolul Mântuirii neamului omenesc, pe care au îmbrăţişat-o aceşti martiri.

Sacrificiul lor, un adevărat genocid din partea comunismului ateu, a salvat demnitatea credinţei Mântuitorului şi Bisericii Române Unite. Lacrimile credincioşilor nu se pot şterge, iar rugăciunile pentru suferinţele martirilor îndreptăţesc beatificarea şi respectiv canonizarea lor în rândul Sfinţilor Bisericii Catolice Universale.

Cei rămaşi între noi nu putem oferi în afară de rugăciunile cuvenite sfinţilor, decât pomenirea lor şi păstrarea în suflete în orice împrejurare şi înscrierea în istoria Bisericii Române Unite pentru care aceşti oameni mari şi-au dat viaţa.

Alături de episcopii asasinaţi, Ioan Suciu, Valeriu Traian Frenţiu, Liviu Chinezu şi nenumăraţi preoţi şi credincioşi, care vor răspunde la chemarea lui Dumnezeu între cei drepţi la judecata de apoi, va fi şi Iuliu Maniu, arborele puternic şi neînfricat de urgia stăpânirii imperiului austro-ungar, în apărarea drepturilor poporului român iobag în ţara lui. Se vor prezenta la judecata din urmă Gheorghe Brătianu, remarcabil om de cultură, Dinu Brătianu, bărbat de stat, succesorul ramurii Brătienilor, conducătorii ţărişoarelor până la întregirea într'un stat de seamă în complexul Europei după primul Război Mondial, stat numit Regatul România Mare. De asemenea, nenumăraţi martiri, cărora li s'a luat viaţa în timpul perioadei comuniste (6 Martie 1945 - 22 Decembrie 1989). Românii nu-i pot uita pe cei sacrificaţi odată cu Biserica Română Unită scoasă în afara legii şi din istorie, care veacuri de-a rândul (300 de ani) au demonstrat vitalitate în credinţa Bisericii şi consolidarea ţării.

Ar fi o blasfemie să-i uităm pe aceşti martiri. Tocmai din acest motiv întemeiat pe suferinţele lor, avem datoria să cerem, să cunoaştem noi şi întreaga lume cine au fost ucigaşii acestora, floarea credinţei, culturii şi temeinicia neamului românesc.

Pentru a-i descoperi se impune moralmente a cere formarea şi instituirea unei Comisii la nivel guvernamental, care să fie abilitată a face investigaţii legal autorizate pentru a culege informaţiile necesare şi documentele rămase, pentru a descoperi şi afla numele celor care s'au făcut părtaşi, precum şi numele celor care au colaborat la acest îngrozitor asasinat începând cu cei de la vârf, care au inspirat, ordonat şi determinat pe făptuitorii acestui masacru, mai crunt decât cel al holocaustului înfăptuit de naziști.

Dacă însă nu se cunoaşte numele naziştilor căutaţi la noi, existenţa comuniştilor nu se poate nega şi nici a asasinatelor, a căror descoperire suntem îndreptăţiţi ca buni credincioşi şi patrioţi să o cerem acum. Nu pentru a-i judeca, căci judecata istoriei o are exclusiv bunul Dumnezeu, care va fi dreaptă, ci pentru a-i cunoaşte ca modele respingătoare ale unora fără credinţă în Dumnezeu.

Vasile MARCU
Revista "Deşteptarea Credinţei"

NU UITAŢI !
REÎNNOIŢI-VĂ
ABONAMENTUL LA
CUVÂNTUL ROMÂNESC

FARA ARMÂNEASCĂ

UN POPOR PE CALE DE DISPARIŢIE

- O VIZITĂ LA ULTIMII AROMÂNI -

Publicăm mai jos, după prestigiosul săptămânal **Courrier International**, un reportaj privind situaţia prezentă a Aromânilor, articol apărut iniţial în revista **Formula AS** şi semnat de Horia Ţurcanu.

Cine ar fi crezut? Unul dintre cele mai frumoase oraşele din Grecia este român sau mai degrabă aromân, valah. Pe vârful munţilor se găseşte centenarul Meţovo (în Epir, la 30 de kilometri la est de Ianina). Vechiul Aminciu, cum este numit în aromâneşte, care domină văile râurilor Agropotam (Arâulu Albu în aromâneşte n.n.) şi Salamvria, este în zilele noastre un centru turistic. Este vorba de una dintre cele mai frumoase staţiuni de munte pe care am văzut-o vreodată. S-ar zice că a fost făcută pentru păpuşi - o adevărată bijuterie arhitecturală.

Din piatră sau din lemn, casele se suprapun, se înghesuie unele într'altele. Rămâi uimit de vârsta acestor case şi mai ales de gustul cu care ele au fost renovate înfrumuseţate cu grinzi sau chiar acoperite pe un întreg etaj cu lemn de culoare blondă. În timp ce casele Grecilor sunt geometrice, albe, uniforme, acelea ale Aromânilor sunt închise, înghesuite unele într'altele, ca şi cum ar face faţă unui pericol. Pe stradă, întâlneşti femei bătrâne îmbrăcate în negru care privesc, visătoare şi indiferente, când valea şi când zgomotoasa staţiune turistică. Ele vorbesc într'un ritm rapid, într'o limbă din care se degajă multă muzicalitate. Amincenele sunt femei frumoase, mai degrabă scunde, îmbrăcate cu fuste lungi, cu o năframă pe cap, iar de ambele părţi ale acestuia atârnă frumoase lungi cosiţe. În centrul fiecărui sat aromân trebue să se găsească un arbore bătrân la umbra căruia şefii de triburi se întâlneau pentru a asculta marele înţelept al satului. Aici, la Aminciu, acest arbore magic este un platan. Situat în faţa şcolii şi a turnului ascuţit al bisericii el este bătrân de cinci secole, iar ramurile sale acoperă complet o frumoasă grădiniţă publică. În piaţă, prin masa colorată de turişti, ciudaţi bătrâni atrag atenţia. De o oarecare vârstă şi scunzi de talie, ei se plimbă încetişor, cu fruntea ridicată în sus, dar cu spatele încovoiat. Ei sunt îmbrăcaţi cu haine de culoare închisă, iar cămaşa lor este larg deschisă la piept. Ei se sprijină pe un **cârligu**. Ei nu ştiu cum au ajuns să trăiască aici, pe vârfurile munţilor, deasupra unui ocean de *"grecitate"*. Istoria lor ei nu şi-o cunosc, fiindcă nu au avut de unde s-o înveţe. Ei ştiu că strămunii lor erau **celnici**, adică proprietari de munţi sau de numeroase turme de oi. Poporul aromân din Grecia îşi ducea existenţa pe drumurile transhumanţei şi era compus din **fălcări**, care regrupau mai mute familii şi cu turmele lor de oi, capre şi catâri. În capul fălcării era un celnic, care era înainte de toate şef militar, de asemenea judecător, preot, traducător, medic empiric... pe scurt de toate.

Pe şoseaua care leagă Ianina de mânăstirile dela Meteora, se află câteva superbe sate de păstori aromâni. Pentru ca să ajungi la Aromânii din Aminciu, trebue să traversezi o ţară, o lume diferită şi două anotimpuri. Pe când în oraşul Calabaca soarele încălzeşte puternic, zăpezi abundente acoperă masivul Pindului. Acolo sus, pe vârfuri de munţi, Aromânii noştri se simt acasă la ei. Liniştiţi şi robuşti, ei şi-au ales locul conform structurii sufletului lor de păstori. Ei au nevoie de întinsul pădurii şi de duritatea stâncii pentru a-şi construi casele lor severe, înalte, înghesuite unele într'altele ca oile unei turme în hibernare.

Aminciu: tânără îmbrăcată în costum de sărbătoare

Dacă munţii Pindului nu existau, Aromânii i-ar fi inventat. A fi păstor este în sângele lor. Cu turme de 50.000 de oi ei pribegesc pe potecile Macedoniei până la Marea Adriatică. Ei îşi găsesc totdeauna de lucru de unde să câştige bani: comerţ, turism, călăuze în munţi etc. Numai bătrânii au dreptul la odihnă. Îmbrăcaţi în negru, cu **târuhi cu funde** în picioare, ei se sprijină pe bastoanele lor din lemn de corn, uitându-se cu indiferenţă la agitaţia turistică. Ei vorbesc între ei aromâna, în mod calm şi destul de lent. Amestecată cu cuvinte greceşti, limba lor este vechea limbă a primilor Români. Când cineva le spune că-i Român, ei se bucură cu o oarecare rezervă, fără efuziune, ca şi cum s'ar găsi în faţa unei rude îndepărtate. Aromânii refuză să vorbească de necazurile lor, după cum refuză să facă politică. Istoria i-a învăţat să fie înţelepţi şi suspicioşi. Politica lor în prezent este aceea a păstorului şi a banului.

Unul după altul, bătrânii părăsesc băncile lăsând piaţa centrală a Aminciului la dispoziţia turiştilor care se îmbulzesc în prăvălii unde pot cumpăra costume naţionale aromâne vechi de sute de ani, centuri şi veste lucrate în filigran, veste negre de ale păstorilor, asemănătoare cu acelea care le poartă din totdeauna păstorii din Transilvania.

La începutul secolului trecut istoricii români estimau numărul Aromânilor din Grecia la aproximativ 150.000, o etnie paradoxală după ei care a strălucit puternic în noaptea Evului Mediu şi care de două secole se stinge în mod lent. Legislaţia greacă nu recunoaşte de altfel existenţa nici unei minorităţi etnice pe teritoriul actual al Greciei.

Cu câţiva ani în urmă, istoricul **Neagu Djuvara** declara: ***"În Grecia, locuitorii vorbind aromâna trăiesc încă într'o atmosferă de frică permanentă. Le este frică, dacă nu de persecuţie, cel puţin de a fi marginalizaţi din cauza originii şi a limbii lor materne. Această situaţie este de asemenea datorită faptului incontestabil că în timpul celor patruzeci şi cinci de ani de dictatură comunistă în România, statul român nu a făcut nimic ca să-i susţină. Localitatea unde am putut cel mai bine să observ această situaţie este oraşelul Aminciu, care are o populaţie exclusiv românească şi unde limba aromână nu mai este vorbită decât de oamenii în vârstă. Copiii de vârstă şcolară nu mai înţeleg pe bunicii lor. Dacă autorităţile române şi cele dela Bruxelles, care au obligaţia de a proteja minorităţile nu intervin imediat şi în mod energic, consecinţele pentru populaţia aromână din Balcani ar putea să fie catastrofale. De azi în douăzeci de ani, dialectele neolatine care s'au menţinut şi dezvoltat de două mii de ani în Peninsula Balcanică vor dispărea pentru totdeauna."***

De fapt la Aminciu, la picioarele masivului Pindului, spiritul adânc aromânesc supravieţuieşte ca prin minune. Suntem sâmbătă la prânz şi în centrul oraşelului, la umbra platanilor, bătrânii au ieşit ca să-şi depene amintirile şi ca să vorbească aromâneşte cu mândrie şi cu o demnă nepăsare faţă de lumea pestriţă din maşinile turiştilor. La vârsta de şaptezeci şi cinci de ani, pensionarul **Vasile Pateli**, fost păstor şi fabricant de brânzeturi îşi petrece toată ziua cu prietenii săi din copilărie. Grija sa cea mai mare este pericolul dispariţiei limbii şi a tradiţiilor aromâne. ***"Limba aromână este pe punctul de a pieri, fiindcă tinerii noştri devin Greci şi ei nu mai învaţă limba strămoşilor lor. Preoţii nu mai fac slujba în limba aromână."*** Păstorul **Pateli** nu cunoaşte istoria poporului său fiindcă nu a avut de unde s-o înveţe, şcolile aromâne au fost închise imediat după cel de al doilea Război Mondial. Tristeţea sa este şi mai mare dacă-l întrebi despre fiica sa Maria şi fiul său Ion. ***"Ei nu mai poartă costumul tradiţional, ei nu mai vorbesc aromâna. Este o mare crimă că limba noastră se stinge."*** În lipsă de şcoli, tânăra şi frumoasa Toami, proprietara magazinului de amintiri, a găsit o soluţie. ***"Ne descurcăm învăţând unul de la altul. Fără şcoală, tata învaţă pe copilul său limba maternă. Numeroase sunt fetele şi băieţii de aici care-şi fac studiile în România."*** Sub platani agitaţia creşte. Câţiva italieni zgomotoşi cumpără covoare de lână ţesute în localitate. Unul dintre aceşti turişti ascultă pe **Toami** vorbind limba sa maternă şi o întreabă dacă nu-i vorba de un dialect italian. ***"Da, da, răspund eu în locul amincenei, el a fost inventat cu mult timp înaintea italienei."***

Haido Talari, îmbrăcată din cap până în picioare în negru, este proprietara poate a celui mai bun hotel din Aminciu, **Egnatia**. Ea este în vârstă de şaptezeci şi doi de ani. Tatăl său era argintar. El prelucra argintul, dar de asemenea arama şi bronzul ca şi fiul său Apostol. Familia ei este răspândită în toată Grecia. Ea îmi spune că femeile de aici, după o anumită vârstă se îmbracă în negru şi că a amenajat la primul etaj al hotelului un muzeu cu costume vechi de ale familiei. Fiul său este un celebru argintar, mândru şi bogat - un adevărat Aromân, care priveşte lumea din susul celui mai frumos hotel din Aminciu, precum şi din susul statutului său de ultim argintar din localitate, care prelucrează argintul şi care cunoaşte încă secretele aurului în filigran. El ne-a spus că Aromânii sunt argintari de multe secole, dar că în familia sa această meserie este practicată de numai patru generaţii. La început ei erau armurieri. Ei fabricau pistoale şi puşti ornate cumpărate de nobili austrieci şi prusieni. Ei fabricau de

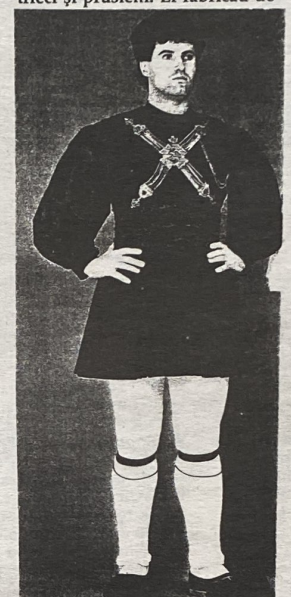

Aminciu: tânăr îmbrăcat în costum de sărbătoarte - din păcate pe cale de dispariţie, ca şi frumosul costum femeiesc

asemenea săbii de paradă, în loc de bijuterii, fiindcă realizau în urma vânzării lor câştiguri mult mai mari. Magazinul său adăposteşte numeroase din aceste minunate piese precum şi bijuterii fabuloase lucrate după modele antice. În ulicioarele Aminciului, numeroase sunt magazinele de antichităţi, de covoare vechi, de costume tradiţionale etc.

În faţa uneia dintre aceste prăvălioare, aproape la mijlocul drumului, o bătrânică toarce lână din caier fără a acorda vreo atenţie turiştilor. Este vorba de una din ultimele amincene care lucrează încă pe un război de ţesut după modele centenare. Văzând-o am avut impresia că gura ei rădea iar că ochii-i plângeau. Cu multă amabilitate ea mă invită în magazinul său de ţesături şi de covoare, la parterul unei mari case de două etaje. Pe pereţi, fotografii de ale familiei, ca de altfel în toate celelalte prăvălii şi restaurante din Aminciu. Ea îmi spune că Aromânii poartă duminica costumele lor tradiţionale de odinioară. ***"Noi, noi păstrăm vechile costume, să nu-ţi fie teamă că o să le abandonăm."*** Îmi dau seama că această casă este goală. Dacă ea nu încetează să repete că ***"acasă noi vorbim aromâna"***, aceasta fiindcă fiind singură în toată casa, ea vorbeşte cu sine însăşi.

Bătrâna pune o piesă de un euro într'un cozonac aurit. Ea depune cozonacul pe pragul casei într'o farfurie, cu apă şi mă invită să trec peste ea. După aceea îmi oferă cadou cozonacul. Cu siguranţă că-i vorba de un obicei local, dar ce obicei? Gura ei râde, ochii-i plâng şi ea îmi spune într'o română foarte clară: ***"pentru ca tu să revii"***.

. . .

Acest articol apărut în revista Courrier International, Nr. 689, din 15-21 Ianuarie, 2004, pg. 38-39, este însoţit de următoarea notă redacţională:

"Probabil coboriţi din nord, Aromânii, cunoscuţi de asemenea sub numele de Valahi (nume cu care erau numiţi în epoca bizantină toţi latinofonii din Peninsula Balcanică), populează centrul Balcanilor de mai bine de o mie de ani. Dacă fac parte din ansamblul lingvistic român ei nu vorbesc dialectul daco-român din România, dar dialectul macedo-român (cu dialectul meglenoroman foarte apropiat) din sud. Păstori semi-nomazi, Aromânii practicau transhumanţa, alternând păşuni de iarnă şi de vară, dar practicând de asemenea comerţul şi artizanatul. Ca urmare a asimilării lor respectiv în Grecia, Albania, Macedonia şi în Serbia, precum şi a unei emigraţii spre România, numărul lor a scăzut în mod considerabil în secolul al XX-lea, astfel că în zilele noastre în toată peninsula ar fi 250.000 de suflete."

Răspândirea Aromânilor în Peninsula Balcanică

BASARABIA ROMÂNEASCĂ

DE VORBĂ CU PAN HALIPPA, DESPRE BASARABIA

Acest interviu a fost realizat pe data de 7 martie 1969; respectiv cu patru săptămâni înainte de plecarea noastră definitivă - a mea şi a soţiei mele - din ţară. Când l-am intervievat, Dl. Halippa avea 86 de ani. Astăzi nu mai este în viaţă, trecând la Domnul în ziua de 30 Aprilie 1979.

El s'a născut la 1 August 1883, în comuna Cubolta din Basarabia, care este şi comuna mea natală. Cred că nu mai este cazul să vă prezint personalitatea celui care a luptat, din fragedă tinereţe, pentru ridicarea politică, economică şi culturală a Basarabiei. I-am fost un colaborator foarte apropiat pe tărâm literar, publicând poezii, articole şi cronici în revista *Viaţa Basarabiei*, înfiinţată de el, la Chişinău. Fiind din aceeaşi comună şi având preocupări apropiate în ceea ce priveşte soarta şi viitorul provinciei dintre Prut şi Nistru, Dl. Halippa vedea în mine un continuator de nădejde al activităţii sale pusă în slujba Basarabiei. *"Sergiu Grossu* (îi scria el lui Anton Crihan, stabilit în Statele Unite) *este un român basarabean, care ne face cinste. Are darul scrisului şi al vorbirii; şi cum cauza noastră trebue susţinută şi de aici înainte, noi avem tot interesul să-l ştim angajat..."*

Păstrez în arhiva mea câteva scrisori foarte interesante, pe care ni le-a adresat în anii care s'au scurs dela plecarea noastră în Franţa, rugându-ne să nu dăm uitării locurile copilăriei şi provincia care m'a odrăslit. Socotesc că interviul reprezintă un document istoric excepţional, fiind vorba de o figură fruntaşă a vieţii politice dintre cele două războaie, membru marcant al Partidului Naţional Ţărănesc şi colaborator intim al lui Iuliu Maniu. Pentru rolul pe care l-a jucat în Sfatul Ţării, Pan Halippa a fost arestat în primăvara anului 1950 şi extrădat în Uniunea Sovietică, la Chişinău, unde a fost judecat şi condamnat la cinci ani de lagăr. La expirarea pedepsei, a fost adus în România, unde a mai stat un an de zile la închisoarea din Sighet, condiţiile grele de detenţie distrugându-l trupeşte, cu toată robusteţea cu care l-a înzestrat Dumnezeu. S'a întors acasă într'un hal fără de hal. În pofida tuturor încercărilor grele prin care a trecut, Pan Halippa a putut atinge frumoasa vârstă de 96 de ani, fără să se ruşineze de *"urma paşilor din vale"*, despre care scrie profetul Ieremia. Deoarece în urma sa stă - măreaţă şi pilduitoare - o viaţă de luptă şi de demnitate luminoasă.

Sergiu Grossu: D-le Halippa, astăzi 7 Martie 1969, îmi permit să vă iau un mic interviu neoficial, în calitate de consătean şi de fost colaborator al revistei *Viaţa Basarabiei*, interviu în care să se poată vedea întreaga D-voastră activitate culturală şi politică, pusă în slujba provinciei dintre Prut şi Nistru.

P.H.: După ce mi-am luat hotărîrea să merg la studii superioare, şi m'am dus la Dorpat, în Estonia, acolo am găsit curentele sociale şi poporaniste şi mai dezvoltate decât la noi, în provincie. Şi atunci am văzut că altceva nu este de făcut decât să începem dărâmarea ţarismului şi în Rusia întreagă şi în Basarabia. Ca studenţi, noi am început să facem fel de fel de manifestaţiuni revoluţionare, încât am ajuns să influenţăm acele evenimente care au dus la prima revoluţie rusească din 1905.

S.G.: În perioada Războiului Mondial, când a avut loc actul unirii, D-voastră aţi jucat un rol primordial. Referiţi-vă, în câteva cuvinte, la Sfatul Ţării şi la unirea Basarabiei cu patria-mamă.

P.H.: Înainte de a merge cu povestirea despre Sfatul Ţării, voi spune că noi a trebuit să avem mai întâi o activitate pregătitoare. Şi, în 1906, am scos la Chişinău cel dintâi ziar moldovenesc pe care l-am intitulat *Basarabia*. Titlul acestui ziar se scria cu litere latine, iar restul ziarului era tipărit cu buchie rusească. Acest ziar a avut o mare însemnătate în viaţa politică a noastră, a Basarabiei. Deşi a existat numai zece luni şi mereu era confiscat, el a trezit o mulţime de oameni, care au început să se intereseze de problema moldovenească, românească, la drept vorbind, pentrucă între moldoveni şi români nu este nici o deosebire etnografică. Cu prilejul colaborării mele la acest ziar, pe care-l conducea Emanoil (Manolache) Gavriliţă, şi unde secretar de redacţie la început a fost Pelivan, eu am fost cu ideea organizării economice şi politice a ţărănimii. Şi, de pe atunci, am început să agit ideea unei Ligi ţărăneşti. Aceasta era începutul partidului ţărănesc, pe care mai târziu l-am organizat în toată Basarabia, şi pe care l-am condus tot timpul, până la cedarea Basarabiei din nou către Rusia. Povestind lucrurile în chip natural, trebue să spun că ziarul *Basarabia* a fost acela care i-a trezit pe moldoveni din somnolenţa lor. Până atuncea absolut nimeni din Basarabia nu vorbea în chip liber despre existenţa, aici, a unei naţiuni româneşti. Dar când noi am scos ziarul şi când am tipărit şi imnul de deşteptare a neamului - *"Deşteaptă-te Române!"* - atunci toată lumea a înţeles că, într'adevăr, este o problemă naţională. Ceea ce a fost interesant este că socialiştii revoluţionari, în cadrul cărora eu eram înscris, au înţeles că am perfectă dreptate: înainte de a face politică socialistă, eu trebue să fac politică naţională, deşteptându-i pe moldoveni, pentru ca ei să participe conştient la toate domeniile vieţii. Am reuşit numai într'o măsură, pentrucă ziarul, după zece luni de existenţă, a fost închis. Eu, pentru ca să nu mă lipsesc de studii universitare, nu m'am mai dus într'un oraş universitar din Rusia, ci, pur şi simplu, am trecut Prutul. Adică m'am dus la universitatea din Iaşi şi m'am înscris la istorie, literatură şi geografie. Am avut marele noroc că acolo, pe vremea aceea, rectorul universităţii era un basarabean de-al nostru, Constantin Stere, care pe vremuri, în tinereţea lui, fusese şi el un agitator pentru cauza naţională şi ajunsese ca socialist şi ca revoluţionar în Siberia. A stat în Siberia destulă vreme, mi se pare vreo 10 ani. Dar după fuga lui din Siberia, a venit în România şi a impresionat cercurile universitare şi culturale dela Iaşi, cu o vastă pregătire în problemele şi politice şi culturale, încât desăvârşindu-şi studiile, fără ca să dea şi vreo lucrare de doctorat, a fost angajat în concurs la Facultatea de Drept şi a predat dreptul constituţional. Ei bine, Stere a fost acela care, în 1906, a venit, invitat la noi, şi ne-a ajutat să scoatem primul ziar - *Basarabia*. Totodată, el a fost acela care ne-a ajutat, pe mai mulţi, să venim la studii la Iaşi şi la Bucureşti. Eu mi-am făcut studiile la Iaşi, din 1908 şi până la 1911. Profesorul meu Alexandru Xenopol îmi propunea să rămân la universitate, ca un fel de asistent, pentru ca să-mi fac o carieră ştiinţifică. Eu, însă, i-am spus: *"Nu voi face lucrul acesta, întrucât consider mult mai important să mă întorc de unde am venit, în Basarabia, şi acolo să fac ceea ce a făcut şi fratele meu, Ion Halippa."* Am respins, deci, propunerea profesorului meu de istorie să rămân la Iaşi şi m'am întors în Basarabia, la Chişinău, unde în 1913 am început să scot revista şi gazeta *Cuvânt Moldovenesc*. Dacă primul ziar a existat numai zece luni, eu am reuşit să scot şi revista şi gazeta nu numai până la a doua revoluţie, dar şi după aceea. Şi pe calea acestor publicaţii am reuşit să îndemn masele populare moldoveneşti la acele acţiuni politice, care au dus provincia noastră la Sfatul Ţării.

Acest Sfat al Ţării era necesar pentru motivul că trebuia angajat un vot expres al poporului, pentru un act aşa de mare ca însemnătate. Moldova fusese dărâmată de ţarul Alexandru I. Revoluţia rusească de sub ţarul Nicolae al II-lea nu mai exista şi atunci noi, revoluţionarii basarabeni, neam gândit că cel mai bun lucru este ca să întrebuinţăm revoluţia rusească în sensul acesta: ca să readucem provincia noastră la mama ei - România. Şi pentru organizarea acestui mare lucru am hotărît înfiinţarea unui parlament al provinciei pe care l-am numit Sfatul Ţării. El trebuia să întruneaască, potrivit metodelor revoluţionare, întreaga floare cetăţenească a provinciei, luată, firește, după stările şi categoriile sociale, politice şi economice. Sfatul Ţării a fost organizat în aşa fel, încât n'a rămas nici o categorie socială şi economică, care să nu-şi aibă reprezentanţii lor în acest parlament al provinciei noastre. De bună seamă, majoritatea deputaţilor nu puteau să fie decât moldoveni, pentru motivul că ei erau băştinaşii provinciei şi erau şi majoritari. Dar şi minorităţile n'au fost căutaşi de puţin neglijate, încât Sfatul Ţării, atunci când s'a deschis, a fost

Pan Halippa

recunoscut absolut de toată lumea din Basarabia. Lucrul acesta are mare însemnătate pentru motivul următor: în vara anului 1917, eu fusesem ales de Congresul Ţărănesc al Basarabiei la primul Congres al Sfaturilor populare din toată Rusia, care s'a ţinut la Petrograd. Ducându-mă acolo, eu am stat de vorbă cu conducerea Statului - cu Kerenski şi cu ministrul Miliukov, cărora le-am spus că pe noi, firește, ne interesează mersul politic al Statului. Dar, în primul rând, pe noi trebue să ne preocupe şi problema culturală a provinciei noastre. Şi spuneam: Noi nu trebue să pierdem absolut nici o zi pentru ca să ne pregătim ca anul şcolar 1917-1918 să-l facem în limba maternă a populaţiei locale. Kerenski şi Miliukov, însă, au spus că aceasta este o chestiune foarte gravă şi că nu pot acorda atenţie multă unor probleme care nu sunt într'o glăsuire cu marea problemă a mersului războiului. Le-am atras atenţia că una cu alta se împacă foarte bine. Noi pe frontul român avem atâtea trupe şi ruseşti şi de moldoveni, şi de ce, adicătelea, n'am putea colabora cu România şi din punct de vedere cultural. Am spus aşa: *"De ce adicătelea, noi să pierdem lunile de vară şi să nu aducem profesori şi învăţători, care să-i prepare pe ai noştri în chestiunile şcolare"*. Pe de altă parte spuneam: *"Dacă am începe să facem numai manuale şcolare, nouă ne-ar trebui, cel puţin, un an întreg. Pe când noi, dacă vrem să începem anul şcolar în limba maternă, de ce să nu ne împrumutăm cu manuale deja gata, pe care le putem găsi la Iaşi?"* Şi Kerenski şi Miliukov s'au împotrivit. Atunci eu le-am spus că nu mă împac cu acest punct de vedere al lor şi voi sta de vorbă cu opoziţia bolşevică. Am stat de vorbă cu Troţki. El era un basarabean de-al nostru, dela Teleneşti, şi mi-a spus aşa: *"Domnule, nu-ţi pierde timpul cu proştii aceştia. Ei nu înţeleg că îşi au ultimele zile de existenţă şi de conducere a Statului". "Bine, bine, dumneata aşa spui, dar eu aş vrea, va să zică, ca dumneata să iei şi angajamentul că nu te vei împotrivi când vei ajunge la putere"*. Troţki m'a condus la Lenin, după ce m'am înţeles nu numai cu angajamentul său de secretar al partidului, ci am şi cuvântul preşedintelui, V.I. Lenin. Şi când i-am spus eu lui Lenin problema noastră, el a dat un răspuns care m'a satisfăcut complet. El a spus aşa: *"Procedaţi cum vă dictează conştiinţa naţională şi interesul politic. Dar faceţi-o prin Sfatul Ţării al vostru, care să angajeze tot poporul provinciei voastre"*. Noi aşa am şi procedat. Congresul militar s'a adresat absolut tuturor categoriilor sociale, naţionale şi economice, şi toţi şi-au prezentat delegaţii şi deputaţii lor în Sfatul Ţării, încât acest Sfat al Ţării, cu o unanimitate de voturi, a şi ales un preşedinte. Primul preşedinte a fost Nicolae Alexandri, fostul meu prieten şi colaborator la *Cuvântul Moldovenesc*. La preşedinte activ a fost ales, iarăşi, cu unanimitate de voturi, Ion Inculeţ. Eu, cu aceeaşi unanimitate de voturi, am fost ales vice-preşedinte al Sfatului Ţării, iar Ion Buzdugan a fost ales secretarul general, încât Sfatul Ţării a pornit ca un adevărat parlament, reprezentând toată provincia. Situaţia era foarte grea, pentru motivul că masele populare, fiind invecinate cu frontul, duceau lipsuri din cauza anului secetos şi, pe de altă parte, mulţi din front, plecând spre casa lor, făceau dezordine. Sfatul Ţării a fost nevoit, la un moment dat să ia măsuri pentru paza acestui spate al frontului, al depozitelor, al căilor de comunicaţie.

Şi când am văzut că noi, cu propriile noastre puteri, nu putem face faţă, pentrucă organizaţia noastră militară era destul de primitivă, noi, iarăşi, cu votul unanim al Sfatului Ţării, am ajuns la ideea să apelăm la conducerea frontului ruso-român din Iaşi. Ne-am adresat guvernului român şi generalului Şcerbaciov, care, la rândul său, a pus chestiunea că el nu mai dispune de trupe, că trupele ruseşti sunt în descompunere şi atunci Şcerbaciov a apelat la guvernul român. Guvernul român ne-a pus la dispoziţie o divizie, care să ocupe Basarabia şi să ia în paza sa depozitele şi căile de comunicare. Armata română şi-a făcut datoria foarte bine. Nimeni nu putea să bănuiască, în vremea aceea, că bolşevicii îşi vor schimba punctul de vedere, pe care l-au avut la început: că noi, basarabenii, avem dreptul să procedăm aşa cum ne dictează conştiinţa naţională şi interesul politic. Noi am făcut actul Unirii la 27 Martie şi, pe calea aceasta, ne-am salvat situaţia în care se găsea provincia. De atunci, am început să conlucrăm cu fraţii noştri de peste Prut, încât părea că lucrurile s'au organizat destul de bine. Pentru unire au votat 86 de deputaţi. Împotriva unirii au votat numai trei. Aceşti trei erau străini de neamul nostru şi noi i-am înţeles că puteau fi împotriva actului unirii. Noi nu ne-am răzbunat pe dânşii. Ei au rămas în situaţia în care se găseau. Unul dintre ei a ajuns, pe urmă, chiar inspector în mişcarea cooperatistă. Dar nenorocirea a fost că acei care s'au abţinut dela vot (au fost şi de aceia), au început să agite problema că Basarabia nu poate să rămână în cadrul statului român, ci ea trebue să se întoarcă la Rusia. Lucrul acesta părea imposibil pentru motivul că Rusia nu mai exista. Că de la un timp chiar şi această Rusie a început să se organizeze şi cel mai mare organizator a fost, totuşi, Partidul bolşevic, care i-a biruit pe toţi generalii albi, concentrând în mâinile lui puterea toată. Şi, la un moment dat, la 1940, Rusia Sovietică, prin glasul lui Stalin, a pretins României să părăsească Basarabia, ca să se întoarcă de unde fusese scăpată de noi, Sfatul Ţării. Conducerea de pe atunci a României, care se găsea sub dictatura regelui Carol al II-lea, a făcut marea crimă că a cedat provincia fără nici cea mai mică împotrivire. A fost un act ilegal.

S.G.: Întrucât despre D-voastră s'a spus că sunteţi omul politic care va fi identificat perfect cu destinul provinciei dintre Prut şi Nistru, pe care aţi reprezentat-o în parlament, şi pentrucă tot de D-voastră s'a spus că sunteţi omul politic care, în permanenţă, are obsesia provinciei pe care o reprezintă, vă rog să-mi spuneţi, în încheiere, cum vedeţi viitorul Basarabiei?

P.H.: Conştiinţa naţională se trezeşte la toate popoarele. Ne vom trezi şi noi, care am fost un popor aşa de întârziat. Noi, încă astăzi putem spune că avem o conştiinţă naţională ce se manifestă în chip natural foarte puternic. Şi nu numai aici, în România, ca republică socialistă. Ea se manifestă şi în R.S.S.M. Acolo avem şi şcoală în limba maternă, avem o universitate, o politehnică, o Academie de ştiinţe, încât conştiinţa naţională moldovenească este clară. Viitorul nu poate fi decât în folosul unirii Basarabiei cu România. Altfel, această provincie ar fi jertfită pentru nişte idei care n-au nici un rost în viaţa omenirii. Popoarele trebue să trăiască aşa cum le dictează interesul, sufletul şi conştiinţa.

S.G.: Vă mulţumesc pentru caldele D-voastră cuvinte adresate provinciei noastre, provincie pe care atât D-voastră, cât şi generaţia mea, cât şi generaţiile care vor veni, o dorim liberă şi prosperă.

A consemnat Sergiu GROSSU

ECONOMICE

ANUL 2003 A ADUS UN RECORD AL INVESTIŢIILOR IMOBILIARE ÎN EUROPA DE EST

Investiţiile în spaţii comerciale de standarde ridicate din Europa Centrală şi de Est au crescut semnificativ în 2003, pentru al saselea an consecutiv, valoarea lor situându-se anul trecut la 1,28 miliarde de euro, releva un studiu realizat recent de firma de cercetare DTZ Research.

Potrivit analizei, valoarea cumulată a investiţiilor realizate în ţările din această regiune începând cu 1998 a ajuns la 3,7 miliarde de euro, astfel că suma înregistrată pentru anul trecut constituie un record.

Cehia a reprezentat cea mai atractivă destinaţie pentru investiţii în 2003, fondurile pe care piaţa din această ţară le-a atras cifrându-se la 500 de milioane de euro. Acestea au fost distribuite în mod egal între sectorul spaţiilor de birouri, cel *de retail* şi cel logistic.

Pe ansamblu, Polonia, Ungaria şi Cehia au beneficiat de 96% din totalul investiţiilor realizate în Europa Centrală şi de Est din 1998 şi până în prezent. *"Anul trecut, România şi Rusia au apărut, de asemenea, pe harta investiţiilor"*, se menţionează în studiul DTZ.

Chiar dacă toate segmentele pieţei imobiliare au cunoscut o evoluţie pozitivă anul trecut în regiune, cea mai populară achiziţie a rămas cea de birouri. *"Totuşi, au avut loc şi câteva tranzacţii majore în domeniul retailului şi în sectorul spaţiilor industriale"*, apreciază analiştii.

În clasamentul realizat de DTZ după ţara de origine a investiţiilor realizate în Europa Centrală şi de Est, Austria a preluat locul întâi dela Statele Unite, cu aproape 400 de milioane de euro în 2003.

Pe de altă parte, investitorii irlandezi s'au făcut remarcaţi anul trecut, contribuind în proporţie de 10% la tranzacţiile de pe piaţă.

"Piaţa regională este caracterizată în continuare de o ofertă relativ scăzută de spaţii de vânzare la standarde ridicate, iar investitorii au început, treptat, să privească şi spre pieţe noi din zonă", mai precizează raportul.

De asemenea, DTZ Research precizează că o serie de tranzacţii importante ar putea avea loc în România şi Rusia, în vreme ce pieţe de dimensiuni mai mici - precum Bratislava sau Zagreb - vor atrage, la rândul lor, atenţia investitorilor.

Firma de cercetare menţionează faptul că, până în prezent, peste 20 de fonduri de investiţii sau diferite companii au încheiat tranzacţii în Europa Centrală şi de Est, în vreme ce un număr similar analizează oportunităţile actuale.

PROBLEMELE BBC FAVORIZEAZĂ DEBUTUL BURSIER AL RIVALULUI COMERCIAL ITV

Criza care a cuprins postul britanic public de televiziune BBC a favorizat debutul bursier al rivalului ITV, cel mai mare post comercial din Marea Britanie, care a fost evaluat la 5,98 de miliarde de lire sterline (10,9 miliarde de dolari), informează *Reuters*.

Grupul ITV, format prin fuziunea companiilor media Carlton şi Granada, controlează peste jumătate din piaţa publicităţii televizate din Marea Britanie.

Postul BBC a fost învinuit de neglijenţă, într'un raport întocmit de judecătorul Brian Hutton cu privire la circumstanţele care au condus la moartea consilierului militar David Kelly.

Acesta a fost identificat drept sursa unui reportaj realizat de Andrew Gilligan, ziarist al BBC, care susţinea că Guvernul britanic a exagerat ameninţarea reprezentată de armele irakiene de distrugere în masă în dosarul publicat în Septembrie 2002. Numele lui Kelly a fost confirmat de minister şi, o săptămână mai târziu, la 17 Iulie 2003, expertul britanic s'a sinucis.

Hutton a apreciat că postul de televiziune BBC a fost neglijent atunci când a difuzat acest reportaj, deoarece conducerea nu ştia că Gilligan va face acuzaţii de acest fel la adresa Guvernului.

După publicarea raportului, preşedintele BBC Gavyn Davies şi directorul general Greg Dyke şi-au prezentat demisiile.

În opinia unor analişti, situaţia postului public de televiziune - care a câştigat audienţă în detrimentul ITV, sub îndrumarea lui Greg Dyke - va favoriza postul comercial.

TRAFICUL AERIAN INTERNAŢIONAL DE PASAGERI A SCĂZUT CU 2,4% ÎN 2003

Traficul aerian internaţional de pasageri s'a diminuat cu 2,4% în 2003, după ce avansase uşor în anul precedent, în condiţiile în care epidemia de pneumonie atipică şi războiul din Irak au afectat cererea, a informat Asociaţia Internaţională a Transportului Aerian (IATA), citată de *Reuters*.

Totuşi, IATA a oferit o prognoză optimistă pentru 2004, când prevede o intensificare a traficului cu 7-8%, în urma redresării solide din ultimul trimestru al anului 2003.

"Războiul din Irak, SARS şi încetinirea ritmului de creştere economică globală au produs o conjunctură defavorabilă pentru industria transportului aerian în primul semestru din 2003", se arată în comunicatul asociaţiei.

Din cauza reducerii traficului, mulţi operatori aerieni şi-au ajustat capacitatea de transport pentru a diminua costurile, dar IATA a indicat că, în total, capacitatea de transport a crescut cu 0,1%.

"Pe măsură ce toţi aceşti factori negativi au dispărut treptat şi măsurile serioase de reducere a costurilor luate de companii şi-au produs efectele, am asistat la o redresare semnificativă a traficului în ultimul trimestru", a afirmat asociaţia.

Potrivit acesteia, *"creşterea dinamică din semestrul al doilea este de bun augur pentru o tendinţă sănătoasă în 2004, susţinând o renaştere a profitabilităţii companiilor aeriene"*.

PIERDERILE COMPANIEI OPEL AU CRESCUT, ÎN 2003

Compania Adam Opel, subsidiara germană a grupului american General Motors (GM), a încheiat anul 2003 cu o pierdere operaţională de 384 milioane de euro, din cauza vânzărilor nesatisfăcătoare şi a condiţiilor nefavorabile de activitate, informează *Reuters*.

Prin comparaţie, anul 2002 a adus companiei un deficit mai mic, de 227 milioane de euro.

În ultimii trei ani, producătorul german a derulat un program de restructurare prin care a încercat să revină la profitabilitate. Însă activitatea din 2003 a fost afectată şi de fluctuaţiile nefavorabile de curs valutar, vânzarea autovehiculelor la preţuri reduse, precum şi de costurile pentru consolidarea reţelei de distribuţie.

Conducerea Opel şi-a propus să obţină un profit operaţional modest, în 2004, mizând pe efectele benefice ale măsurilor de reducere a cheltuielilor. În plus, producătorul va lansa o nouă versiune a modelului Astra, care va rivaliza cu noul Volkswagen Golf.

Opel speră că succesul versiunii Astra va sta la baza redresării întregii companii, intenţionând să producă aproape 300.000 de unităţi, în cursul acestui an.

Programul său de restructurare a inclus, la sfârşitul anului trecut, reducerea săptămânii de lucru dela 35 de ore la 30 de ore pentru 5.500 de salariaţi dela principalul său centru de producţie. Prin această măsură, Opel a încercat să evite reducerile de personal. În prezent, producătorul are în evidenţă aproape 21.000 de angajaţi în localitatea sa de origine Ruesselsheim, situată în Vestul Germaniei, în apropiere de Frankfurt.

Compania germană este parte a General Motors Europe, care a raportat o pierdere de 286 milioane de dolari, pe ansamblul lui 2003.

Opel nu este singurul producător european care întâmpină dificultăţi în cadrul eforturilor de a-şi îmbunătăţi profiturile. Grupul Volkswagen - liderul industriei europene de profil - estimează că profitul operaţional din 2003 a scăzut la mai puţin de jumătate, comparativ cu anul precedent, în timp ce Ford Europe a înregistrat un deficit considerabil, în cursul anului trecut.

Majoritatea analiştilor prognozează îmbunătăţirea condiţiilor de activitate din Vestul Europei, în 2004, anticipând o creştere de două procente a cererii de pe piaţa auto, după un declin de 1,3%, în 2003.

NUMĂRUL FALIMENTELOR DIN OLANDA A DEPĂŞIT ÎN 2003 UN RECORD DE 20 DE ANI

Numărul falimentelor din Olanda a depăşit, în 2003, recordul stabilit în urmă cu 20 de ani, a indicat Biroul Central de Statistică (CBS), citat de *Reuters*.

Conform comunicatului CBS, aproximativ 8.750 de companii din Olanda au fost declarate în situaţie de faliment anul trecut, cu circa 100 mai multe decât numărul record din 1982.

"Numărul falimentelor anunţate în 2003 a fost cu aproape 30% mai mare decât în 2002. Prin această evoluţie, creşterea numărului de falimente care a început în 2000 continuă", a indicat CBS, care a justificat înmulţirea falimentelor prin declinul ratei de creştere a economiei olandeze.

Aceasta a fost grav afectată anul trecut de încetinirea consemnată de comerţul global. Exporturile au suportat impactul negativ produs de costurile ridicate ale forţei de muncă la firmele olandeze şi de efectele aprecierii euro, în timp ce slaba încredere a consumatorilor a redus cheltuielile interne şi importurile.

KLM A OBŢINUT UN PROFIT NET NEAŞTEPTAT, ÎN PERIOADA OCTOMBRIE-DECEMBRIE 2003

Operatorul olandez de transport aerian KLM a încheiat trimestrul al treilea al anului fiscal început în Aprilie 2003 cu un profit net de opt milioane de euro, rezultat neaşteptat după pierderea de 66 milioane de euro raportată în intervalul similar din 2002, informează *Reuters*.

Rezultatul reprezintă efectul unui program intens de reducere a costurilor şi a depăşit aşteptările analiştilor, care preconizau un deficit de 13,2 milioane de euro.

Veniturile s'au ridicat la 1,46 miliarde de euro, iar profitul operaţional a fost de 29 milioane de euro.

A patra mare companie europeană de transport aerian se aşteaptă să încheie anul fiscal curent cu rezultate pozitive, după ce anterior anticipa o pierdere netă şi un profit operaţional.

Până la sfârşitul trimestrului al treilea, KLM şi-a redus costurile cu 125 milioane de euro şi a renunţat la 2.600 de angajaţi. Conducerea şi-a propus să diminueze cheltuielile cu 650 de milioane de euro şi să disponibilizeze 4.500 de salariaţi, până în Aprilie 2005.

Ca şi rivalii săi, compania KLM a fost marcată de încetinirea procesului de creştere economică la nivel mondial, precum şi de intensificarea competiţiei cu operatorii care practică tarife reduse.

Operatorul olandez, care ar putea finaliza fuziunea cu Air France în luna Aprilie, consideră că această asociere nu este suficientă, supravieţuirea sa depinzând de reducerea continuă a costurilor.

"În mediul actual de activitate, atenţia sporită asupra cheltuielilor este esenţială pentru îmbunătăţirea performanţelor financiare, iar KLM îşi menţine angajamentul de a-şi reorganiza structura costurilor", a precizat directorul executiv Leo van Wijk.

Fuziunea Air France-KLM va conduce la formarea celui mai mare operator de transport aerian din lume în funcţie de venituri, cu o valoare de piaţă de 3,9 miliarde de euro.

Cele două companii aşteaptă aprobarea acestui proiect de către autorităţile europene şi americane de reglementare a industriei de profil.

ACTIVITATEA DE PRODUCŢIE DIN SUA A CRESCUT SUB AŞTEPTĂRILE ANALIŞTILOR

Acţiunile listate la bursele americane au scăzut, investitorii fiind dezamăgiţi de raportul privind activitatea de producţie din luna lanuarie, care a indicat o creştere semnificativă, dar sub aşteptările analiştilor, informează *Reuters*.

Potrivit statisticii prezentate de Institute for Supply Management, indicele aferent sectorului de producţie a avansat, pentru a treia lună consecutiv, la 63,6 - cel mai înalt nivel înregistrat dela sfârşitul lui 1983.

Prin comparaţie, pieţele se aşteptau la o valoare de 64 a acestui indice.

În Decembrie, indicele a fost calculat la 63,4. Orice cifră situată peste nivelul 50 indică expansiunea sectorului analizat.

Potrivit analiştilor, producătorii americani adoptă în continuare o atitudine prudentă faţă de recrutarea de noi angajaţi.

Indicatorii economici sugerează că ritmul activităţii de producţie nu se va încetini semnificativ, în următoarele luni, datorită eforturilor companiilor de a face faţă cererii pentru diferite produse.

Cu toate acestea, evoluţia pozitivă nu va genera imediat mai multe noi locuri de muncă, lucru dovedit de scăderea indicelui aferent ratei şomajului, de la 53,5, în Decembrie 2003, la 52,9, în luna lanuarie.

In urma prezentării raportului, indicele industrial Dow Jones a pierdut 0,22%. Declinul a fost remarcat şi în cazul companiilor incluse în Standard & Poor's 500 (-0,07%) şi în indicele compozit Nasdaq (-0,31%).

COLUMBUS TRAVEL SERVICE LIMITED

CELE MAI SCĂZUTE PREŢURI DIN TORONTO SPRE BUCUREŞTI, TIMIŞOARA, BUDAPESTA ŞI ORICE DESTINAŢIE ÎN EUROPA DE VEST, CU POSIBILITATEA ÎNCHIRIERII DE AUTOTURISME

Bilete de avion din Bucureşti, Timişoara sau Budapesta pentru cei care doresc să vă viziteze

VĂ OFERIM VACANŢE DE NEUITAT, ÎN CARAIBE, CUBA, MEXIC, SAU ÎN ALTE LOCURI, LA PREFERINŢA DVS.

Contactaţi-ne la Tel: (416) 224 5800
1-866-853-9304
311 Shepard Avenue E. Toronto Ont.

CALEIDOSCOP

COLECŢIA DE OUĂ FABERGE A FAMILIEI FORBES, CUMPĂRATĂ DE UN OM DE AFACERI RUS

Colecţia imperială de ouă de Paşte Faberge a familiei Forbes a fost cumpărată de omul de afaceri Viktor Vekselberg din Rusia, cu câteva luni înainte ca aceste opere de artă să fie scoase la licitaţie, a anunţat casa de licitaţii Sotheby's, citată de *Reuters*.

Părţile implicate nu au dezvăluit preţul tranzacţiei private care a inclus nouă ouă Faberge şi alte 180 de piese de colecţie. Potrivit Sotheby's, valoarea obiectelor se ridică la cel puţin 90 de milioane de dolari.

"Familia Forbes este încântată de acest acord, dar nu va dezvălui niciodată preţul", a declarat Monie Begley, purtătorul de cuvânt al familiei.

În luna ianuarie, casa de licitaţii Sotheby's şi membrii familiei Forbes au anunţat că obiectele colecţionate de Malcolm Forbes vor fi scoase la licitaţie în New York, în luna Aprilie.

"Este un final neaşteptat şi excepţional", consideră Bill Ruprecht, preşedintele şi directorul executiv al Sotheby's Holdings.

Primul ou Faberge a fost comandat în 1884 de către ţarul Rusiei Alexandru al III-lea, care l-a oferit soţiei sale Maria Feodorovna cu ocazia sărbătorii de Paşte. Tradiţia a continuat în familia Romanov timp de 30 de ani. De atunci, ouăle Faberge au devenit un punct de referinţă în rândul comorilor rare.

"După ce am aflat de decizia familiei Forbes, am ştiut imediat că este o decizie unică în viaţă de a retroceda ţării mele una dintre cele mai importante piese de tezaur", se arată într'un comunicat publicat de Vekselberg.

În lume există 50 de ouă imperiale de Paşte, nouă dintre ele intrând de acum în posesia omului de afaceri din Rusia.

Colecţia muzeului din Kremlin conţine zece piese, cinci sunt expuse la Virginia Museum of Fine Arts (Statele Unite), iar averea reginei Elisabeta a Marii Britanii include trei. Celelalte ouă Faberge sunt răspândite în SUA, Elveţia şi Monaco. Sotheby's a precizat că opt dintre ele nu pot fi localizate.

STATUIA LUI EMINESCU, ÎN CENTRAL PARK LA NEW YORK

O statuie a lui Mihai Eminescu va fi amplasată, în cursul acestui an, în Central Park din New York, au anunţat reprezentanţii Fundaţiei Hyperion din Botoşani. Proiectul va fi realizat în colaborare cu Institutul Român de Teologie şi Spiritualitate Ortodoxă şi cu Societatea Culturală Revivalâ, ambele din New York. Lucrarea va fi finanţată de Ministerul Culturii din România, care a întreprins demersurile pe lângă municipalitatea new-yorkeză încă din anul 2000. Fundaţia botoşăneană a finalizat documentele proiectului şi a obţinut toate aprobările necesare amplasării statuii.

"Sperăm să reuşim punerea în practică a acestui proiect, iar Eminescu să stea, începând din acest an, în celebrul parc din New York. Statuia sa a fost realizată de către artistul Nicăpetre, membru al fundaţiei noastre", a declarat Gellu Dorian, preşedintele Fundaţiei Hyperion.

V. LAZAROV, "UN MIT AL TELEVIZIUNII SPANIOLE"

Producătorul de emisiuni TV, Valeriu Lazarov, a fost recent premiat de guvernul spaniol cu *"Medalia de Aur"* pentru merite deosebite în cei 40 de ani de activitate profesională.

Românul, care a plecat din ţara natală pentru a scăpa de dictatura comunistă a ajuns *"un mit al televiziunii spaniole"* reuşind să revoluţioneze industria media mai întâi ca producător apoi ca director de televiziune, scrie cotidianul *La Voz de Galicia*.

EUROPENII ÎMBĂTRÂNESC ŞI SUNT TOT MAI PUŢINI

Turcia se distinge de restul Europei, afişând rata de creştere a populaţiei cea mai ridicată, de 1,43 la sută pentru 2002, dar şi în cazul ei statisticile atestă o *"scădere lentă, dar regulată"* - scrie cotidianul francez *Le Monde* din 31 Ianuarie.

Populaţia Europei, care număra 814 milioane de locuitori la începutul anului 2003, continuă să îmbătrânească şi se află în pierdere de viteză constantă în sânul populaţiei mondiale din cauza ratei sale fragile de fecunditate - relevă un raport al Consiliului Europei, dat recent publicităţii.

"Ponderea populaţiei europene în cadrul populaţiei mondiale scade în prezent din cauza ratei fragile de fecunditate, iar această tendinţă ar urma să continue", a declarat Aidan Punch, preşedintele Comisiei pentru demografie în cadrul Consiliului Europei, prezentând raportul presei.

"În urmă cu 50 de ani, populaţia europeană reprezenta 22 la sută din populaţia mondială, astăzi ea nu mai reprezintă mai mult de 12 la sută, iar în 50 de ani se estimează că această pondere va fi de 6,5 la sută", a explicat Aidan Punch.

Între 2002 şi începutul anului 2003, populaţia europeană nu a crescut decât cu 0,08 la sută, potrivit raportului demografic, care notează că sporul său natural (excedentul deceselor asupra naşterilor) este *"tot mai negativ"*.

În timp ce în 1990 acest deficit de naşteri apărea doar în Germania, Bulgaria şi în Ungaria, această tendinţă s'a extins în 2002 la alte 12 state din Europa centrală şi de Est (Rusia, Belarus, Letonia, Estonia, Lituania, România, Croaţia, Moldova, Republica Cehă, Slovenia, Polonia şi Slovacia). În ţările Europei occidentale, acest sold rămâne uşor pozitiv.

Turcia se distinge de celelalte ţări, afişând rata de creştere a populaţiei cea mai ridicată, pentru 2002, dar şi în acest caz statisticile demonstrează o *"scădere lentă, dar regulată"*. Cu 2,52 copii pentru fiecare femeie în 2001, Turcia este *"singura ţară din Europa unde reînnoirea generaţiei este asigurată întrucât această rată este de peste 2,1 la sută"*, notează raportul.

Problema îmbătrânirii populaţiei, datorită scăderii fecundităţii şi prelungirii speranţei de viaţă, se generalizează. Pe primul loc se situează Italia care numără cele mai multe persoane în vârstă (18,2 la stă), urmată îndeaproape de Germania (17,5 la sută) şi Grecia (17,3 la sută).

În sfârşit, în ce priveşte speranţa de viaţă, la San Marino (84,2 ani) femeile trăiesc cel mai mult, iar în Islanda (78 de ani) bărbaţii ating vârsta cea mai respectabilă.

Dacă mortalitatea infantilă rămâne în continuare ridicată în ţări precum România, Moldova, Rusia, Ucraina, Belarus şi regiunea Caucaz, cu rate între 10 şi 20 la sută, în Europa occidentală această mortalitate este de 5 la mie.

În unele cazuri, în Europa occidentală, *"numai imigraţia permite compensarea pierderilor în rândul populaţiei"*, indică raportul. San Marino, Ciprul, Malta, Portugalia, Andorra, Belgia, Luxemburg, Elveţia şi Liechtenstein înregistrează ratele de migraţie cele mai ridicate, ajungând până la 1,73 la sută pentru micul stat San Marino, care numără 28.800 de locuitori.

Între *"vechile ţări de imigraţie"*, Austria, Danemarca, Franţa, Germania, Olanda, Norvegia şi Suedia, în Franţa soldul migratoriu este cel mai scăzut în 2002, fiind de 0,11 la sută, în timp ce în Norvegia este cel mai ridicat - 0,38 la sută.

O TERAPIE PENTRU COMBATEREA BÂLBÂITULUI

Bâlbâitul nu este propriu-zis o boală, dar este un defect ce are deseori implicaţii neplăcute pe plan psihologic, social, profesional. O echipă de psihologi germani dela Universitatea din Kassel aplică o terapie cu rezultate foarte mulţumitoare.

Studiul de lungă durată efectuat de specialiştii din Kassel a arătat că 70 % din participanţi, chiar şi după 3 ani de la terapie, aveau un comportament verbal mult mai fluent. La studiu au participat cu totul 450 de persoane între 12 şi 65 de ani, dintre care 20 % femei. Terapia combină metodele logopediei în vederea unei emisiunii vocale fluente cu exerciţii de respiraţie şi corporale. O componentă esenţială a modelului este un software, care face posibilă exersarea sistematică şi controlabilă, precum şi o post-terapie precis structurată.

FLAVIA BUJOR, NOUA J.K. ROWLING

Creatoarea vestitului personaj Harry Potter, englezoaica J.K.Rowling are, se pare, un urmaş, transmite site-ul RoNews. Criticii de specialitate vorbesc tot mai des despre ultima senzaţie a literaturii pentru adolescenţi - o româncă de doar 15 ani. Flavia Bujor trăieşte în Franţa şi a publicat până acum romanul *"Profeţia Pietrelor"* - *"o poveste în care magia lui Harry Potter se îmbină cu măreţia scenelor de luptă din Stăpânul Inelelor"*. Cartea va fi tradusă în 23 de limbi şi studiourile Miramax şi-au arătat interesul pentru a face şi un film.

Bestseller, la 15 ani

Flavia Bujor este singurul copil al unei familii de români - mama psihiatru şi tatăl sculptor - stabilită la Paris de când ea avea doar doi ani. Soţii Bujor au rămas fără cuvinte când editorul francez Anne Carriere i-a înmânat fetei un avans din cinci cifre pentru prima sa carte. *"Am început să scriu când aveam şase ani şi am fost încurajată de părinţi, dar era vorba doar de poezioare şi lucruri de genul acesta. Când am început cartea (Profeţia Pietrelor), le-am citit primul capitol, dar nu au crezut că ar putea fi vreodată publicată"*, a spus Flavia pentru cotidianul *The Daily Telegraph*. Drepturile pentru traducerea cărţii au fost însă vândute până acum în 23 de ţări iar editura Harper Collins pregăteşte lansarea cărţii în limba engleză. De asemenea, dacă negocierile cu Miramax merg conform planului cartea ar putea fi ecranizată. *"Profeţia Pietrelor"* este un basm fantastic bazat pe aventurile a trei fete nevoite să călătorească într'un ţinut îndepărtat. La început eroinele, Opal, Amber şi Jade, se duşmănesc dar răutatea şi adversitatea sunt învinse după ce ele descoperă *"prietenia adevărată"*.

"Am citit Stăpânul Inelelor şi am văzut şi filmul dar nu am vrut să copiez nimic. Încă de când eram mică am visat lumi străine şi am vrut să imaginez una fără să fac ceea ce au mai făcut alţii înaintea mea. Nu este doar un basm, este o alegorie şi am vrut să-i fac pe oameni să se gândească la lucrurile din lumea noastră", spune Flavia .

Dostoievski în loc de Harry Potter

Adolescenta spune că a citit toate cărţile cu Harry Potter, pe ultima în limba engleză, dar recunoaşte că nu este un fan al acestora. Preferinţele sale în materie de cărţi merg mai mult spre Dostoievski sau George Orwell. *"Am vrut să îi fac pe oameni să se gândească la speranţă, libertate, vise. La faptul că toţi suntem diferiţi şi că oamenii pot lupta pentru a-şi îndeplini visele. Trebue să crezi în ele şi să mergi mai departe pentrucă speranţa este esenţa vieţii noastre"*, spune Flavia. *"Profeţia Pietrelor"* a apărut ca amuzament pentru colegele de clasă. Şase luni mai târziu, atunci când aproape o treime din ea era gata, Flavia l-a rugat pe tatăl ei să vorbească cu un agent literar, prieten de familie. Acesta a citit capitolele şi le-a transmis mai departe unui editor. *"Am vrut să ştiu dacă erau bune de ceva însă editorul mi-a comunicat că vrea să mă întâlnească"*, îşi aminteşte Flavia. *"Am crezut că vrea să-mi dea unele sfaturi şi să-mi spună că peste 10 ani aş putea să devin scriitoare. Când mi-a spus că i-a plăcut foarte mult cartea şi că vrea să o publice am rămas înmărmurită"*, povesteşte ea. Flavia a început deja lucrul la cel de-al doilea roman. *"Cred că sunt foarte mulţi tineri care pot să scrie şi care ar putea să fie în locul meu dar mulţi se gândesc că nu au şanse şi renunţă. La început părinţii mei erau puţin înspăimântaţi, se gândeau că este prea devreme să fac aşa ceva. Credeau că aş putea deveni o ingâmfată dar acum sunt fericiţi şi mândri de mine"*, a mai spus românca. Cartea *"Profeţia Pietrelor"* va fi lansată de editura Harper Collins pe data de 2 Februarie.

VITRINA CU CĂRŢI

POEZII DIN ÎNCHISORI — $ 20
Culegere de Zahu PANĂ

DIN ŢARA LUI CAIN — $ 20
de Dumitru PHILIP

ÎNAINTE ŞI DUPĂ DICTATUL DELA VIENA — $ 20
de Aurel S. MARINESCU

O CONTRIBUŢIE LA ISTORIA EXILULUI ROMÂNESC — $ 20
de Aurel S. MARINESCU

MĂ APLEC PESTE ANI — $ 20
de Aurel S. MARINESCU

ARMATA ROŞIE ÎN ROMÂNIA — $ 20
de Aurel S. MARINESCU

PITEŞTI, — $ 20
de Dumitru BACU

DIN LUPTELE TINERETULUI ROMÂN (1919-1939) — $ 15
culegere de texte

NĂZUINŢI ŞI DEZNĂDEJDI — $ 10
de Petru GHEORGHEONI

ISTORIA POLITICĂ A EUROPEI, DELA NAPOLEON LA STALIN — $ 20
de Nicolae CIACHIR

CĂLĂU ŞI DIPLOMAT, VIŞINSKI — $ 15
de Adrian GRIGOROPOL

ISTORIA RELAŢIILOR INTERNAŢIONALE — $ 20
dela Pacea Vestfalică (1648) până în contemporanietate (1947)
de Nicolae CIACHIR

SÂNGELE TEMNIŢEI şi POEME — $ 15
de Radu GYR

804 ZILE ŞI NOPŢI ÎN LANŢURILE MORŢII — $ 25
de V.BLĂNARU-FLAMURĂ

ÎNTOARCEREA DIN INFERN VOL II (CRIMĂ ÎMPOTRIVA DEMNITĂŢII OMULUI) — $ 20
de Ion CÂRJĂ

POEZII ALESE şi ŞOIMII PESTE PRĂPASTIE — $ 10
de Nichifor CRAINIC

AMINTIRI DIN ÎNCHISOARE — $ 10
de Nicolae DIMA

EXIL-OAMENI şi IDEI — $ 10
de S. CONSTANTINESCU

FÂNTÂNA LUMINII, poezii — $ 10
de Dumitru ICHIM

CU ACUL PE SĂPUN, poezii — $ 15
de Zahu PANĂ

LA PORŢILE DISPERĂRII — $ 10
de Floria BAŢU-ICHIM

CĂRŢI ÎN LIMBA ENGLEZĂ

CAPTIVE ROMANIA, A DECADE OF SOVIET RULE — $ 20
by Alx. CREŢIANU

A HISTORY OF THE ROMANIANS from Roman times to the completion of unity. — $ 30
by R.W. SETON-WATSON

JOURNEY TO FREEDOM — $ 20
by Nicholas DIMA

THE ANTI-HUMANS (Piteşti) — $ 20
by D. BACU

RED HORIZONS — $ 20
by Ion Mihai PACEPA

PRISONER OF RED JUSTICE an account of ten years captivity in comunist Romania — $ 20
by Leonard KIRSCHEN

LA FIECARE COMANDĂ SE ADAUGĂ COSTUL EXPEDIŢIEI

Puteţi procura cărţile de mai sus dela: DI Tudor Murgoci, 39 Niagara Rd. Kitchener, Ont. Canada N2B 1T1

SPORT

SCANDAL ÎNTRE NAŢIONALĂ ŞI STEAUA

Federaţia Română de Fotbal (FRF) a anunţat, într'un comunicat că îi va sancţiona pe jucătorii stelişti care au refuzat convocarea la echipa naţională.

Prezentăm integral conţinul comunicatului:

"Urmare a neprezentării jucătorilor Nicolae Dică, Florentin Dumitru, Dorinel Munteanu şi Mirel Rădoi la stagiul de pregătire a echipei naţionale, organizat în Cipru, având în vedere interesul naţional pe care această îl prezintă şi faţă de gravitatea situaţiei apărute, FR Fotbal informează opinia publică cu privire la următoarele:

1. La data de 26.09.2003, Comitetul Executiv al FRF a aprobat calendarul acţiunilor internaţionale şi programul de pregătire al echipei naţionale, inclusiv participarea la a 8-a ediţie a Turneului Internaţional organizat de Federaţia de Fotbal din Cipru în perioada 10-22.02.2004. Acest calendar a fost comunicat şi cluburilor din Divizia A, neexistând obiecţii.

2. La turneul din Cipru s'au prezentat toţi jucătorii convocaţi, aparţinând FC Rapid, FC Dinamo, SCFC Universitatea Craiova, AFC Naţional, FC Oradea, FCM Bacău, FC Braşov, FC Farul, CF Oţelul şi SCFC Apulum Unirea, cu excepţia jucătorilor dela SC FC Steaua SA, menţionaţi mai sus.

3. Neprezentarea jucătorilor dela SC FC Steaua SA s'a produs în pofida faptului că, începând din luna Decembrie 2003, FRF a informat în scris, în mod repetat, clubul respectiv cu privire la obligativitatea respectării reglementărilor în vigoare referitoare la punerea la dispoziţia echipei naţionale a jucătorilor selecţionaţi şi a atenţionat SC FC Steaua SA asupra sancţiunilor la care se expun atât jucătorii, cât şi clubul. În acest sens, reprezentanţii clubului SC FC Steaua SA au făcut o serie de declaraţii publice.

4. Ulterior, la data de 11.02.2004, jucătorii în cauză au transmis FRF solicitarea de a se prezenta la echipa naţională odată cu jucătorii din străinătate, menţionând că, în cazul în care nu se va ţine cont de dorinţa lor, îşi rezervă dreptul de a renunţa la echipa naţională. FR Fotbal le-a răspuns, în aceeaşi zi, că acest lucru nu este posibil datorită reglementărilor obligatorii pe plan intern.

5. Potrivit dispoziţiilor art.67 (1) şi (2) din Regulamentul de Organizare a Activităţii Fotbalistice şi art.38 şi art.67 din Regulamentul disciplinar, ambele aprobate de Adunarea Generală a FRF: «Cluburile vor pune la dispoziţie jucători selecţionaţi în echipele reprezentative, în caz contrar se vor lua măsuri de sancţionare a celor vinovaţi, în conformitate cu prevederile regulamentare».

«Jucătorii selecţionaţi în echipele reprezentative au obligaţia să se prezinte la convocări, antrenamente şi jocuri; jucătorii care nu respectă aceste dispoziţii vor fi sancţionaţi conform prevederilor regulamentare».

6. Având în vedere că turneul din Cipru reprezintă prima acţiune din cadrul campaniei de calificare la Campionatul Mondial din 2006, obiectiv prioritar al fotbalului românesc, considerăm că absenţa jucătorilor SC FC Steaua SA a perturbat grav şi a sabotat programul de pregătire a echipei naţionale, diminuându-i potenţialul. S'a creat astfel o stare conflictuală, ale cărei consecinţe sunt greu de prevăzut.

7. Faţă de situaţia gravă existentă, FRF urmează să pună în aplicare prevederile regulamentare în vigoare privind sancţionarea disciplinară a celor în cauză.

8. Antrenorul echipei naţionale şi-a manifestat dezaprobarea faţă de situaţia creată de către clubul Steaua, a luat la cunoştinţă punctul de vedere al jucătorilor şi l-a informat pe preşedintele FRF că renunţă la jucătorii în cauză, solicitând completarea lotului cu alţi trei jucători, care se găsesc în lotul lărgit pentru acţiunile echipei naţionale".

Comunicatul este semnat de preşedintele FRF, Mircea Sandu şi de selecţionerul Anghel Iordănescu.

GHIŢA MUREŞAN, NUMIT MANAGR GENERAL AL NAŢIONALEI

"Mi se pare o măsură firească, de bun simţ. Federaţia a ales cea mai proeminentă figură a baschetului românesc. Numele lui Gheorghe Mureşan deschide orice uşă, este un fel de Nadia Comăneci sau un Ilie Năstase al baschetului din România", a spus preşedintele FRB, Ioan Dobrescu. Mureşan va activa în noua funcţie pe bază de voluntariat, el nesolicitând vreo sumă de bani dela forul conducător. Sunt o serie de persoane care au primit multe dela baschet şi acum vin de plăcere la naţională, pentru a da ceva înapoi. Ghiţă, la fel ca jucători precum Virgil Stănescu sau Bogdan Popescu, jucători care au evoluat în Statele Unite, şi acum se întorc să-şi facă datoria la naţională. Mureşan, prin celebritatea acumulată în carieră, are rolul de a propune cluburilor din străinătate tineri baschetbalişti români, contribuind astfel la creşterea nivelului valoric al naţionalei. Primul obiectiv al lui Mureşan este organizarea unui trial între Vest şi Sud, partidă care are ca scop selecţionarea în echipa naţională a celor mai valoroşi jucători din campionatul intern. Apoi se va stabili un program de cantonamente şi strategii care să îmbunătăţească randamentul jucătorilor. Practic este începutul campaniei de calificare în grupa de elită a baschetului european, care va debuta în luna Septembrie. România face parte dintr'o grupă cu Danemarca, Islanda şi Azerbaidjan, fiind cotată, de către preşedintele FRB, cu şanse bune de a accede în barajul pentru calificarea în Grupa A a baschetului din Europa. *"Personal m'am săturat să fim ca pompierii, să intrăm în acţiune cu o lună înainte de vreo campanie de calificare, şi să ne zbatem să organizăm totul în criză de timp. Am pornit această campanie acum, pentrucă în Septembrie să fim pregătiţi"*, este de părere Dobrescu.

Ghiţă Mureşan este singurul jucător român care a evoluat în Liga Nord-Americană de Baschet (NBA), unde a jucat timp de şase ani la Washington Bullets, şi un an la New Jersey Nets. În 2000, Mureşan a revenit în Europa, la clubul francez Pau Orthez, unde a evoluat un sezon, fiind nevoit să-şi întrerupă parcursul din cauza unei accidentări. Pe lângă statutul de jucător în reprezentativa română, Ghiţă Mureşan a mai colaborat cu colectivul tehnic al naţionalei în preliminariile Campionatului European 2003,

DORINEL MUNTEANU LA STEAUA

Internaţionalul român Dorinel Munteanu a semnat un contract pe 18 luni cu clubul Steaua Bucureşti şi va primi un salariu lunar de 120.000 dolari, informează site-ul clubului stelist.

Dorinel Munteanu, 35 ani, cu 119 selecţii şi 16 goluri pentru România, a fost eliberat de clubul său german VFL Wolfsburg. El va purta tricoul cu numărul 8, cel pe care îl îmbracă şi la naţională. Clubul îi va oferi în câteva zile un apartament, iar după revenirea echipei din turneul pe care il va efectua în Cipru, Munteanu îşi va aduce la Bucureşti şi familia.

"Am semnat pentru Steaua. Am făcut acest pas pentrucă doresc să joc încă la cel mai înalt nivel".

Dorinel Munteanu

TAMAŞ A SEMNAT CU SPARTAK MOSCOVA

Gabriel Tamaş

Jucătorul echipei Galatasaray Istanbul Gabriel Tamaş a semnat un contract pe patru ani cu formaţia Spartak Moscova, a declarat impresarul Victor Becali.

Gruparea moscovită va achita clubului Galatasaray suma de 1,5 milioane de dolari.

Înainte de a semna contractul cu Spartak, fundaşul român a efectuat vizita medicală. Tamaş va reveni la Bucureşti, urmând să plece în Cipru, pentru a se alătura echipei naţionale aflată într'un stagiu de pregătire la Larnaca. Fostul jucător dinamovist va începe antrenamentele cu noua sa echipă după terminarea turneului selecţionatei române.

BLICK: FEDERER A BĂTUT ROMÂNIA DE UNUL SINGUR

Cotidianul elveţian *"Blick"* a notat că Roger Federer, liderul clasamentului ATP, a învins de unul singur România în primul tur al Grupei Mondiale al Cupei Davis. Scorul final a fost 3-2 pentru Elveţia iar România trebue să joace barajul pentru rămânerea în grupa mondială a Cupei Davis.

"Totul s-a clarificat! Federer l-a învins pe Pavel în trei seturi şi a dus Elveţia în sferturile de finală, unde va întâlni Franţa", a notat publicaţia citată.

Ziarul *"Berner-Rundschau"* a titrat *"One-man-show Roger Federer"*, amintind că cel mai bun jucător al momentului a obţinut toate punctele pentru Elveţia. *"Echipa elveţiană şi-a îndeplinit misiunea delicată dela Bucureşti. Pavel a fost dominat clar de Federer. Celui mai bun jucător din lume nu i-a putut sta nimic în cale, nici oboseala, nici adversarii şi nici măcar fanaticii spectatori, care în cele din urmă au fost fair-play"*, a scris cotidianul citat.

Pe site-ul oficial al federaţiei elveţiene de tenis se arată că Federer a fost cu o clasă peste toţi jucătorii din această întâlnire. *"Roger Federer a fost încă o dată personajul principal în întâlnirea de Cupa Davis cu România. Cu o performanţă prin care şi-a demonstrat superioritatea, numărul unu mondial nu i-a lăsat nici o şansă unui Andrei Pavel puternic, aducând victoria echipei Elveţiei. Federer a zdrobit rapid posibilele îndoieli în privinţa capacităţii sale de a-şi demonstra valoarea, după două săptămâni epuizante şi după meciul obositor de cinci seturi de la dublu. În ciuda unei replici puternice, Pavel nu a reuşit nici un moment să îi pună probleme serioase lui Federer. La final, lui Pavel nu i-a mai rămas decât să îşi scoată pălăria în faţa celui mai bun jucător din lume. Pe român nu l-au mai putut ajuta nici măcar cei 5.000 de spectatori entuziaşti, care au dat dovadă, în cea mai mare parte, de sportivitate"*, notează *"swiss-tennis.com"*.

ANGHEL IORDĂNESCU DOREŞTE LINIŞTE ÎN JURUL ECHIPEI NAŢIONALE DE FOTBAL

Selecţionerul echipei naţionale de fotbal a României, Anghel Iordănescu, a declarat că doreşte linişte în jurul formaţiei de fotbal române, iar procesul său cu George Becali, patronul echipei Steaua Bucureşti, nu face bine echipei naţionale.

La Judecătoria sectorului 6 Bucureşti, a fost recent un nou termen în dosarul 10.692/2003 cu Anghel Iordănescu, parte vătămată, iar Gigi Becali şi Mihai Stoica, inculpaţi.

În proces a fost stabilit un nou termen, pentru data de 1 Martie 2004.

Preşedintele completului de judecată, Maria Simona Circota, a solicitat lui Anghel Iordănescu şi avocatului său, Constantin Chiţuc, să prezinte în întregime ziarele aduse ca probe în instanţă, nu numai traduceri ale unor articole apărute în presa internaţională.

La ieşirea din sala de judecată, Anghel Iordănescu, a declarat reprezentanţilor presei: *'Pe toată durata procesului, nu fac comentarii în legătură cu ceea ce se întâmplă sau cu desfăşurarea procesului. Aşteptaţi, lăsaţi timpul să rezolve această situaţie şi, în final, vom putea şi comenta. Ceea ce îmi doresc este ca la nivelul echipei naţionale să fie linişte. Vreau ca echipa naţională să fie susţinută de absolut toată lumea, de toţi cei care iubesc fotbalul şi vor binele fotbalului românesc. Din punctul meu de vedere, chiar şi acest proces nu face bine echipei naţionale"*.

Spre deosebire de termenele anterioare ale procesului, Luni a fost prezent în faţa instanţei şi Mihai Stoica, preşedintele clubului Steaua. El şi-a exprimat speranţa *"ca toată această tevatură să se sfârşească"*. Pe de altă parte, Stoica a spus că *"declaraţiile făcute în legătură cu Anghel Iordănescu nu pot fi apreciate drept insultă"*.

RĂDUCANU LA ESPANOL

Golgeterul campionatului românesc, Claudiu Răducanu, a fost transferat la echipa spaniolă Espanol Barcelona pentru suma de 1.300.000 de dolari.

Atacantul stelist a semnat un contract cu penultima clasată din campionatul spaniol până în 2007.

Claudiu Răducanu este cea de-a treia achiziţie a spaniolilor după mijlocaşul argentinian Maurizio Pocchetino şi apărătorul francez Gregory Vignal.

ILIE DUMITRESCU LA AEK ATENA

Antrenorul Ilie Dumitrescu a primit o ofertă de a pregăti echipa elenă AEK Atena, după ce şi-a prezentat demisia dela conducerea tehnică a formaţiei cipriote Apollon Limassol.

Ilie Dumitrescu este cel de-al treilea tehnician român căruia i s'a propus să antreneze echipa AEK Atena, după Anghel Iordănescu şi Victor Piţurcă.

Dumitrescu a semnat, în Iunie 2003, un contract pe un an cu gruparea cipriotă, cu posibilitate de prelungire pentru încă unul.

UNUL DINTRE CEI MAI NEGRI ANI DIN ISTORIA SPORTULUI ROMÂNESC
La Olimpiadă nu vom participa la sporturile de echipă!

România a ratat şi ultima oportunitate de a fi prezentă la Olimpiada dela Atena, din acest an, cu un sport de echipă, după ce Naţionala de polo a ţării noastre a pierdut, cu 4-8, meciul decisiv de calificare contra Rusiei. În acest fel, în capitala Greciei, ţara noastră nu va avea reprezentanţi decât la sporturile individuale, fiind pentru a 3-a oară în ultimele patru decenii când nici o formaţie românească nu-şi va reprezenta ţara la cea mai importantă competiţie din lume.

Situaţia este dramatică, atâta vreme cât sporturi ca handbalul, polul ori voleiul au făcut destulă cinste României la multe ediţii ale Jocurilor Olimpice. *"Din păcate, culegem ce-am semănat"*, avertizase, încă de acum un an, preşedintele COR, Ion Ţiriac, care s'a arătat, de altfel, destul de rezervat în ceea ce priveşte rezultatul sportivilor români la Atena. Nici nu-i de mirare, atâta vreme cât, în 2003, sportul autohton a dovedit destule carenţe, obţinând un număr infim de medalii la Campionatele Mondiale sau Europene pentru un an preolimpic.

Dela Jocurile Olimpice de vară din anul 1900, dela Paris, şi până în prezent, România a câştigat 265 de medalii, din care 74 de aur, 83 de argint şi 108 de bronz. Într'un clasament general după numărul total de medalii obţinute de sportivii *"tricolori"* la JO, ţara noastră ocupă o onorantă poziţie a 12-a, din-tr'un total de 95 de state medaliate.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

transmise de Andrei BĂDIN

ROMÂNII AU CHELTUIT PRIN CARDURI VISA SUME RECORD ÎN DECEMBRIE 2003

Posesorii români de carduri Visa au cheltuit 10 milioane de dolari în ultima lună a anului 2003, cu 96% mai mult faţă de Decembrie 2002, cea mai aglomerată zi de cumpărături fiind 23 Decembrie, cu un volum total al tranzacţiilor de 1,826 milioane dolari.

"Sezonul sărbătorilor este o perioadă febrilă de cumpărături pentru majoritatea oamenilor, dar creşterea semnificativă a cifrei de vânzări, prin comparaţie cu anul 2002, demonstrează că Românii învaţă să cumpere pe carduri Visa direct dela comercianţi, recunoscând acest instrument bancar ca o alternativă mai rapidă şi mai comodă faţă de plata în numerar", a declarat Radu Obreja, vice-preşedinte Visa International CEMEA.

În perioada Crăciunului, principala preocupare a Românilor a fost aprovizionarea cu alimente şi articole specifice acestor zile. Magazinele alimentare şi supermarketurile au fost punctele comerciale în care posesorii români de carduri au cheltuit cel mai mult, respectiv două milioane dolari, ceea ce reprezintă 20% din totalul cheltuielilor efectuate prin intermediul cardurilor Visa în luna Decembrie.

De asemenea, supermarketurile ocupă prima pozlţie şi în privinţa numărului de tranzacţii, cu 59.580 de plăţi efectuate prin intermediul cardurilor în luna Decembrie 2003.

Directorul de marketing al Mega Image România, Bart Van de Velde, spune că ultima lună a anului 2003 a fost o perioadă foarte aglomerată şi profitabilă.

"Clienţii noştri au rulat prin intermediul cardurilor 136.000 dolari, respectiv peste 4,5 miliarde lei, cu 103% mai mult decât în perioada similară a anului 2002. De asemenea, numărul de tranzacţii Visa a avansat cu 110%, 7.643 de clienţi alegând să plătească pentru produse de consum zilnic prin intermediul instrumentelor electronice de plată", a precizat Van de Velde.

Şi staţiile de alimentare cu benzină au cunoscut o creştere a valorii tranzacţiilor prin carduri, ocupând a doua poziţie, cu un total al cheltuielilor de 1,239 milioane dolari, ceea ce reprezintă 12% din totalul operaţiunilor înregistrate în luna Decembrie.

Benzinăriile au urmat supermarketurilor şi în privinţa frecvenţei tranzacţiilor, în Decembrie 2003 fiind înregistrate 37.662 de plăţi prin carduri Visa emise de instituţii bancare autohtone.

"Am asistat la o majorare cu 110% a numărului de tranzacţii pe carduri Visa, valoarea acestora fiind cu 130% mai mare comparativ cu luna Decembrie a anului 2002. Când intră în magazinele OMV, consumatorii nu se limitează să achite doar combustibili prin intermediul cardului, ci şi alimente, ziare şi reviste, produse şi accesorii pentru maşină", a declarat Rainer Schlang, director general OMV România.

Românii au cheltuit bani prin carduri Visa şi în hoteluri (circa 1,1 milioane dolari, respectiv aproape 11% din valoarea totală a transferurilor), în magazinele de îmbrăcăminte (886.437 dolari) şi cele de bijuterii (351.230 dolari), precum şi în restaurante (344.818 dolari, adică 3,4%).

"Utilizarea cardului ca metodă de plată le-a permis cumpărătorilor români să economisească timp, pe care altfel l-ar fi alocat stând la coadă în faţa bancomatelor", a mai spus Obreja.

Datele statistice prezentate anterior au fost puse la dispoziţie de VisaNet, sistemul global de procesare a tranzacţiilor Visa, care înregistrează toate tranzacţiile de acest tip efectuate în străinătate şi pe majoritatea celor efectuate la nivel naţional.

Aceasta înseamnă că cifrele reale sunt mai ridicate decât cele menţionate mai sus, întrucât VisaNet nu procesează toate tranzacţiile efectuate de posesorii români de carduri Visa.

NĂSTASE S'A ÎMBOGĂŢIT DE CÂND E PREMIER

Cea mai nouă declaraţie de avere a Premierului Adrian Năstase, din Decembrie 2003, arată că în aproape şase luni conturile sale s'au mărit cu 5.050 de euro, dela 148.636 euro cât a declarat iniţial. Premierul are în prezent 153.686 de euro, reuşind să agonisească aproximativ 205 milioane de lei, din salariul său de 43 de milioane brut.

Supravieţuirea familiei premierului s'a datorat ori fermei dela Cornu, a cărei producţie de ouă, deşi necunoscută, pare a fi impresionantă, ori, aşa după cum l-a dezvinovăţit purtătorul de cuvânt Despina Neagoe, dobânzii bancare de 3,4%, capitalizată.

În plus, Năstase mai deţine o groază de terenuri, vreo patru case şi multe colecţii de artă.

ROMÂNIA A TRĂIT ANUL TRECUT CU 3 MLD. DOLARI ÎMPRUMUTAŢI DIN AFARĂ

În 11 luni din 2003 România a împrumutat, cu totul, de pe pieţele externe peste 3,1 miliarde de dolari, cu scadenţe mai mari de cinci ani. Cu un deficit bugetar finanţat în proporţie de aproape 80% din surse externe, proiecte publice de investiţii şi facturi explozive ale importurilor pe credite garantate consistent de stat, România a ajuns să datoreze diferiţilor creditori externi peste 18 miliarde de dolari, scrie Ziarul Financiar.

UN ROMÂN DIN CINCI - OPRIT LA IEŞIRE DIN ŢARĂ, ÎN 2003

Aproape 20 la sută dintre Românii care au încercat să iasă din ţară, în cursul anului 2003, au fost opriţi la frontieră, pentrucă nu îndeplineau condiţiile prevăzute de lege pentru a putea părăsi teritoriul României, informează Inspectoratul General al Poliţiei de Frontieră (IGPF).

Punctele de trecere a frontierei au fost tranzitate, în 2003, de peste 23 de milioane de persoane (12 milioane erau cetăţeni români, iar restul străini) şi de peste şase milioane de mijloace de transport. Numărul persoanelor care au tranzitat legal frontiera, în 2003, a fost cu 13,2 la sută mai mare faţă de anul precedent.

În cursul anului trecut, peste şase milioane de Români au trecut frontiera spre alte state şi tot şase milioane de Români s'au întors în ţară. Dintre cei 6.497.082 de Români care au ajuns la punctele de frontieră pentru a ieşi din ţară, 1.210.062 (peste 18 la sută) au fost întorşi din drum.

Numărul Românilor care au intrat în ţară în 2003 a fost cu 13,7 la sută mai mare faţă de cel înregistrat în anul precedent.

De asemenea, la sfârşitul anului trecut, numai 5,3 la sută din numărul românilor plecaţi din ţară se mai aflau în străinătate, la studii, la muncă sau în baza unor permise de şedere valabile.

PRESIUNEA POLITICĂ ASUPRA MASS MEDIA ÎN CONTINUĂ CREŞTERE

Într'o scrisoare deschisă adresată raportorului Nicholson, europarlamentarului Ooslander şi comisarului european Verheugen, 22 de asociaţii ale ziariştilor şi organizaţii de apărare a drepturilor omului afirmă că presiunea politică asupra mass media din România este în continuă creştere.

Organizaţiile semnatare îşi exprimă sprijinul faţă de iniţiativa celor trei reprezentanţi UE de a avertiza autorităţile române că Europa susţine libertatea presei şi guvernul României are datoria să întreprindă măsuri ferme şi concrete împotriva intimidării de orice tip a ziariştilor. De asemenea, guvernului îi incubă să limiteze orice presiune economică sau politică care duce inevitabil la ameninţarea independenţei editoriale.

Printre semnatarii documentului se află Agenţia de Monitorizare a Presei, Asociaţia Pro Democraţia, Asociaţia Română pentru Transparenţă, Asociaţia pentru apărarea drepturilor omului în România - Comitetul Helsinki, Asociaţia pentru Protejarea şi Promovarea Libertăţii de Exprimare (APPLE), Asociaţia Ziariştilor Maghiari din România, Centrul de Resurse Juridice, Centrul pentru Jurnalism Independent.

PSD VREA PREOŢI-POLITICIENI

Preşedintele executiv a Partidului Social-Democrat, Octav Cozmâncă, a declarat că preoţii ortodocşi ar trebui să aibă voie să se implice în politică. El a spus chiar că va discuta această problemă cu patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Teoctist. Episcopul de Alba Iulia, preotul Andrei Andreicuţ, spune însă că Biserica Ortodoxă nu interzice preoţilor să facă parte din consiliile locale sau judeţene. *"Sunt mulţi preoţi care fac parte din consiliile locale, comunale sau oraşeneşti. Cred că pentru bunul mers al treburilor obşteşti nu ar fi rău să facă parte şi preoţi din aceste consilii, dar numai ca independenţi"*, a declarat prelatul. În opinia sa, preoţii nu ar trebui să fie membri ai vreunui partid politic. *"În politica de partid, preoţii nu se pot implica, dintr'un motiv foarte simplu: enoriaşii lor sunt de toate culorile şi trebue să fie echidistanţi faţă de ei, faţă de toţi, pe toţi trebue să-i ducă la mântuire şi la Dumnezeu"*, a mai spus episcopul Andreicuţ.

PPE CERE FOŞTILOR SECURIŞTI SĂ STEA DEOPARTE

Congresul Partidului Popular European a adoptat o rezoluţie care condamnă comunismul totalitar, cerând celor care au făcut parte din *"agenţiile comuniste represive sau care au fost implicaţi în crime împotriva umanităţii"* să se reţină de la a-şi asuma o funcţie politică în cadrul instituţiilor UE. Rezoluţia urmează să fie discutată în cadrul Parlamentului European şi confirmă interesul european faţă de denunţarea crimelor comunismului. Preşedintele PNŢCD, Victor Ciorbea, a precizat într'o conferinţă de presă că este pentru prima oară când la acest nivel sunt puse pe acelaşi plan comunismul totalitar şi totalitarismul nazist şi fascist, ambele regimuri generând milioane de victime. Rezoluţia PPE propune, printre altele, şi crearea unei structuri asemănătoare Consiliului Naţional de Studiere a Arhivelor, la nivel regional, care să identifice persoanele implicate în acţiuni de poliţie politică.

BOR: PREOŢII TREBUE SĂ ALEAGĂ ÎNTRE CARIERA POLITICĂ ŞI MISIUNEA PREOŢEASCĂ

Slujitorii Bisericii Ortodoxe Române trebue să aleagă între cariera politică şi misiunea preoţească în cel mult zece zile, renunţarea la aceasta din urmă făcându-se pentru totdeauna, fără drept de revenire în cler - a anunţat Bartolomeu Anania, episcopul Clujului, Vadului şi Feleacului. El a precizat că nu se mai admite ca până acum ca preoţii şi arhiereii să renunţe la misiunea preoţească pe o perioadă de patru ani.

"Dacă până acum Biserica Ortodoxă atenţiona preoţii să renunţe la funcţiile politice sau administrative deţinute, acum ordonă acestora acest lucru pentru că rugăminţile nu au avut rezultatul scontat".

ROMÂNIA VA AVEA PROBLEME CU INTEGRAREA DACĂ NU VA AVEA UN GUVERN DEMOCRATIC

România va avea probleme cu integrarea în UE dacă alegerile din acest an nu vor fi câştigate de un guvern democratic şi nu va exista un stat de drept - a declarat şeful Delegaţiei Comisiei Europene, Jonathan Scheele.

Într'o conferinţă de presă organizată la sediul Prefecturii Bacău, Jonathan Scheele a afirmat că *"corupţia este o problemă în România, care, în final, va fi rezolvată, dar numai atunci când va exista un sistem juridic şi o administraţie publică eficientă. România este o ţară pe care cu cât o cunoşti mai bine, cu atât o înţelegi mai puţin. Va fi o problemă dacă alegerile din acest an nu vor fi câştigate de un guvern democratic şi nu va exista un stat de drept care apără drepturile omului. Dar, în acest moment, după cum arată sondajele, rezultatul alegerilor nu va afecta poziţia UE faţă de România"* - a declarat Jonathan Scheele.

Referitor la programele finanţate cu fonduri UE, Scheele a spus, după cum relatează agenţia Mediafax că acestea se derulează cu întârziere şi din cauza neîncrederii.

POPULAŢIA ROMÂNIEI ÎN 2050: 16 MILIOANE

Dacă natalitatea şi mortalitatea în Romania îşi vor menţine aceeaşi rată, populaţia va ajunge, în 2025, la 20 de milioane, iar în 2050 - la 16 milioane.

O prognoză mai optimistă, în cazul în care se va îmbunătăţi sistemul sanitar şi, implicit, va scădea mortalitatea la naştere, prevede că în 2025 populaţia României ar putea ajunge, la 21 de milioane, iar în 2050 la 18 milioane. În fine, cea mai optimistă prognoză, care implică o medie de 2,4 copii la o mamă, prevede că în România, în 2050, populaţia ar putea ajunge la 20 de milioane. Prognozele au fost prezentate de Vasile Gheţău, director în cadrul Centrului de Cercetări Demografice al Academiei Române la prima sesiune de dezbatere a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României, desfăşurată la Parlament.

Stăm prost cu demografia - mortalitatea la vârste mici este mai mare decât cea din ţările UE, vârsta la care o femeie se decide să aibă un copil este în creştere, ca şi numărul femeilor care nu vor să aibă copii - dar pe ansamblu ne încadrăm în tendinţa majorităţii ţărilor UE de îmbătrânire a populaţiei. Acestea sunt, pe scurt, concluziile prezentării făcute de Vasile Gheţău.

MINISTRUL JUSTIŢIEI, COLABORATOR SECU

Istoricul Marius Oprea, coordonatorul Institutului Român de Istorie Recentă, afirmă că fostul director SIPA Marian Ureche a avut-o informatoare pe actualul ministru al justiţiei, Rodica Stănoiu. El a cerut CNASS *"dosarul de reţea al Securităţii cu numele de cod <Paula>"*. Din solicitarea depusă de către Oprea sub nr. 442/06.02.04 reiese că ministrul Justiţiei este persoana care poate lămuri cazul *"Ureche"*. Oprea arată că Rodica Stănoiu a susţinut într'un interviu că l-a cunoscut pe fostul director SIPA încă din anii '80. *"În perioada aceea, Ureche racola persoane de sprijin din mediile universitar-academice şi deţin informaţii din surse că Rodica Stănoiu, care lucra la fostul Institut de Cercetări Juridice ar fi fost şi ea recrutată"*, declară Marius Oprea, co-autor al *"Listei lui Secu"*, publicată în serial de *"Academia Caţavencu"*.

BĂUTURILE ALCOOLICE, MAI SCUMPE CU 10% DELA 1 FEBRUARIE

Preţurile la alcool şi băuturi alcoolice au crescut cu 10%, începând cu 1 Februarie 2004, ca urmare a faptului că Organizaţia patronală Vinrom şi Organizaţia Patronală a Industriei Alcoolului şi Băuturilor Alcoolice Garant au stabilit preţurile minime ale acestor produse. Astfel, alcoolul etilic îmbuteliat va fi vândut la preţuri cuprinse între 87.365 lei/litru, în cazul celui de 60 de grade, şi 136.700 lei/litru pentru cel de 96 de grade.

Totodată, vodca de 37,5 grade, comercializată fără ambalaj la 100 de mililitri, va costa 9.242 lei, mergând până la 10.156 lei, dar cu o concentraţie de 45 de grade. Dacă vodca este îmbuteliată, preţul pentru o jumătate de litru nu va fi mai mare de 30.008 lei, în cazul unei concentraţii de 37,5 grade, respectiv 34.576 lei dacă aceasta se ridică la 45 de grade. La aceleaşi niveluri de concentraţie, preţurile minimale pentru o sticlă de 0,75 litri vor fi de 41.429 de lei, respectiv 48.280 de lei. Pentru o jumătate de litru de rom, preţul, inclusiv ambalajul, variază între 30.835 lei la o concentraţie de 37,5 grade până la 35.540 lei la 45 de grade. 100 de mililitri de rom neambalat va costa cel puţin 9.519 lei în cazul unei concentraţii minime. Pentru băuturile spirtoase din alcool rafinat, cu sau fără adaos de arome, un litru va avea un preţ minimal de 54.622 lei, la o concentraţie de 40 de grade, fără ambalaj, respectiv 58.122 lei pentru aceeaşi concentraţie, dar cu ambalaj. De asemenea, 100 mililitri de whisky vor costa între 21.856 lei şi 25.511 lei, în funcţie de concentraţie (dela 40 la 50 de grade). Cu ambalaj, preţul minimal pentru o sticlă de 0,75 litri va fi cuprins între 81.934 lei şi 99.982 lei.

ŞTIRI... ŞTIRI... ŞTIRI...

ROMÂNIA ARE 63% ŞANSE SĂ ADERE LA U.E. ÎN 2007

România şi Bulgaria au şanse reale de a adera la Uniunea Europeană în 2007, iar Croaţia ar trebui să se alăture UE doi ani mai târziu, în vreme ce probabilitatea ca Serbia să devină membru al Uniunii rămâne în continuare scăzută, relevă un sondaj de opinie realizat de *Reuters*.

Potrivit răspunsurilor date de cei 34 de analişti chestionaţi, România are 63% şanse de a adera la UE în 2007. Acest procentaj reflectă însă o scădere comparativ cu ediţia precedentă a sondajului, din Noembrie 2003, când 70% dintre analişti au răspuns favorabil României.

Situaţia Bulgariei a rămas neschimbată, şansele sale de a deveni membru UE la data menţionată fiind de 75%, la fel ca la sfârşitul anului trecut.

Croaţia - care şi-a exprimat intenţia de a se alătura Uniunii în Februarie 2003 - a primit voturi favorabile pentru anul 2009 ca dată a aderării, comparativ cu 2008 în ultimul sondaj.

În ceea ce priveşte Serbia şi Muntenegru, o medie a opiniilor analiştilor chestionaţi indică începerea negocierilor în 2008 şi integrarea în UE în 2012.

"Bulgaria şi România au realizat progrese semnificative, iar Croaţia se află pe drumul cel bun", a apreciat Hans Hercksen, analist la Bayerische Landesbank din Munchen.

El a adăugat în schimb că viitorul politic al Serbiei nu arată *"prea luminos"* pentru moment.

Reuters precizează că în vreme ce Bulgaria a fost lăudată pentru progresele importante în direcţia aderării în 2007, România s'a dovedit *"mai înceată în privinţa adoptării reformelor vitale"*.

"Procesul de reformă şi îmbunătăţirile de ordin general sunt mai avansate în Bulgaria... deşi există o ambiţie evidentă din partea UE de a integra cele două ţări în acelaşi timp", a arătat Mats Olausson, reprezentant al SEB Merchant Banking din Stockholm.

Croaţia, care a anunţat că intenţionează să adere în acelaşi timp cu Bulgaria şi România, aşteaptă să primească în această primăvară un răspuns în privinţa candidaturii sale.

În opinia lui Tim Ash dela Bear Stearns în Londra, aderarea Croaţiei ar putea fi însă legată de integrarea altor state membre ale fostei Iugoslavii.

"Există temeri potrivit cărora Croaţia va fi determinată să adere alături de Serbia, în cadrul unui val de extindere balcanică, ce ar putea include Croaţia, Bosnia-Herţegovina, Muntenegru şi Macedonia", a declarat Ash.

Macedonia, la fel ca şi Croaţia, a semnat deja acorduri de asociere cu UE, însă Bosnia, Albania şi Serbia şi Muntenegru trebue să-şi continue reformele pentru, a fi invitate să se alăture acestui cadru.

Preşedintele Serbiei şi Muntenegrului, Svetozar Marovici, s'a arătat hotărît să *"prindă din urmă"* celelalte state balcanice în privinţa dezvoltării legăturilor cu Uniunea Europeană.

Cu toate acestea, instabilitatea de ordin politic - Serbia a înregistrat patru serii de alegeri în ultimele 18 luni - va face ca integrarea sa în UE să nu aibă loc în acest deceniu, au mai apreciat analiştii respondenţi.

CONSUMUL DE CARNE DIN ROMÂNIA VA CREŞTE ÎN URMĂTORII ANI

Consumul de carne din România va creşte în următorii ani, dar nu semnificativ, în contextul în care în perioada 1989-2000 indicatorul a consemnat o scădere de 16%, relevă un raport publicat de Comisia Europeană la jumătatea lunii Ianuarie.

Analiza prezintă o serie de estimări privind evoluţia consumului de carne şi lactate, cu diferite categorii şi derivate ale acestora, în statele candidate la Uniunea Europeană, până în anul 2008. Estimările sunt prezentate sub forma opţiunilor *"semnificativ negativ"*, *"negativ"*, *"constant"*, *"pozitiv"* şi *"semnificativ pozitiv"*.

Astfel, consumul de carne din România este estimat să evolueze *"pozitiv"* în următorii patru ani, singura categorie preconizată să scadă fiind cea a cărnii de porc de calitate inferioară, în favoarea categoriei *"carne de porc de calitate superioară"*, a cărei tendinţă viitoare este catalogată drept *"semnificativ pozitivă"*.

De asemenea, consumul de piept de pasăre va consemna, potrivit studiului, o creştere semnificativă, în vreme ce carnea de vită de calitate superioară, produsele pe bază de carne de vită, carnea de viţel, produsele din carne de porc, carnea de oaie şi capră şi produsele din carne de pasăre sunt preconizate să înregistreze un consum relativ mai mare.

Pe ansamblul consumului de carne, tendinţa la nivelul produselor (cum ar fi cărnaţii sau şunca), dar şi la categoria organelor (ficat, rinichi) este de asemenea pozitivă.

ÎN 14 ANI, NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ S'A ÎNJUMĂTĂŢIT

Numărul locurilor de muncă din România s'a înjumătăţit în ultimii 14 ani, dela 8,2 milioane în 1990 la 4,7 milioane la sfârşitul lui 2003, se arată în datele furnizate de Institutul Naţional de Statistică. Astfel s'a ajuns la situaţia în care un angajat întreţine alte cinci persoane, prin contribuţia la asigurările sociale şi nu numai. În ciuda acestei realităţi, statisticile oferite de Agenţia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă încearcă să ne convingă că avem cei mai puţini şomeri din Europa.

RADIO EUROPA LIBERĂ CONTINUĂ SĂ TRANSMITĂ CĂTRE ROMÂNIA

Radio Europa Liberă va continua să transmită către România şi după data de 1 Februarie. Emisiunea Europa Liberă în Direct va putea fi ascultată, de Luni până Vineri, între orele 18.00 - 18.30 pe frecvenţele: 7165 şi 9725 megahertzi. Programul poate fi ascultat şi pe FM, ca şi până acum, la posturile de radio din România afiliate cu Radio Europa Liberă.

Emisiunea Ora Moldovei, transmisă zilnic, de Luni până Vineri, între ore 21 şi 22, poate fi ascultată, pe unde scurte, pe frecvenţele: 7170 şi 9725 megahertzi.

NUME ROMÂNEŞTI PE LISTA AFACERILOR ILEGALE CU PETROL IRAKIAN

Publicarea la Bagdad a listei cu beneficiari ai unor afaceri ilegale cu petrol, desfăşurate în timpul regimului Saddam Hussein, arată că printre cele aproape 200 de nume se regăsesc şi două din România. Este vorba de firma Bulf Drilling, aparţinând omului de afaceri Cătălin Bulf, şi de Partidul Muncitoresc Român.

Secretarul general al PMR, Ioan Cristian Nicolae, a declarat că într'adevăr partidul pe care îl conduce ar fi intermediat cumpărarea de petrol irakian, dar ar fi vorba de numai 1,6 milioane de barili şi nu de 5,5 milioane de barili, aşa cum era specificat în lista publicată la Bagdad. Ioan Cristian Nicolae a mai afirmat că nu ar fi vorba de nici o ilegalitate şi că rolul PMR ar fi fost doar unul de intermediar în afacerea cu petrol, ajutând în acest fel o firmă să cumpere petrol din Irak. Secretarul general al PMR spune că intermedierea a fost posibilă datorită trecerii de care se bucura din partea guvernului irakian. Partidul Muncitoresc Român este cunoscut pentru atitudinea pro-Saddam, iar Ioan Cristian Nicolae a declarat că a făcut parte dintr'un comitet internaţional de luptă împotriva embargoului impus Irakului.

Firma Bulf Drilling, al doilea nume românesc de pe lista celor ce au făcut afaceri ilegale cu petrol irakian, a fost menţionată încă de anul trecut într'un raport prezentat Congresului American. La vremea respectivă, firma Bulf Drilling, era prezentată ca fiind una dintre societăţile care profăceau comerţ ilicit cu petrol irakian, sub paravanul programului internaţional *"Petrol contra hrană"*.

Autorităţile irakiene au anunţat deschiderea unei anchete privindu-i pe cei recompensaţi cu petrol de către Saddam Hussein.

MAI MULTE AVORTURI DECÂT NAŞTERI

În România continuă să fie mai multe avorturi decât naşteri, motiv pentru care Ministerul Sănătăţii a alocat, in 2004, cu zece miliarde de lei mai mult decât în anul precedent pentru creşterea accesului populaţiei la serviciile de planificare familială.

Suplimentarea fondurilor dela 25 la 35 de miliarde de lei ar trebui să determine reducerea numărului întreruperilor de sarcină, deceselor materne, precum şi al celui de copii abandonaţi.

BILETELE DE TREN, MAI SCUMPE CU 6,3%

Tarifele de călătorie la trenuri, clasa I şi a II-a, s'au scumpit cu 6,3%, începând din 15 Februarie, informează Ministerul Transporturilor. Astfel, călătorii vor plăti ca să meargă dela Bucureşti-Braşov, cu personalul, la clasa a II-a, 95.000 de lei, iar pentru accelerat, 179.000 de lei. Pentru trenurile rapide, călătorii vor scoate din buzunar, pe aceeaşi rută, 219.000 de lei, iar la Intercity, 230.000 de lei.

Pe ruta Bucureşti-Constanţa, la personal clasa a II-a, un bilet va costa 117.000 de lei şi 209.000 de lei, la trenurile accelerat. Pentru rapid vor trebui să scoată din buzunar 262.000 de lei, iar la Intercity, 275.000 lei.

Pe ruta Bucureşti-Timişoara, un bilet, clasa a II-a, cu personalul va costa 220.000 de lei, cu accelerat, 352.000 de lei, la rapid, 468.000 de lei, iar la Intercity, 492.000 de lei. Tot la clasa a II-a, o călătorie cu personalul Bucureşti-Satu Mare va costa 265.000 de lei, iar cu rapidul, 577.000 de lei.

ROMÂNII SE TEM DE CORUPŢIE, FALSIFICAREA BUNURILOR ŞI FRAUDELE COMERCIALE

Corupţia, falsificarea bunurilor şi fraudele comerciale sunt cele trei pericole de care se tem cel mai mult Românii, arată ultimul sondaj realizat în ţările candidate la Uniunea Europeană.

Potrivit Eurobarometrului - elaborat în perioada Octombrie-Noembrie 2003 pe baza răspunsurilor a peste 12.000 de persoane din statele candidate, la solicitarea Comisiei Europene -, România a acumulat 40 de puncte din maximum 100, situându-se alături de Bulgaria, Turcia şi Cipru din punct de vedere al îngrijorării manifestate faţă de fraudele incluse pe lista autorilor sondajului. Documentul amintit arată că 91 la sută din cei 1.047 de Români intervievaţi sunt conştienţi de infracţiunile financiare din propria ţară. Aproape jumătate (47 la sută) din Românii participanţi la sondaj s'au declarat satisfăcuţi de modul în care presa relatează abuzurile comise cu fonduri UE. Acest procentaj îi situează pe Români pe poziţii fruntaşe, ocupând chiar prima poziţie la acest criteriu, grade apropiate de satisfacţie fiind întâlnite doar în Lituania şi Cipru.

DEFICITUL DE CONT CURENT A CRESCUT ÎN NOEMBRIE CU APROAPE 4000 MILIOANE EURO

Deficitul de cont curent a crescut în luna Noembrie cu 391 milioane de euro şi a atins, la sfârşitul primelor 11 luni din 2003, 2,5 miliarde de euro, reprezentând aproximativ 5% din Produsul Intern Brut.

Potrivit datelor furnizate de BNR, diferenţele dintre intrările şi ieşirile de valută aferente schimburilor de bunuri reprezintă în continuare principalul factor de dezechilibru al balanţei de plăţi. Astfel, în primele 11 luni, deficitul provenit din schimburile de mărfuri a atins 3,41 miliarde euro, cu 40% mai mare faţă de perioada similară din 2002.

Această evoluţie a determinat o creştere cu 84% a deficitului de cont curent, în condiţiile în care soldul pozitiv al serviciilor şi transferurilor curente a fost în scădere, iar pe segmentul veniturilor s'a accentuat diferenţa între ieşiri şi intrări.

În Noembrie, segmentul bunurilor a consemnat un deficit de 475 milioane euro, mai puţin decât în luna precedentă, când a totalizat 576 milioane euro.

Reprezentanţii Executivului şi cei ai Băncii Naţionale a României au anunţat la finalul anului trecut că majorarea susţinută a importurilor ar putea determina o creştere a deficitului de cont curent, în 2003, până la 6,5% din PIB. Atingerea acestui nivel ar însemna o creştere a soldului negativ al balanţei de plăţi cu 760 de milioane euro în luna Decembrie.

Pentru calculul raportului dintre deficitul de cont curent şi PIB s'a avut în vedere o valoare estimată a PIB de 1.860.000 miliarde lei şi un curs mediu de schimb de 37.100 de lei/euro.

DEFICITUL COMERCIAL A CRESCUT CU 60% ÎN 2003

Deficitul balanţei comerciale a ajuns la 6,38 miliarde de dolari (5,587 miliarde de euro) la sfârşitul anului trecut, în creştere cu 60,1% faţă de 2002, când a fost de 3,988 miliarde de dolari. Potrivit Institutului Naţional de Statistică (INS), exporturile au însumat anul trecut 17,618 miliarde de dolari (15,614 miliarde de euro), în creştere cu 27% faţă de anul precedent (creşterea în euro a fost de 6,4%). În acelaşi timp, importurile au avansat cu aproape 6,15 miliarde de dolari, dela 17,857 miliarde dolari la 24 de miliarde de dolari (21,2 miliarde de euro). În 2003, valoarea importurilor exprimată în dolari a avansat cu 34,4%, ritm superior cu 7,4 puncte procentuale dinamicii exporturilor.

Balanţa comercială reprezintă componenta principală a balanţei de plăţi externe. În aceste condiţii, majorarea deficitului comercial se reflectă direct în deficitul de cont curent care, potrivit oficialilor români, se va situa la peste 6% din produsul intern brut pentru 2003. Calculat în dolari deficitul de cont curent ar putea depăşi acest nivel. Iniţial, autorităţile au prognozat un nivel al acestui indicator de 4,8% din PIB.

PETRE ROMAN ACUZAT DE PLAGIAT

Preşedintele URR, Cosmin Alexandru, a acuzat nou înfiinţata formaţiune politică Forţa Democrată (FD), condusă de Petre Roman, de plagierea conceptului şi siglei electorale (casă) proprii URR. Într'un comunicat dat publicităţii, preşedintele URR arată că partidul pe care îl reprezintă va introduce la Tribunalul Bucureşti acţiune în instanţă de contestare a înregistrării FD cu casă drept siglă. Cosmin Alexandru îşi exprimă totodată speranţa că, în acest an electoral, votul cetăţenilor îi va scoate definitiv din viaţa politică pe politicienii care nu manifestă nici un fel de respect faţă de munca şi proprietatea, fie ea materială sau intelectuală, a celor din jurul lor.

WASHINGTON TIMES DESPRE SOARTA ŞEFILOR SERVICIILOR SECRETE COMUNISTE DIN ROMÂNIA

Într'un articol despre serviciile de informaţii româneşti publicat de cotidianul american *"Washington Times"* se spune că în România, foştilor şefi ai serviciilor de spionaj din vremea lui Nicolae Ceauşescu li se conferă onoruri, în timp ce persoane importante care au cerut azil politic în Occident în perioada războiului rece, continuă să se ascundă pentrucă riscă încă *"pedeapsa cu moartea"*.

PREŢUL PÂINII VA CREŞTE SEMNIFICATIV DUPĂ PAŞTE

Preţurile la pâine şi produsele din panificaţie vor exploda în luna Aprilie, ca urmare a ascumpirii fără precedent a grâului pe piaţa mondială. Acest fapt a fost confirmat şi de reprezentanţii patronatelor din industria de morărit şi panificaţie, care nu exclud posibilitatea ca preţurile să sufere mici modificări şi în următoarele două luni.

"Stocurile de grâu de care dispunem în momentul de faţă ne asigură necesarul de consum aproximativ două luni, până la mijlocul lunii Aprilie. În prezent, preţul grâului atât în România, cât şi în ţările vecine este aproape dublu faţă de anul trecut. Până în luna Aprilie, creşterile de preţ la pâine vor fi nesemnificative, însă, după 15 Aprilie, când vom avea contracte noi, totul va depinde de evoluţia preţului pe piaţa mondială", a declarat Aurel Popescu, preşedintele patronatului Rompan. Pe de altă parte, reprezentantul patronatelor a precizat că majorările de preţuri nu vor fi uriaşe.

"Nu se pune problema că va creşte cu mii de lei pe bucata de pâine. Deşi preţul la grâu este calculat în funcţie de tarifele mondiale, în România, pâinea va costa de cinci-şase ori mai puţin decât în statele europene", a mai spus Popescu. Comparativ cu luna precedentă, în Ianuarie, preţul pâinii a înregistrat o creştere de 1,4%. În prezent, industriaşii din morărit importă materia primă din SUA, Canada şi Brazilia.

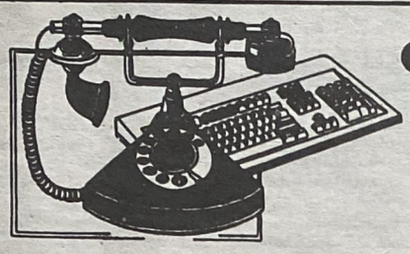

din cele 3 colţuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

DEZINFORMARE ŞI RĂZBOI

Raportul şi declaraţiile făcute de Dr. David Kay, după ce a investigat timp de nouă luni în Irak asupra armelor de distrugere în masă, a fost un nou cui bătut în credibilitatea administraţiei americane în legătură cu motivele care au dus la invadarea Irakului.

George Tenet

Deoarece inspectorul şef a criticat felul cum au lucrat şi informat agenţii CIA asupra situaţiei din Irak, directorul CIA, George Tenet a căutat să aducă unele lămuriri ca să scuze interpretările care s'au dat informaţiilor primite. Pe cât posibil, el a căutat să scoată din cauză pe Preşedintele Bush şi consilierii săi care erau învinuiţi că au exagerat pericolul pe care îl reprezenta Irakul, pentru a găsi un motiv de invadare a acestuia.

În faţa unei audienţe la Universitatea Georgetown, George Tenet a specificat că nimeni nu a spus agenţiei ce să spună şi cum să spună, aluzie la presiunile făcute de administraţie pentru a prezenta informaţiile sub o anumită lumină.

El a recunoscut că problema cheie a fost dacă CIA sau alte agenţii au estimat corect faptul că Saddam Hussein avea sau căuta să aibă arme de distrugere în masă. El a mărturisit că nu se poate răspunde la această întrebare. *"În problemele de spionaj nu eşti aproape niciodată complet sigur sau complet greşit"*. Tenet a spus că serviciile secrete nu au declarat niciodată că Saddam Hussein reprezenta *"o ameninţare iminentă"*.

Cu o zi înainte de declaraţiile lui Tenet, Secretarul Apărării Donal Rumsfeld a spus că serviciile secrete nu vor fi niciodată perfecte şi că *"e posibil dar nu probabil"* că Irakul nu a avut arme de distrugere în masă.

Tenet a recunoscut, după comentariile lui David Kay că Statele Unite nu au suficienţi spioni în Irak. *"Am avut dificultăţi în încercarea de a penetra regimul irakian cu surse de informaţii pe teren"*. El a spus că analiştii, după ce au văzut fotografii din satelit, au tras concluzia că era vorba de transporturi de materiale dela diverse depozite şi, deci, Saddam lucra pentru arme chimice.

Tenet a tras unele concluzii care, într'un proces juridic, pot fi calificate drept speculaţii.

"Saddam nu avea o armă nucleară, dar dorea să aibă una... Irakul intenţiona oarecum, să reconstituie programul său nuclear. Dar noi nu am găsit o evidenţă clară că articolele cu dublă folosinţă găsite erau pentru o reconstrucţie nucleară. Nu ştim în prezent dacă au început eforturi de reconstrucţie, dar poate am supraestimat progresul pe care îl făcea Saddam".

"Irakul intenţiona să creeze arme biologice".

"Saddam avea intenţia şi capabilitatea ca să transforme rapid industria civilă pentru producţie de arme chimice".

Fostul director CIA, Amiralul Stansfield Turner a spus: *"lăsaţi-mă să subliniez că nu are mare importanţă ce au găsit până acum. Important este faptul că am fost făcuţi să credem că războiul a fost justificat pe baza că Irakul este gata să utilizeze arme chimice şi biologice. Ceea ce sigur nu este cazul. Câteva chimicale îngropate în deşert nu reprezintă o armă. Sunt un ingredient pentru o armă, dar nu o armă"*, a concluzionat fostul director CIA.

La 5 Februarie 2003 Secretarul de Stat Colin Powell a prezentat în faţa Consiliului de Securitate dovezile care trebuiau să justifice invadarea Irakului. *"Fiecare declaraţie pe care o fac astăzi se bazează pe surse, pe surse solide. Acestea nu sunt doar afirmaţii. Ce vă dăm aici sunt fapte şi concluzii bazate pe informaţii secrete solide"*. Powell a prezentat desene animate cu vehicule descrise ca *"fabrici mobile de agenţi biologici"*.

Gen. John Abizaid

Dupa un an aceste declaraţii sunt greu de justificat. Însuşi Colin Powell a spus că *"nu ştie"* dacă ar fi sprijinit războiul dacă ar fi ştiut că nu sunt depozite de arme, aşa cum a afirmat în expunerea sa.

Fabricile mobile vor fi descrise ulterior, la faţa locului, de inspectorul ONU Hans Blix, ca utilaje de fabricat hidrogen pentru baloane de observaţie. De altfel, ele au fost produse de o firmă britanică cu mulţi ani înainte. David Kay, la rândul său, în recenta sa prezentare, a spus că acestea nu puteau fi utilizate pentru producerea de arme biologice.

Hans Blix a declarat recent *BBC*-ului că cei care au alcătuit dosarul Marii Britanii pentru armele irakiene s'au comportat ca niţe negustori care încearcă *"să exagereze calitatea mărfii lor"*. El a mai adăugat că serviciile secrete engleze şi americane au pus prea mare bază pe informaţiile aduse de defectori.

După cum se ştie, Pentagonul acordă o mare atenţie lui Ahmed Chalabi, preşedintele aşa-zisului Congres Naţional Irakian, care era interesat să preia puterea după Saddam şi a alimentat cu oamenii lui ştiri false despre armele de distrugere în masă, cu speranţa declanşării războiului. Chalabi, care a activat ca bancher în Iordania, avea mandat de arestare iordanian pentru falsuri şi delapidare.

Interesant este faptul că Israelul, cu una din cele mai bune agenţii secrete din lume, ştia că Irakul nu posedă arme de distrugere în masă. Yossi Sarid, membru al Comitetului Afacerilor Străine şi Apărării, a spus că serviciile secrete de informaţie israeliene ştiau că Irakul nu are depozite de arme şi au indus în eroare pe Preşedintele Bush: *"Se ştia că povestea că armele de distrugere în masă să fie activate în 45 de minute era o prostie. Israelul însă nu vroia să strice scenariul Preşedintelui Bush"*, a spus el.

Israelul s'a pus în stare de război înainte de invazia Statelor Unite, distribuind populaţiei măşti de gaze şi ordonând ca ele să fie deschise, deşi vor costa probabil milioane, ca aceste componente să fie înlocuite.

Preşedintele George Bush

Fostul inspector ONU în Irak, Scott Ritter a declarat şi el ziarelor israeliene că Israelul ştia de ani de zile că Irakul nu are arme de distrugere în masă. *"În concluzie, dacă Israelul ştia că Irakul nu are arme de distrugere în masă, tot aşa ştiau şi CIA şi Serviciile secrete britanice"*, a spus el.

După raportul lui Tenet, pentru prima oară Preşedintele Bush a declarat că *"unele evaluări dinainte de război ale serviciilor secrete americane şi ale altor naţiuni despre depozite de arme ale Irakului nu au fost confirmate"*. El a hotărît să numească o comisie pentru investigarea operaţiunilor serviciilor secrete ale naţiunii. Deşi la început preşedintele a rezistat acestei idei, el a cedat la presiunile membrilor ambelor partide.

Democraţii au criticat faptul că nu s'a dat Congresului posibilitatea de a numi câţiva din aceştia. Cu excepţia unui singur membru, nici unul din comisie nu are experienţă suficientă în activitatea de servicii secrete.

De asemenea, comisia va raporta numai preşedintelui (şi vice-preşedintelui), aşa că nimeni nu va şti conţinutul, decât numai dacă preşedintele va decide asta. Nu se cere comisiei să stabilească, tocmai partea cea mai criticată, adică felul cum administraţia a interpretat rapoartele serviciilor secrete.

George Bush a dat termen de raportare a comisiei, data de 31 Martie 2005, deci după alegerile americane din Noembrie, spre deosebire de Tony Blair care, fiind în aceeaşi oală a armelor de distrugere în masă, a cerut ca raportarea comisiei britanice să aibă loc în Iulie anul acesta.

Cele mai vehemente critici la adresa Preşedintelui Bush, asupra felului cum s'a pornit războiul din Irak, au continuat din partea democraţilor. O sinteză a acestora, o reprezintă declaraţiile fostului vicepreşedinte Al Gore. *"El a trădat această ţară. A mizat pe frica noastră. A dus America peste hotare, într'o aventură prost concepută, periculoasă pentru trupele noastre, o aventură preconceptă şi planificată înainte de a avea loc 11 Septembrie"*.

Luat în focuri de reporteri, la întrebarea dacă războiul din Irak valora 530 de vieţi americane şi mii de răniţi, cu toate că inspectorii nu au găsit depozite de arme interzise, Preşedintele Bush a răspuns candid: *"Saddam Hussein era periculos şi nu puteam să-l las la putere şi să am încredere într'un nebun. Este esenţial ca să explic asta cum trebue părinţilor celor care şi-au pierdut vieţile"*.

În Irak au continuat atacurile cu bombe şi grenade asupra centrelor civile irakiene şi asupra convoaielor americane.

Pe data de 12 Februarie, comandantul trupelor din Orientul Mijlociu John Abizaid şi Generalul Charles Swannack au scăpat neatinşi în urma unui atac cu grenade propulsate asupra convoiului lor.

O problemă foarte importantă şi încă greu de rezolvat este, a alegerilor. Planul american care stipula predarea suveranităţii

Ayatollahul Ali al-Sistani

suveranităţii Irakului pe data de 30 Iunie, unui guvern interimar ales de o adunare formată din grupuri locale, a căzut. S'a opus nu numai Marele Ayatollah Ali al-Sistani, conducătorul Şiiţilor, care a cerut alegeri directe, dar chiar membri ai consiliului numit de Americani.

Se crede că se va ajunge la un compromis, după ce o delegaţie ONU care a vizitat Bagdadul, l-a informat pe Secretarul General Kofi Annan asupra situaţiei şi acesta a declarat că alegerile nu pot fi ţinute înainte de 30 Iunie.

Foarte importantă este asigurarea securităţii. Nu există o lege electorală şi nici o evidenţă a corpului electoral. Se pare că puterea va fi predată la 30 Iunie, actualului Consiliu de Guvernare al Irakului, mărit. Acesta are în prezent 25 de membri.

Altă posibilitate ar fi organizarea unei conferinţe naţionale tribale cu lideri religioşi şi politici care să aleagă un guvern provizoriu, similar cu *loya jirga* din Afganistan.

SCURTE STIRI INTERNATIONALE

PAKISTANUL SI ARMELE NUCLEARE

Abdul Qaeder Khan părintele programului nuclear pakistanez a admis că a vândut secrete nucleare peste hotare.

Intr'o emisiune televizată el a cerut iertare preşedintelui Pervez Musharraf şi poporului pakistanez pentru această vină. *"Dragii mei fraţi şi surori, am hotărît să apar în faţa voastră ca să ofer cele mai profunde regrete şi să cer iertare, pentru o vină de neconceput, unei naţiuni traumatizate"*. El a mai precizat că nu a avut *"niciodată vre'o autorizaţie a guvenului pentru astfel de activităţi"*

In privinţa întâlnirii cu preşedintele Musharraf, Khan a spus: *"I-am explicat tot ce s'a întâmplat şi el a apreciat sinceritatea cu care i-am dat detalii"*.

Serviciile pakistaneze au început investigaţii încă de anul trecut după ce agenţia Internaţională de Energie Atomică a adus evidenţe că oamenii de ştiinţă pakistanezi au furnizat Iranului echipament şi expertiză pentru arme nucleare.

Khan a admis că a acordat asistenţă Libiei şi Iranului. In privinţa Coreei de Nord, el ar fi spus unui prieten şi unui investigator că trei şefi militari, inclusiv Musharraf, au avut cunoştinţă de asistenţa pentru Coreea de Nord. Aceasta urma în schimb să ajute Pakistanul într'un program de rachete balistice.

Admiterea vinei şi cererea de a fi iertat preziceau închiderea chestiunii cât de curând. Opoziţia politică anunţase mari demonstraţii dacă Khan va fi condamnat. El este considerat un erou naţional care a creat programul nuclear. Intradevăr, a doua zi, preşedintele Musharraf a anunţat că a iertat pe Khan pentru acţiunile sale, după recomandările Cabinetului Federal Pakistanez. El a mai spus că va coopera cu IAEA dar nu va permite Naţiunilor Unite să inspecteze programul nuclear al Pakistanului. *"Suntem o ţară suverană, nici un document, nici o investigaţie independentă, şi nu vom permite nici un fel de supraveghere a Naţiunilor Unite"*.

Washingtonul este îngrijorat ca Musharraf să nu fie destabilizat. USA şi comunitatea internaţională au nevoie de el pentru operaţiunile împotriva Talibanilor din Afganistan ca şi prinderea lui Ben Laden şi a membrilor al-Qaida care se ascund în regiunea de graniţă afgano-pakistaneză.

In acest sens SUA a aprobat iertarea lui Khan, pe care a considerat-o o problemă internă a Pakistanului. Şeful IAEA Mohamed ElBaradei a spus că revelaţiile lui Khan nu sunt decât *"vârful aisbergului"*. El a mai adăugat că are cunoştinţă de indivizi şi companii în cel puţin cinci alte ţări din Africa, Europa şi Asia angrenate în proliferarea tehnologiei nucleare. Investigatorii urmăresc piste în Japonia, Malaezia, Germania şi alte două ţări europene încă neidentificate.

AL QAIDA ARE BOMBE ATOMICE ?

Ziarul pan-arab al-Hayat, a scris că în 1998, oameni de ştiinţă ukrainieni au vizitat Kandaharul care pe atunci era o fortăreaţă a Talibanilor, aliaţi cu Al Qaida. Aceasta a cumpărat dela Ukrainieni, minibombe atomice care erau transportate în geamantane. Armele vor fi utilizate numai în interiorul Statelor Unite, or dacă gruparea va fi ameninţată cu utilizarea armelor chimice sau nucleare împotriva luptătorilor ei.

Ukraina a moştenit arme nucleare după destrămarea imperiului sovietic, dar în 1994 ea a acceptat să trimită în Rusia 1.900 de capete nucleare. Alexander Lebed, pe atunci Consilier al Securităţii Naţionale Ruse a declarat că nu s'au găsit 100 de geamantane cu bombe nucleare. Lebed a spus că fiecare bombă avea puterea a 1.000 tone de TNT.

Statele Unite au declarat în mod repetat că cea mai mare teamă este posibilitatea ca Al Qaida să obţină acces la arme de distrugere în masă, pe care să le utilizeze împotriva poporului american.

SCHROEDER PARASESTE SEFIA PARTIDULUI

Cancelarul Germaniei Gerhard Schroeder a anunţat că îşi va da demisia din poziţia de lider al Partidului Social Democrat *"Mă voi concentra asupra muncii ca şef al guvernului"*, a spus cancelarul. Decizia vine după o serie de critici în partid în ce priveşte agenda reformelor sale economice şi slaba sa popularitate.

O conferinţă specială a partidului se va ţine în Martie. Schroeder l-a numit pe Franz Muenteferig, actualul lider al grupului parlamentar al partidului drept omul pe care doreşte să fie succesorul său. Acesta este văzut ca mai apropiat de aripa stângă a partidului şi de inima alegătorilor.

Cronica Internaţională

Vizita de două zile a lui Colin Powell la Moscova

AMERICA VREA SĂ-ŞI EXTINDĂ INFLUENŢA ÎN SPAŢIUL EX-SOVIETIC

• MUTAREA BAZELOR AMERICANE ÎN EUROPA DE EST, PRIMUL PAS SPRE SCĂDEREA INFLUENŢEI RUSEŞTI • COLIN POWELL CERE RUSIEI SĂ SE RETRAGĂ DIN GEORGIA ŞI MOLDOVA

Statele Unite doresc să schimbe structura geostrategică a lumii. Aceasta este concluzia evidentă a planului Pentagonului de a-şi reaseza bazele militare în unele zone ale lumii, printre care şi Europa de Est. Comitent, secretarul de stat Colin Powell, aflat la începutul lunii Februarie la Moscova, a confirmat această informaţie dar nu numai atât. Şeful diplomaţiei americane a cerut în acelaşi timp Moscovei să-şi retragă trupele din Georgia şi Moldova, indicând astfel că planurile Washingtonului de reaşezare a geostrategiei mondiale au ca scop şi scăderea influenţei Rusiei.

Powell însa nu s'a marginit numai la astfel de declaraţii. Tonul său a fost critic şi la adresa democraţiei din Rusia. Într'un articol publicat de cotidianul rus *"Izvestia"*, secretarul de stat american a criticat nivelul democraţiei din Rusia şi şi-a exprimat rezervele faţă de modul în care acest stat îşi tratează vecinii. Powell a exprimat critici extrem de dure faţă de Rusia, avertizând că sistemul politic din Rusia nu se supune încă pe deplin legii. *"Sistemul democratic al Rusiei pare să nu fi găsit încă echilibrul esenţial între puterile executivă, legislativă şi judecătorească ale Guvernului"*, a apreciat Colin Powell, care a adăugat că *"puterea politică nu este încă pe deplin controlată de lege"*. *"Anumite acţiuni şi evenimente recente din viaţa politică a Rusiei şi din politica externă a Rusiei nu au pus pe gânduri"*, a precizat Colin Powell.

"Fără principiile fundamentale împărtăşite de ambele părţi, relaţia dintre noi nu îşi va realiza potenţialul", spune secretarul de stat notând că *"unele evoluţii din politica internă şi externă a Rusiei"* l-au făcut să ezite. Printre ele a enumerat absenţa *"unei evoluţii libere a mass-media şi a partidelor politice"* ca şi *"unele aspecte din politica internă a Rusiei în Cecenia"*. Este un limbaj diplomatic, dar cu toate acestea pune o distanţă clară între Washington şi Moscova.

Secretarul de stat a criticat politica Moscovei faţă de Cecenia sau faţă de state precum Georgia, Republica Moldova sau Ucraina. Mai mult decât atât, Powell a mers a mai departe şi, conform postului de radio britanic *BBC*, a cerut liderilor dela Moscova retragerea din Republica Moldova a forţelor armate ruse. Retragerea trupelor ruse din Georgia şi Republica Moldova este de altfel subiectul principal pe care Colin Powell l-a abordat în cadrul vizitei sale de două zile la Moscova. Declaraţiile lui Colin Powell constituie cele mai grave acuzaţii formulate de Washington faţă de Rusia în ultimii ani, spun analiştii.

Ecouri ale războiului rece

Corespondenţii de presă dela Departamentul de Stat care l-au însoţit pe Powell spun că întâlnirile acestuia la Moscova au reprezentat *"ecouri ale războiului rece"* de odinioară. De altfel, în ultimele 12-18 luni, Statele Unite şi-au intensificat încercările de a influenţa foştele ţări din URSS şi nu şi-au ascuns interesul faţă de această zonă, inclusiv prin declaraţii publice. De altfel, Powell a sosit la Moscova dela Tbilisi unde a participat la instalarea noului preşedinte georgian, care nu îşi ascunde orientarea proamericană.

În Rusia, ofensiva americană în fostul lor spaţiu de influenţă a născut replici, aşa cum era de fapt şi de aşteptat şi se crede că misiunea lui Powell la Moscova a avut drept scop de a sublinia poziţia americană şi probabil de a oferi Rusiei şi unele compensaţii. Deocamdată nu avem însă informaţii despre reacţia Moscovei, dar declaraţiile publice ale lui Colin Powell au fost ferme. Ca şi cele de cu câteva săptămâni înainte dela Masstricht, unde secretarul de stat american a fost ferm: Rusia trebue să-şi ia trupele din Georgia şi Moldova.

Ce spune presa rusă ?

"Rusia la zi" se întreabă: Răcirea relaţiilor dintre Rusia şi SUA, simplu agent electoral? *"SUA încearcă să atragă în sfera lor de influenţă state care au făcut parte din fosta Uniune Sovietică, şi-au anunţat intenţia de a deschide noi baze militare NATO cât mai aproape de Federaţia Rusă şi par să fie sigure că vor obţine ceea ce doresc. Pe de altă parte, Rusia se mulţumeşte, deocamdată, să aştepte. La prima vedere, tăcerea Kremlinului ar putea fi interpretată drept semn de slăbiciune. Însă nu este deloc aşa. În primul rând, ţările din CSI sunt dependente în foarte mare măsură de resursele naturale ale Rusiei. Chiar dacă s'ar putea descurca singure, economia lor a fost construită pe sistem sovietic şi este greu de crezut că eventualele <grupări> ar putea fi <tratate> de altcineva decât de specialiştii ruşi. De aceea, este puţin plauzibilă ipoteza <părăsirii> Rusiei de actualii săi aliaţi. Recentul episod petrecut între Kremlin şi Minsk a dovedit că Moscova are încă destule pârghii de control"*, relevă sursa citată.

Presa centrală, comentează *"Rusia la zi"*, pare destul de debusolată şi chiar puţin iritată de lipsa de fermitate a Kremlinului în ceea ce priveşte relaţia cu SUA. Ea încearcă să-şi păstreze calmul, dar comentariile nu sunt foarte favorabile Kremlinului.

"Kommersant": *"Cu prilejul deplasării în Azerbaidjan, în luna Decembrie, a ministrului american al Apărării, Donald Rumsfeld, convorbirile cu şeful statului gazdă au luat în discuţie posibilitatea creării unei baze SUA inclusiv pe teritoriul acestui stat riveran Mării Caspice, unitate menită să protejeze obiectivele petroliere. În acelaşi timp, Moscova nu poate privi cu detaşare planurile de redislocare a bazelor militare americane din Europa, din partea occidentală a continentului spre Răsărit, în imediata vecinătate a graniţelor Rusiei. Mai ales că, după <revoluţia trandafirului>, conducerea rusă se teme că experienţa georgiană va fi aplicată şi în alte ţări CSI - Belarus, Ucraina şi Republica Moldova. În cazul realizării unor asemenea scenarii, Rusia ar putea pierde, într'o măsură considerabilă, influenţa în CSI"*.

"Nezavisimaia Gazeta": *"Dinspre Powell bate un vânt rece"*. *"În pofida numeroaselor fraze liniştitoare, atât Putin, cât şi Powell au dat de înţeles că <disensiunile de ultimă oră> şi <problemele divergente> s'au aflat în centrul atenţiei dialogului ruso-american. Oricât şi-ar fi dorit Moscova şi Washingtonul să ascundă neînţelegerile, acestea s'au dovedit mult prea puternice"*.

Bătălia pentru Georgia

Duminică, 25 Ianuarie, Michail Saakaşvili a depus jurământul în calitate de Preşedinte al Georgiei, ales cu o majoritate covârşitoare după revoluţia trandafirilor dela Tbilisi. Ceremonia a avut loc în prezenţa ministrului american de Externe Colin Powell şi a omologului său rus Igor Ivanov, în faţa clădirii Parlamentului din Tbilisi.

Prezenţa celor doi şefi ai celor mai importante diplomaţii din lume indică interesul strategic al micii republici din Caucaz şi implicit noua ţintă a celor două supraputeri. Cele două ţări luptă cu toate mijloacele pentru influenţă în republica săracă şi ameninţată de scindări din Caucaz.

În ciuda promisiunilor, Rusia nu-şi va retrage trupele staţionate în Georgia. Moscova sprijină potentaţi regionali, care nu-l recunosc pe Saakaşvili ca preşedinte şi care, în parte, vor chiar să se alipească la Federaţia Rusă. Pe de altă parte, Statele Unite au trimis cel puţin 200 de soldaţi în Caucaz, oficial pentru a sprijini Tbilisiul în lupta împotriva terorismului internaţional.

Drumul Petrolului, dorit de Americani dar şi de Ruşi

În realitate, ceea ce îi interesează pe Ruşi şi pe Americani este să controleze drumul petrolului dela Marea Caspică spre ţările occidentale. Rusia vrea ca aurul negru să fie transportat - ca şi până acum - preponderent pe teritoriu rusesc, fapt care nu este acceptat de către Americani. În lupta pentru influenţă în Georgia, miza este foarte mare, de multe miliarde de dolari.

Ce conţine programul militar americano-georgian ?

În viitorul apropiat, SUA şi Georgia vor semna un program de colaborare militară pentru cinci ani. Detaliile acestui plan nu au fost divulgate, menţionându-se doar că o nouă etapă de colaborare o va reprezenta, în primăvară, continuarea şi dezvoltarea programului de doi ani iniţiat de Pentagon, *"Instruieşte şi dotează"*, în curs de finalizare şi estimat la 64 de milioane de dolari.

Potrivit autorităţilor dela Pentagon, nu este exclus ca, pe baza unui nou acord, elaborat cu participarea consilierilor militari americani, SUA să pregătească pentru forţele armate ale Georgiei specialişti destinaţi Flotei Maritime Militare şi Forţelor Aeriene Militare ale statului georgian. Nu au fost dezvăluite nici costurile noului program.

Reprezentanţi ai Ministerului georgian al Apărării au precizat că în acest program ar putea fi atraşi militari americani în retragere, contactaţi special în acest sens de Pentagon.

BAZELE MILITARE RUSEŞTI LA ORA ACTUALĂ

Potrivit Agenţiei de Ştiri, Informaţii şi Comentarii *"Rusia la zi"*, făcând o trecere în revistă a bazelor militare de care Moscova dispune în lume, *Nezavisimaia Gazeta* arată că dacă în 1994 Rusia mai avea, după dizolvarea URSS, 28 de baze şi obiective militare în Republica Moldova, Crimeea, Georgia, Armenia, Kazahstan şi Tadjiskistan, numărul acestora a scăzut acum la 25, inclusiv depozite de muniţii şi armament, instalaţii radar şi de prevenire a unor atacuri cu rachete. Cotidianul rus arată ca o mare parte din aceste baze militare fie nu funcţionează, fie sunt pe punctul de a fi închise, iar întreţinerea lor costă statul circa 300 de milioane de dolari pe an.

Din totalul bazelor şi obiectivelor militare, Statul Major General rus acordă atenţie doar celor mai valoroase. În primul rând este vorba despre baza aeriană din localitatea kargază Kant, inaugurată de Preşedintele Vladimir Putin în Octombrie anul trecut. Aerodromul Kant, pe vremea URSS, funcţiona ca centru de pregătire a piloţilor din ţările membre ale Tratatului dela Varşovia. În prezent aici lucrează aproximativ 500 de militari ruşi, unitatea fiind dotată cu 10 bombardiere SU-27 şi 10 avioane de atac SU-25, o escadrilă de elicoptere MI-8, câteva avioane militare de transport AN-27 şi Il-76. Potrivit unor informaţii neoficiale, baza dela Kant asigură atât securitatea Kargazstanului, cât şi îndeplinirea unor misiuni corespunzătoare obligaţiilor asumate de Rusia în cadrul Acordului de securitate colectivă, organizaţie ce regrupează Rusia, Kargazstan, Armenia, Belarus, Kazahstan şi Tadjikistan.

Portul militar Sevastopol constituie principala bază de dislocare a Flotei din Marea Neagră, se arată în *Nezavisimaia Gazeta*. Aici se află, practic, potrivit cotidianului rus, întreaga escadrilă menită să asigure securitatea graniţelor maritime de Sud ale Federaţiei Ruse. Statutul juridic al bazei a fost stabilit printr'un acord semnat de Rusia şi Ucraina, ce conferă Moscovei dreptul de utilizare a portului până în 2017.

Deşi nu are încă acest statut, la baza militară a Rusiei din Republica Moldova (desfăşurată în regiunea separatistă Transnistria, n.red.) staţionează, după cum precizează ziarul menţionat, un grup operativ de trupe, compus dintr'un stat major, o brigadă motorizată, un detaşament de rachete de croazieră şi un detaşament separat de comunicaţii şi avangardă. De mulţi ani, aici se află un impresionant arsenal de arme, a cărui soartă a devenit subiectul unor interminabile discuţii la cel mai înalt nivel. Cât priveşte retragerea acestor trupe din Republica Moldova, Ministrul rus de Externe Igor Ivanov a mai menţionat recent că prezenţa acestor trupe nu contravine Tratatului FACE (Forţele Armate Convenţionale în Europa), şi că despre retragerea lor nu se poate vorbi în prezent.

În 1995, în perimetrul oraşului armean Ghiumri a fost dislocată baza militară 102 a Forţelor armate ruse, care-şi desfăşoară activitatea în cadrul Sistemului Unit de Apărare Antiaeriană a CSI. Aici lucrează circa 2.500 de oameni, unitatea având în dotare un complex de rachete de croazieră S-300 şi mai multe avioane MIG-29.

Pe teritoriul Georgiei mai funcţionează două baze: a 12-a (fosta divizie motorizată 145), amplasată la Batumi şi baza 62, dela Ahalkalaki.

Potrivit ambasadorului SUA la Tbilisi, Richard Miles, instructorii americani care vor sosi în Georgia vor rămâne în regim permanent. Astfel , Miles a subliniat că *"prezenţa trupelor americane este necesară pentru paza conductei de petrol Baku-Tbilisi-Ceyhan"*. Totodată, Miles a atras atenţia asupra faptului că Rusia ridică piedici în calea prezenţei americane în Georgia.

În privinţa retragerii trupelor ruseşti din Georgia, Serghei Ivanov, ministrul rus al Apărării a declarat că retragerea bazelor militare din Ahalkalaki şi Batumi vor dura cel puţin 11 ani. Însă partea georgiană insistă ca cele două baze militare ruseşti rămase să fie retrase în cel mult trei ani. De asemenea, autorităţile dela Tbilisi consideră că Rusia nu şi-a respectat obligaţiile privind retragerea bazelor sale militare din Gudauita.

A patra bază a Ministerului rus al Apărării, ce figurează în documentele Statului Major general dar nu este încă funcţională, se află în împrejurimile oraşului Dusanbe, la graniţa tadjico-afgană. Unitatea asigură securitatea celui mai periculos sector al respectivei frontiere. În afara acestor baze, forţele armate ale Rusiei mai dispun, pe teritoriile altor state, de puternice staţii radar de supraveghere a spaţiului cosmic şi de prevenire a unor eventuale atacuri cu rachete. Funcţionarea acestor instalaţii face, în prezent, obiectul unor acorduri interguvernamentale.

Un loc aparte în sistemul bazelor militare ruse revine cosmodromului dela Baikonur, în Kazahstan. În componenţa lui intră 9 complexe de lansare cu 14 instalaţii de lansare, 34 de complexe tehnice, 3 staţii de alimentare a aparatelor cosmice şi două aerodromuri. Pe teritoriul unităţii se mai află cea mai mare uzină de azot din lume.

Încheind analiza bazelor ruseşti din presa rusă, ziarul *Nezavisimaia Gazeta*, într'un amplu articol dedicat celui mai *"îndrăgit"*, în ultimul timp, subiect din presa rusă - intenţiile SUA de a înconjura Rusia cu un cordon de baze militare, termină cu dezvăluirea că în cel mai scurt timp, în zona portului Constanţa vor fi create două baze militare americane, unde vor fi redislocate din Irak, unităţi de blindate şi de aviaţie.

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE/LA VOIX ROUMAINE

pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte

CRONICA VREMII

RETRAGEREA LUI NĂSTASE

Ion BOIERU

Retragerea lui Năstase a devenit absolut imperioasă, pentrucă a demonstrat atât în fața poporului român, cât și în fața străinătății, că este incapabil să conducă, cu rânduială morală, guvernul și țara întreagă.

La începutul guvernării actuale, în anul 2000, în numele partidului său, a făcut o sumedenie întreagă de *"promisiuni"* electoratului, de îmbunătățire a condițiilor de viață ale societății românești. Și nu s'a ținut de cuvânt, pe nici un plan de activitate socială. Sărăcia, în ciuda afirmațiilor sale, s'a adâncit și s'a răspândit peste tot în viața poporului. Prețurile se măresc cu regularitate, costurile produselor de interes comun: căldură, alimente, fiscalitate au trecut toate limitele normale ale unei societăți umane.

Ca o sfidare a guvernanților, apar tot felul de plăți, care mai de care mai incredibile. În același timp, *"datoriile externe"* au ajuns la o limită insuportabilă și scandaloasă. Acestea sunt mai mari decât pe vremea lui Ceaușescu și întrebarea este cum de a fost posibil, când la începutul guvernării din 2000, această datorie nu exista. Este vorba, după afirmațiile unui economist, bun cunoscător al situației financiare a țării, de aproape 16 miliarde de dolari, adică mai mult de jumătate din datoriile externe ale lui Ceaușescu.

O reacțiune puternică a existat în presa din România și prin televiziune, dar toate acestea s'au făcut parțial, adică bucățică cu bucățică, iar Guvernul Năstase a bagatelizat această situație, căci nu se părea deloc să fie amenințat. Pe neașteptate, s'a ivit un imponderabil care a zguduit din temelii guvernarea lui Năstase: două intervenții destul de articulate, ale baronesei Emma Nicholson și ale deputatului olandez din Parlamentul European, Arie Oostlander, care au amenințat cu apăsare că vor cere încetarea *"negocierilor"* cu România, din cauza nerespectării unor angajamente luate de Guvernul României.

Fostul președinte Emil Constantinescu, actualul conducător al *"Acțiunii Populare"*, la 1 Februarie a ținut o conferință de presă, prin care a atacat frontal politica neglijentă, fără perspective de refacere națională din cauze multiple, care au fost de multe ori indicate de forurile Uniunii Europene și de Ambasadorul Statelor Unite, ca un semnal, că sunt atingeri grave la concepțiile democratice și normale, pe linia relațiilor dintre Uniunea Europeană și SUA.

Din aroganță, din încredere oarbă în *"baronii săi"* electorali și bazat pe *"înțelepciunea de partid"* a lui Cozmâncă și a altor nomenclariști, precum și pe propria lui *"suficiență"*, Năstase nu a luat în considerare nici un fel de evidență, prezentată de-a lungul anilor din 2000 până în 2003.

Acuzațiile lui Emil Constantinescu au fost mai dure decât ale lui Emma Nicolson și Oostlander, căci ale sale nu au fost un avertismennt, pe când cele ale celor doi europeni dădeau răgaz de îndreptare. Emil Constantinescu a cerut *"demisia Guvernului"* și adoptarea unui *"Guvern de tenicieni"*, cu aprobarea Parlamentului.

O primă ilegalitate și o îndecerță a lui Năstase a fost că această conferință de presă, a unu fost președinte de țară, nu a fost analizată de către Postul Național de Televiziune, care este plătit din banii cetățenilor. Era dreptul electoratului să cunoască și alte puncte de vedere decât cele ale lui Năstase care, de fapt, este greu de înțeles, ci din punctul de vedere al ideologiei politice.

Tot ce am pus pe hârtie, face parte din *"Dosarul Guvernării lui Năstase"*. Este vorba de un dosar foarte încărcat, care subliniază greșelile, care adunate toate la un loc, duc la concluzia pe care o simte și o intuiește, din desfășurarea evenimentelor zilnice. Nu avem de-a face cu un Guvern care a realizat performanțe impresionante sau care să convingă pe cineva că mai este nevoie de serviciile sale, în alegerile din 2004 ci, dimpotrivă, un avertisment, un semnal serios, privind dezordinea pe care ne-o arată acest Guvern, în procesul de conducere a țării.

Știm că liderii PSD, în special Cozmâncă, de factură marxistă, depun un zel de *"foste cadre comuniste"* să creeze adevărate batalioane de luptă electorală, cu putere mare de a asigura câștigarea alegerilor, în cursul anului acestuia. Nu știm ce inspirație a avut Năstase de a-l alege pe acest viteaz, care parcă se luptă cu leii, când vorbește în fața națiunii, căci nu prea apare cizelat ca un vorbitor și nici prea dotat cu multă știință politică.

Vrem să dăm o întâmpinare în fața celor care ne-ar obiecta că nu mai avem temeiuri să mai vorbim despre comuniști, că a trecut vremea lor.

Nu vom înceta niciodată să vorbim despre *"tragedia comunistă"* a poporului român, pentrucă nu am scăpat de ea, și avem datoria morală să atragem atenția poporului asupra pericolului pe care-l reprezintă acest virus ucigător, pentru viața națională. Și, mai este un punct de vedere moral, pe lângă acela de mai sus.

Foștii comuniști nu mai au nici un drept să se erijeze la conducerea unui popor pe care au încercat să-l lichideze, prin colaborarea cu Rusia Sovietică, care a fost zeificată de partidul neo-nomenclaturiștilor de azi. În timp ce au alterat însăși puterea de judecată și *"omenia milenară a poporului"*, virtute care nu are nimic cu imoralitatea nomenclaturiștilor, care au moștenit tot ce înseamnă declasare și lipsă de sentimente umane.

Cerem, din aceste cauze menționate, căderea Guvernului Năstase, care nu are resursele umane, morale de a dispune soarta unei națiuni, plină de forțe spirituale de creație, de supraviețuire, fără ajutorul ideologilor comuniști.

RUPTURA ÎNTRE SOCIETATE ȘI CLASA POLITICĂ

La București opozanții au reacționat negativ la ultimul raport prezentat de Societatea Academică Română privind evoluțiile politice din acest an. Opiniile critice conținute în acest raport independent și mai ales lipsa de receptivitate a partidelor par să exprime existența unei rupturi între societate și clasa politică, comentează postul de radio *"Deutsche Welle"*.

Un prim indiciu ar fi în primul rând gradul scăzut de încredere în aceste organizații. Partidele politice se află la nivelul cel mai de jos al încrederii publice, rezultat confirmat de toate sondajele de opinie. Chiar și cel mai recent sondaj, publicat de ziarul *"Adevărul"* și realizat de Institutul de Sociologie și Opinie Publică, arată că 83% dintre cetățenii țării manifestă un grad scăzut de încredere în partidele politice. Doar 2% spun că au încredere multă și 13% că încrederea lor este destul de mică.

În ciuda acestor rezultate îngrijorătoare pentru sănătatea vieții publice și mereu reconfirmate, partidele politice, fie că se află la putere fie în opoziție, nu au părut să-și schimbe conduita și să se arate mai receptive la agenda publică. Iată, de pildă, în ce privește migrația politică - o sursă importantă a opiniilor negative - partidele nu au făcut nimic pentru a o interzice. Dimpotrivă, atât puterea cât și opoziția s'au întrecut în prozelitism politic, în așa fel încât nu se mai știe cine sunt unii și cine sunt ceilalți.

Purtătorul de cuvânt al PSD, Bogdan Niculescu Duvăz, a fost până nu demult membru PD, iar unul dintre conducătorii campaniei electorale a PD, Cosmin Gușă, a fost președinte executiv al Partidului de guvernământ. Partidele au întors spatele așadar opiniilor populare pe care nu le consideră suficient de îndreptățite, dar ele par să ignore și expertizele cele mai calificate. Societatea Academică Română, care este departe de a măguli PSD-ul, a atras atenția asupra incapacității opoziției de a elabora politici publice și de a trasa agenda dezbaterilor.

Partidele, remarcă raportul SAR, activează cât privește analiza societății pe grupuri tematice, devenite cluburi pentru politicienii de mâna a doua. Exprimarea este aspră, dar performanțele slabe ale Opoziției, ar fi fost de natură să dea liderilor acestor grupări mai mult de gândit. În sfârșit, este evident că agenda dezbaterilor oficiale a fost trasată autoritar de guvern și că Opoziția a trebuit să se mulțumească cu reacții.

Liberalii și democrații s'au considerat ofensați de acest raport, dar pe de altă parte nu există, din câte știm, în interiorul partidelor nici un grup de expertiză capabil să ofere partidelor analizele de care acestea au nevoie sau, dacă există oameni capabili de astfel de analize, ei au devenit sfătuitori interesați.

Partidele par să se izoleze cu orgoliu în sfera lor artificială, ignorând atât opiniile populare cât și pe cele ale specialiștilor independenți. Cea care va fi în pagubă însă, va fi societatea, pentrucă democrația înseamnă tocmai preluarea dorințelor populare și convertirea lor competentă în politici publice.

ULTIMA ORĂ

ADERAREA ÎN 2007 ESTE EXCLUSĂ FĂRĂ REFORME AUTENTICE

Raportorul Parlamentului European pentru România, Baroneasa Emma Nicholson a declarat că *"aderarea României la UE în 2007 este imposibilă în cazul în care nu vor fi aplicate integral reforme autentice"*.

Comentariile Emmei Nicholson survin după ce Comisia pentru afaceri externe a Parlamentului European a decis, cu majoritate zdrobitoare, să recomande Comisiei Europene și Consiliului European *"să reorienteze strategia de aderare, inclusiv negocierile cu România"*, pentru a oferi acestei țări mai mult timp pentru a aplica integral criteriile politice dela Copenhaga.

Referindu-se la amendamentele adoptate la proiectul său de raport privind România, Baroneasa Nicholson a declarat: *"Marea majoritate a amendamentelor adoptate de Comisie subliniază numeroasele eșecuri ale României pe calea către aderarea la UE. Este un raport dur, care trimite un semnal politic foarte clar din partea Parlamentului European către România: <Aplicați reforme autentice acum sau aderarea în 2007 este imposibilă'>.*

Din presa străină

LACUNELE SERVICIILOR DE SECURITATE AMERICANE

FBI, care procedează la analize genetice ale prafului de ricină descoperit, la 2 Februarie, într'o clădire a Senatului, la Washington, înclină spre pista internă - scrie cotidianul francez *Le Monde*, într'un articol publicat Miercuri, 11 Februarie.

Cu ajutorul analizelor ADN, poliția federală americană (FBI) speră să obțină informații în legătură cu originea prafului de ricină găsit, la 2 Februarie, într'o clădire a Senatului, la Washington, și, în Octombrie și Noembrie 2003, în centrele poștale ale Ministerului Transporturilor și ale Casei Albe.

A fost însă nevoie ca descoperirea unui praf suspect în birourile liderului majorității republicane din Senat, Bill Frist, să devină publică pentru ca o anchetă la scară largă să fie, în sfârșit, declanșată în legătură cu aceste trei cazuri.

FBI a mobilizat mai multe zeci de agenți. Specialiștii în domeniul luptei împotriva terorismului au fost, încă o dată, stupefiați în legătură cu încetineala reacției agenților de securitate și cu lipsa lor de comunicare.

Greșelile și neglijențele denunțate cu prilejul atacurilor cu bacilul carbonului, în Octombrie 2001, par să se repete. Cu toate acestea, peste un miliard de dolari au fost cheltuiți, între timp, pentru a ameliora protecția împotriva bioterorismului, la Washington.

Dar serviciile secrete care au interceptat scrisorile destinate Ministerului Transporturilor și Casei Albe au întârziat multă vreme să informeze FBI, poliția locală și securitatea poștală în legătură cu această chestiune. Ele nici măcar nu au apreciat util să-i avertizeze pe Președintele George Bush și pe cei din anturajul său.

Analiza genetică ar putea permite să se cunoască originea plantei din care a fost extrasă substanța mortală. În Statele Unite, numai societatea Castor Oil, din Plainview, Texas, cultiva ricin, cu scopul de a face cercetări. Ar exista însă plante în stare sălbatică în regiunile calde ale Statelor Unite.

Cele două scrisori interceptate în Octombrie și în Noembrie erau similare. Ele erau semnate de un anumit *"Înger decăzut"* (Fallen Angel) care denunță modificarea reglementării orarelor de lucru ale camionagiilor americani.

O investigație a fost lansată în mijloacele de transport rutier, fiind oferită o primă de 100.000 de dolari pentru orice informație plauzibilă.

Experții fac afirmații contradictorii. Oficiali ai Ministerului Securității Interne au explicat că este *"relativ ușor pentru un amator"* să fabrice substanța toxică. În aceste scrisori, *"Îngerul decăzut"* afirmă că are acces la *"pulpa de ricină"* și că este *"capabil să fabrice ricină"*.

În opinia altor specialiști precum Lee Browning, un cercetător consultat de FBI, *"extracția otravei constituie un proces periculos care necesită un echipament științific important și nu poate fi coordonat de un chimist amator"*.

Ricina este mortală dacă este înghițită, inhalată sau injectată, iar în aceste cazuri nu există antidot. Este însă dificil de a o disemina și, întrucât maladia contractată nu este contagioasă, este o armă utilizată mai curând pentru a asasina decât pentru a provoca teroarea și numeroase victime.

În 1978, un transfug bulgar a murit după ce a fost rănit cu o *"umbrelă"* al cărei vârf era uns cu această otravă.

Pista terorismului intern este privilegiată de FBI, așa cum a fost și în afacerea antraxului. Cel puțin trei scrisori conținând spori au fost expediate, în Octombrie 2001, la Washington, în New York și în Florida. Ele au făcut 5 morți și alte 17 persoane s'au îmbolnăvit.

Poliția federală s'a focalizat asupra unui suspect, un expert în arme bacteriologice, care a lucrat pentru CIA, pe nume Steven Hatfill. Dar nici o probă nu a putut confirma bănuielile, iar Domnul Hatfill a depus chiar o plângere în care acuză guvernul de defăimare.

FBI a decis să procedeze la analize genetice cu scopul de a determina originea exactă a tulpinii de antrax.

O serie de grupări teroriste au produs sau au căutat să utilizeze ricină. Ansar Al-Islam, o grupare care are legături cu rețeaua Al Qaida, a fabricat această otravă în baza sa din Kurdistanul irakian, înainte de invadarea Irakului.

Ricină a mai fost găsită și în tabere de antrenament afgane.

În Europa, opt persoane au fost arestate la Londra, în Ianuarie 2003, fiind acuzate că au încercat să fabrice substanță toxică pentru a otrăvi mâncarea care se servea într'o bază militară.

FORȚELE SUA DIN IRAK AU NUMEROASE PROBLEME DE LOGISTICĂ

Trupele americane din Irak au întâmpinat numeroase dificultăți în materie de sprijin logistic, funcționare a echipamentelor de comunicații sau credibilitate a informațiilor furnizate de serviciile speciale, conform unui raport de 500 de pagini, citat de *New York Times*.

Primul studiu oficial referitor la războiul din Irak și realizat de armata americană a demonstrat că problemele logistice semnalate de responsabilii militari au fost mult mai grave decât se credea inițial. Deși studiul s'a dorit a fi o analiză tehnică a modului în care a acționat armata americană și a problemelor cu care s'a confruntat, textul poate fi și un document politic susceptibil de a determina responsabilii dela Pentagon să ia măsuri în legătură cu modul de transformare a armatei americane.